

ZALA

Szerkesztőség:
Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bérmontellon levelek csak ismert ke-
zekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:
Városház-utca 5. szám Fischei Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft — kr.
Félévre 2 — 50 „
Negyedévre 1 — 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlár peltisora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetsékre
vonatkozó Fischei Fülöp könyv-
kereskedésbe intéendő.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A közművelődési egyesületről.

II

Lapunk mult számának vezércikkjében a közművelődési egyesület megalakításáról általánosságban szólva, hangsúlyoztuk, hogy nálunk az ily irányú mozgalomhoz lényeges tényezőül kellene tekintélyes vezér szereplők és olyan lelkesedés, mely az erkölcsi és anyagi sikert egyaránt biztosítja.

Hogy mi tekintélyes vezérszereplő egyé-
nekben nem szükkölödünk, az köztudomású
s még az idegenek által is elismert tény;
csak hogy — miként már mult számunk-
ban is említettük — erősen meg van ben-
nünk rendülve a bizalom az iránt, hogy
föllépéseket, munkájukat kellő siker koron-
názza.

Véleményünk szerint a siker itt — ha
valóban hivatott kezekbe kerül az ügy —
biztosra vehető. Már az irodalom pártoló
egyesület felbomlási korszakában akadtak
többen, a kik a teljes bukást aként akar-
ták elkerülni, hogy az egyesületet *Zala-
megyei közművelődési egyesület* néven át-
neveztesse, miután ennek jövőt remélték.
Ezek az egyének most is köztünk élnek a
bizonyára legnagyobb örömmel és lelkesedé-
ssel fognak csatlakozni a megindítandó
mozgalomhoz. És vannak városunkban sok
százan, kik egy oly egyesület intencióját,

minő a közművelődési egyesület, föl tudják
fogni a annak támogatását, pártolását e
megértésből folyólag egy színvonalra képe-
sek emelni a honvédelem szent kötelessé-
gével.

Az egyelőre a legfontosabb kérdés: kiktől
várható a nagy horderejű kezdeményezés?
Miután az ily egyesületek alakítása tu-
lajdonképen társadalmi kérdés, nézetünk
szerint leghelyesebb a megoldásához szük-
séges mozgalomnak is magából a társada-
lomból indulnia ki.

Nálunk a társulás, a csatlakozás szelle-
mét fenntartó társadalmi alkotásokban nincs
hiány. — A „*Polgári Egylet*“, a „*Tár-
saskör*“, a „*Casino*“ erős tanúságot tesznek
arról, hogy elegenden vannak nálunk, kik
kézséggel sorakoztak és sorakoznak a tár-
sadalmi egyesülés lobogója köré. Mi tehát
részünkről azt tartanók a legtermészetesebb
dolognak, ha egy közös szent cél érdeké-
ben éppen ama körökből adatnék ki a jel-
szó, melyek — ámbár szűkebb körű érdek
szempontjából — megmulatták, hogy az
egyesülés iránt van fogékonyságuk. Azt
tartanók legimposansabb mozgalom indítá-
sának, ha a nevezett három egyesület elnö-
kei és választmányai közösen beszélnek
meg és tennék magukévé a közművelődési
egyesület megalakításának eszméjét. Ez ál-
tal a mozgalom indításához szükséges egyik

tényező, hogy t. i. tekintélyes vezérszereplő
egyénektől eredjen, — kétségtelenül meg-
volna. Most már ne mondjunk többet, mint-
hogy a megindított mozgalomhoz egyelőre
csak a három hatalmas társadalmi egye-
sületnek tagjai csatlakoznak, ami körül-
bélül bizonyosra vehető. Ily módon is
egyszerre hatalmas lesz az mindjárt meg-
alakulása stádiumán.

És ha megalakult a komolyan számba-
vehető tekintélyek után indult meg, akkor
már attól sem kell tartanunk, hogy a moz-
galom fiaskóval végződjék. E mozgalom
vezérszereplő egyénében bizonyára meg-
lesz az az okosság, az a mértéktartás, mely
minden fejlődési korszakát át nem élt
egyesület jövőjéhez mulhatlanul megkíván-
tatik. Az a bizonyos *sokatmarholdás*, melyre
a hivatalnokok igen nagy sulyt fektetnek,
hogy *tessek, lássék*; az a sippal, dobbal,
trombitaszóval történő, üntetős működés
rendesen biztos megbukatója az olyan
egyesületeknek, miknek működéséhez nem
külöszin, nem látványosság, hanem belső
erő szükséges.

Fődolog itt is (amit egyébként a vezér-
szereplők úgy is tudni fognak) hogy a hul-
lámgyűrt természetere szerint terjedjen, fog-
laljon tért az egyesület elsöben a megal-
kulás terén, később pedig éppen ilyként
szabja ki magának a működési tért is.

A „ZALA“ tárcája.

A „Nóra“ befejezése.

— A „Zala“ eredeti tárcája. —

Ajánlja azoknak, kik a darabot ismerik.

Írta: SZÜTS MIKLÓS.

(Folyt. és vége.)

Ritka derék, becsületes férfi ez a Helmer Ró-
bert, csak egy hiányzik belöle ahoz, hogy nejt
megértse: nem tud róplúni. Ellenben a nő az
csupa szárny, lélek, melynek teste csak szárnyak-
ból áll a ba ezt levagdallják tehetetlenül, lankad-
tan hull a földre.

A legnagyobb gyötrelmek pillanatában eszmé-
nyies fejcséskéjében fölmerül az a gondolat, hogy
férje képes volna az ő botlását, az ő bűnét ma-
gára venni és ezért mikor a halál ötet árnyékát
látja elébe állni, barátneját kéri föl ünepelesen
tanuank arra, hogy a világnak férje ártatlansá-
gát majdan bebizonyítsa.

Alig van olyan férfi, a ki becsületét késs volna
fölládozni szeretetből, minden józán számítás nél-
kül, legkevésbé talán Helmer; holott mint Nóra
megjegyezi, ugyanezt millió nő megteszi.

Ily ellentétes jellemek között az összhangot csak
az életrek hosszú iskolája hozhatja létre s az ellen-
mondás rögtön kitor, melyet egymást a maguk
teljes valóságában megismerik.

A rögtönzött teljes kibékülés nyilvánvaló ha-
zagság volna, annyit tenne, mint az utolsó pillan-
tában spongyával letöröltni az egész táblát, mind-
azt a mit három felvonás alatt rá írva láttunk.

Ez a megoldás banális volna, annyira köznap-
i, hogy az egésznek szomorúságával riktó ellentétbe
jönne; a történeteket meg nem történeté tenai nem
lehet, azoknak hatni kell egész addig, míg hosszú
és nehéz küzdelem árán a megváltás be nem
következik. Ez nem egy pillanat műve.

Nem tragédia ez a darab, de még annál is szo-
morubb; nem azt a nagy szerencsétlenséget raj-
zolja, a mely csak kivételesen lép föl és a halált
mint egyedül lehető megoldást hordja méhében,
hanem azt a mindig és mindenütt leskelődő szeren-
csétlenséget, a melylyel élni kell, a mely elől
nincs menekvés, mert az életnek állandó utitarsa-
sa.

És a Beethoven gyászindulóját egy czePELLI pol-
kával bevezetni nem lehet.
Ézért a szerző, ha nem választhatta a halált,
nem adhatta azt a vigjátéki megoldást sem da-
rábanak, a mely egy pillanatra tén föllödaná a
kérdelyeket ama nehéz nyomás alól, melylyel maga
az egész darab természete körülbetlenül stílyo-
sodik a nézőre s melyet még maga ez a kibékülés
sem tudna eloszlatni.

Ó csak a megörlülés vagy ama másik megol-
dás között választható, mely tulajdonképen nem
befejezés, csak elszakítása a darabnak ott, ahol
a kép teljes; mint azt az életben is sokszor látjuk,
hogy az, a mit egy történet végének hittünk, csak
a másiknak kezdete.

Ha eltávozt is, azért még nem hagyta el Nóra
férjét, annál kevésbé gyermekeit, csak nem ha-
zudja azt egészenek, a mit az élet körülhetlenül
öszetört s a mit egy pillanat alatt nem, de ne-
bész és nagy küzdelem árán még öszse lehet for-
rasztani; ő még vissza fog térni, arról biztosak
lehetünk, valamint a kilőtt golyó épp oly bizo-
nyosan visszacsik a földre, a mint bizonyos, hogy
éppen a kislítés percében attól róplúni kell.

Az igaz, hogy ha a költő Nórának megörlülé-
sével akarta volna végezni darabját, akkor meg-
menthette volna öt azon látszattól, hogy rossz anya;
de ne feledjük, hogy ennek a kevésszaru, vékony
caelekményű darabnak, melyben mindenki csak
éppen annyit mond, a mennyi mulhatatlanul szük-
séges s a melyből teljesen, hiányzanak a gyújtó
frázisok, a nagyhangu szentenciák, éppen abban

áll a meglepő eredetisége, hogy annyit mond a
sorok között, mint a sorokban, és egészben oly kö-
zönség számára van írva, a mely ezeket a látat-
lan betűket együtt tudja olvasni a nyo műmestekkel.

De meg a megörlülés motívumává egészen más
darabot kellett volna írnia a szerzőnek, mert a
megörlülés akkor kezdeni, mikor már Günther a
kötelezvényt visszaadta, képtelenség volna, ha pe-
dig azt a szerző előbb kezdi és lélektanilag kö-
vetkezetesen indokolja akarja lerajzolni, akkor
elesik az egész harmadik felvonás, ez már nem
más befejezés, hanem egészen más darab volna.

A harmadik felvonás ötödik és befejező jele-
netében ezek Nórának utolsó szavai, a két vég-
söt elhagyja:

Nóra. Hogy együttléstünk házaság lehetne.
Tegyük fel, hogy itt következnek a hatodik
jelenet.

Marianne (a dada, belép, kezét tördelve)
Asszonyom, a kis Emmi lábában fekszik, orvost
bivtunk innen a szomszédból, (sírva) ő asszonyom
ő differitizsról beszél . . .

Nóra (kezét kissé fölemeli, megáll, majd hirtelen
leteszi kalapját és felöltöjt)

Itt maradok; (féréhez) engedje meg, hogy itt
maradjak mint ápolóné . . .

Helmer (élénken Isten hozott Nóra, Isten örízze
gyermekünket. (A függöny legördül.)

Ez is befejezés, melyet csak azért nem neveztem
ötödiknek, mert tulajdonképen nem más, mint a
másik négy egyikének válfaja.

De ez az utolsó perczben, igaz, öleső kamatra,
kölesönként megoldás nekem sehogy se tetszik,
jöllehet ezt én magam írtam.

De nem lehetetlen, hogy volnának, akiket ez
talán jobban kielégítene annál, amelyet a szerző
elkövetett; csak attól tartok, hogy ezek azt mon-
danák: a darabnak a vége jó, de a három előt-
vonás — az rossz.

A megalakulás mozgalma a fenirt módon megtörténék Kanizsán, azután áttehető volna a vidékre a végül az egész megyére ki lehetne azt terjeszteni. „Zalamegye” lapjaink már kifejezte ily szellemben nézetét s bizonyára megyének egyetlen tekintélyesebb városa sem akadna, mely hazafiai örömmel ne csatlakoznék hozzánk.

Még egyszer hangsúlyozzuk tehát, hogy szerintünk az eszmének megtestesítése most már csak attól függ: vajjon a „Polgári Egylet”, a „Társaskör” és „Casino” elnökei és választmányai magukévé teszik-e azt a nézetet, hogy csakis általuk alakítható meg igazán erős, biztos alapon az itteni közművelődési egyesület.

Baró Fejérváry Géza tábornagya.

Ó császári és apostoli királyi Felsége indíttatva érezte magát, hogy az idei májusi előléptések alkalmával a magyar honvédelmi miniszternek, báró Fejérváry Géza császári és királyi altábornagynak a tábornagyi rangot adja, a legmagasabb, melyet katonának nálunk béke idején elérhet. Ezzel a kitüntetéssel egy tábornok-kollegiája sem lett mellette, megelőzve, mert báró Fejérváry az általa oly fényesen és eredményesen betöltött eddigi állásán való meghagyása mellett emeltetett katonai rangba.

És senki sem irigyli őt a fényes kinttötésért, mert mindenki egyetért abban, hogy nagy, halhatatlan érdemeket szerzett a honvédség, a magyar nemzet e személyné, büszkeségünk és erőnk körül és ez által felelt a sikeresen hozzájárult monarchiánk védképességének és harcoképességének legmagasabb hatványozásához, a nagy hatalmak tanácsában tekintélyének és súlyának emeléséhez és szilárdításához.

Mostani rangja feljogosítaná őt, hogy háború esetén nagyobb parancsnokságra aspiráljon és a Mária Terézia-rend lovagjának multja keszkesedik azért, hogy az általa vezetett hadsereg a képzhetet legelőlegebb, legbátrabb, élelátású parancsnokot bírja hadvezérelt. Stratégiai körültekintést, pontos taktikát tanusított ő a hadgyakorlat színelhén a szigorú kritikával vizsgáló, műfirtő szemelőt a legfőbb hadúrakkal, kinek kivirta meleg dícséretét. A katonák szeretik és becslik őt a tüzbe mennék vele, sőt érte a tűzön keresztül. De ő rá ép oly fontos és mindenesetre fáradságosabb és felelőségterhebb feladat vár, mint az operáló hadparancsnoké. Csak maradjon meg a helyén, hol ma áll s a hol, erre nézve csak egy vélemény uralkodik, teljesen pótolhatlan: ő, a nagy szerencsés organizátor, a ki lángelméjétől az ügyeséget, a parlamenttől pedig az eszközöket kibihelegette és kivirta, hogy egy száraz honvédséget egy hatalmas, erőteljű duzzadó, egész Európa tiszteletét kihívó magyar hadsereggé alakítsa át; az ő missziója, hogy háború esetére a győzelmet organizálja, hogy a mi Carnot-nak legyen. Itthon, a miniszteri székből van az ő helye, — mondja a „Pester Correspondenz” az új tábornagynak ajánlott fejtegetéseiben, — itt tartása ő a hazafias lelkesedés lángját a honvédség iránt elolthatlan lobogásban az ő éles, a szivideget állandó rezgésben tartó szavával, és a mint eddig tette, ne pihenjen s ne nyugodjék, míg a képviselő minden csüggeteg és rosszkedvű kifogásait, meg a le, adikálissabb elemek ellenállását is lektüzde mindent megkapott, a mire szüksége van a nemzeti védelem hadseregének, hogy folyton megmaradjon nemes és magasztos feladatának magaslatán.

Ezredes volt, mikor mint nem-politikai, vagyis szak-államtitkár belépett ama szak miniszteriumába, melynek ma dícséletes vezetője és a mint a magas katonai rangfokokat a tábornagságig elérte, úgy fejlődött a honvédség az ő szerzős lángszénének hatása alatt fokról-fokra egy nagy, harcoképés hadsereg hatalmasáig; és a mint az államtitkár miniszter lett, ép úgy lett a merev katonaság, szellemteljű persző parlamentű szónak, dialektikus és törvényismerő. A honvédségért lelkesült organizátor koronaként elragadta a tüzbugóság, hogy a nemzeti védelemnek a lehető legkittőbb, legképzettebb, a legmagasabb előléptetésre iskolázott tiszteket adjon, ebbeli igyekezete néha oda ragadta őt, hogy a formákkal kissé kicányilóleg bánt el; ma már ismeri a közjög legkittőbb szabtiltásait is és tudja kimélni őket a parlamentaris csiklándósságokkal egyfitt, a mint

ezt csak a legujabbban is, a honvédtörvényjavaslataknak önkényit eszközölt módosítása alkalmával még a legkritikusabb ellenzéknek is megayugváására bebizonyította. Ha volt ez utóbbinak, főleg miután a legbeveesebb módon lépett fel ellene, szive belsejében bizonyos fájtba az igazi huszáros férfi iránt, úgy ezentúl hozzá fog szokni, hogy teljes bizalmával forduljon hozzá. Ma már minden magyar erősen meg van győződve, hogy a haza Fejérváryban nemcsak egy fényes katonát és államférfit bir, hanem egy nemzetien érző, népének geniussa által vezetett hazafit is. Királyáért és házájáért dolgozik ő, s munkáit mind a ketten hálaival és bizalommal fizetik meg neki. Előléptetése által a honvéddhadsereg megjutalmazva, a magyar nemzet megtisztelve érzi magát, a legjobb király magyar népe iránti atyai szeretetének és kegyének napos sugara volt az.

Az izr. hitközség elnök-beiktató ünnepe.

A nagy-kanizsai izr. hitközség apr. 27-én d. u. 4 órakor tartotta elnökbeiktató közgyűlését dr. Schreyer Lajos az iskolai szakosztály elnökének elnöklete mellett.

Az ülés megnyitása után Löwinger Ignác, mint az apr. 24-én működött szavazatóbizottság elnöke, kihirdette a választás eredményét, mely szerint G. Gutmann Vilmos 93 szótöbbséggel hitközségi elnöké megválasztott. Az eredmény lelkes éljenzéssel fogadtatt.

Dr. Schreyer Lajos indítványozta, hogy a megválasztott elnököt küldöttség menjen. Erre Hirschl Ede vezetése mellett Rosenbery Ernő, Dr. Rotschild Samu, ifj. Deutsch Lajos, Rechnitz Vilmos, Blau Lajos, Scherz Richard, Singer Za., Klein Ede, Schurcz Ignác, Bettheim Győző, Weiss Ignác, Dr. Rotschild Jakab, Löwy József, Szegő Gyula, Grünhut Henrik tagokból álló küldöttség ment 15 díszfogaton a megválasztott elnökért.

A megérkezés pillanatában leirhatatlan örömmel, lelkesedéssel fogadták az új elnököt a zsolfalásig megtelt gyűlésteremben.

Dr. Schreyer szép szavakban üdvözölte: tudtára adta a választás eredményét s kérte, hogy a hitközség bizalma folytán foglalja el szépmelékű atyjának méltó utódjál az elnöki széket. A lelkes éljenzéssel fogadtott beszéd után Rapoch Gyula a következő nagyhatású beszédet mondta:

„Tisztelt közgyűlés! Nagyságos elnök ur!

A nagy-kanizsai izr. hitközség mai közgyűlése kihirdette azon hitfelekezettünkre nagy horderejű választási eredményt, mely szerint nagyságodat eme hitközség elnökévé megválasztotta. A nkanizsai hitközség csak önönmagát tisztelte meg akkor, midőn nagyságodat a közügyek mindenkor buzó harcosát ügyeinek kormányzatával bizta meg.

Csekélységgem közvetlen tapasztalatból tudja, de tudja ezt a hitközség választóinak nagy része, hogy nagyságod ezen mindenesetre meg-tisztelő állásra tulságos szerényiségénél fogva nem ambicionált és így mondhatnám, hogy nagyságodat akarata ellenére választottuk meg; de hitsorosainak szeretete, nagyságod iránti háttartalán tisztelete. Önnek multja, szivének anyni nemessége, a zsidóság büszkeségére kivirt szép neve, felejtetlen drága elnökünknek, bold. gelsei Gutmann Henriknek és az egész családnak a hitközség felvirágzására évtizedeken keresztül tett jótékony intézkedései oly factorok, melyek az Ön akarátat legyőzték és a közvéleménnyel, a köztisztelettel a concurrentiát kiállani nem bírta.

Lehet-e a napnak megparancsolni, hogy sugaraik ne terjessze, hogy melegével ne éltsen, lehet-e a rózsának megtiltani, hogy ne nyíljék és ne illatozzék, és lehet-e a népek megtiltani, hogy ne szeressen, ne tiszteljen; — a szeretet és tisztelet, a bizalom nem rögötti szülemény, azt az idők hosszu során át ki kell érdemelni, és a ki ezt kiérdemelte, az a népé, az a kö-zönségé.

Nagyságod van hivatva városunkban ezen tekintélyes hitközség élére állani, nagyságod méltó utódja azon halhatatlan férfunak, ki községünkkel 25 évi bölcs és tapintatos működése által nagygyá és tekintélyessé tette, nagyságodban meg vannak mindazon szép és ritka tulajdonságok, melyek képessé teszik azt a magasztos szellemet tovább fejleszteni és hitközségünkkel még nagyobb, még tekintélyesebbé emelni; azt belátja hitközségünk tulnyomó része és tiszta szívvél, őszinte lélekkel szépért és

jóért lelkesülő érzettel tisztelt az urnához, hogy szavazatát adja azon férfura, kit ezen állásra méltónak és hivatottnak tartott.

A mai nap örömmünnepe a n-kanizsai izr. hitközségnek, mert eredményét látja azon háttartalán-lelkesedésnek, mely csak ott nyilvánul leg-inkább, hol lelkesedés méltó és valóban érdemes eseményekkel állunk szemben és az a lelkesedés, melyet te érdemes férfu bennünk éb-resztettél, egy csirázó mag volt, melyből csak arany kalászkok teremtek.

A te multad egy nyílt tükör, melyben a szeplőtlen jellem, a becsületesség, a munkásság és a szivjóság mintaképét látjuk, — az urnánál mi a kiérdemelt elismerést rőtük le és egy szebb jövőre az alapkövet tettük le.

Az ilyen választás a legmagasabb polca a polgári erény nyilvánulásának és téged ért e választás és ezt te csakugyan meg is érdemelted.

Foglad el tehát azt az elnöki széket tisztelt férfu, Jorditad ezen szép állást a haladás utján talált hitközségünk felvirágzására és boldogítására, vezed azt drága apád szellemében és akaratában, mi erőt és kitartást kívánunk az égtől, hogy sikeres legyen küzdelmed, adja az Isten, hogy azon remény, melyet hitközségünk jövőjéhez kötünk általad, jóakarató, buzgósa-god által teljesüljön, legyen az urna sikeres eredménye, biztos emeltyije anyagi és szellemi felvirágásunknak!

A reménynek ily érzetétől áthatva, szivünk legmélyebb fenekéből, tudónk egész erejéből kívánjuk, hogy téged az Isten hitközségünk díszére, a zsidóság büszkeségére az emberi kor legvégső határáig legszerencsésében éltesen.

A szép beszéd után kitérő éljenzés lecsillapultával G. Gutmann Vilmos a következő velő beszédben válaszolt:

„Milyen tisztelt uraim! Kedves hitsorosok!

Amidőn a hozzám menesztett küldöttség fel-szólításának megfelelően tisztelt körökben meg-jelenek, tudom és érzem, hogy e pillanat reám nézve nagy fontossággal bír.

Engedjék meg tisztelt uraim, hogy én, hitközségünk elnökévé választva ezennel kijelentem, hogy e kitüntetést elfogadom, igenis elfogadom, már azért is, hogy nagy bizalmukat ez által megköszönhessem.

Főtörökvésem lesz hitközségünk ügyeit bold. édes atyám elvei szerint vezérelni, mely elvek tudtommal abban összpontosultak: hitközségünkben a békét és jó egyetértést fenntartani, továbbá okserű és takarékos gazdálkodást folytatni, a serdtől ifjuság műveletésére főgondot fordítani, felséges királyunk és drága hazánk iránti hű ragaszkodást megőrizni

Ime nagyrabecsült gyűlekezet: ez röviden az én programom

De mindez csak úgy és akkor vihető keresztül, ha önök engem mindenben támogatni szivesek lesznek.

Magam becses hajlamaikba ajánlva, ujra köszönetemet nyilvánítom.

Erre ismétlen fölzagott a falrengelő éljenzés, mely szünni nem akart.

A beiktatót elnököt a kísérő küldöttség vis-zsakisérte lakására, hol azután a különböző tisztelegő küldöttségeket fogadta.

Hazatérőben — amerre haladt — az utcán is minden lépten nyomon lelkes ovatióban részesült.

Estére fiákyás zene volt tervezve, de — a család mély gyászban levén — maga a megválasztott és beiktatót elnök kérte annak elhagyását.

Megyei közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági b zottsága 1890. május hó 5-én s folytatva tartja közgyűlését a következő tárgysorozattal:

Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról, Nagymélt. gróf Szapáry Gyula ur leirata, melylyel a m. kir. miniszter elnöké történt ki-nevezetéséről értesíti a törvényhatóságot.

Nagymélt. gróf Bethlen András földmívelés-ügyi m. kir. miniszter ur leirata, melylyel értesíti a törvényhatóságot, hogy a nevezett miniszterium vezetést átvette.

Czukelter József m. főtisztm. a vármegyei házipénztár 1889. évi zárszámadását bemutatja.

Ugyanaz az utftartási alapról 1889. évre szerkesztett számadást bemutatja.

Ugyanaz a betegápolási alap 1889. évi számadását bemutatja.

Ugyanaz a katonabezállásolási alapról 1889. évre szerkesztett zárszámadást bemutatja.

Ugyanaz a meter alapról 1889. évszerkesztett számszámadást bemutatja.

Ugyanaz a közigazgatási fogház alap 1889. évi számszámadást bemutatja.

Ugyanaz az erdészeti alap 1889. évi számszámadást bemutatja.

A megyei árvaszék a közös árvaipénztár 1889. évi számszámadást beterjeszti.

Ugyanaz a gyámpénztári tartalék alap 1889. évi számszámadást beterjeszti.

Ugyanaz az 1889. évre vonatkozó tűzkárbiztosítási alapról vezetett számszámadást beterjeszti.

Ugyanaz az 1889. évben befolyt bíráspénzekről szerkesztett számszámadást beterjeszti.

Ugyanaz Zala Egerszeg rend. tan. város gyámpénztárának 1889. évről vezetett számszámadást beterjeszti.

Ugyanaz Nagy-Kanizsa r. tan. város gyámpénztárának 1889. évről vezetett számszámadást beterjeszti.

A zalavármegyei tiszt., segéd-, kezelő és szolgazemélyzet nyugdíj alapjának 1889. évről vezetett számszámadást bemutatják.

A községi és körjegyzői nyugdíjalapnak 1889. évről szerkesztett számszámadást bemutatják.

A múltgúv belügyminisztérium leírata, mely szerint az adófelv. lamlási bizottság elnökévé Szigethy Antal, helyettes elnökévé pedig Skublic István urak nevezettek ki

A múltgúv pénzügyminisztérium leírata, az 1890-91. évekre alakítandó egyenes adófelv. lamlási bizottságban szükséges törvényhatósági rendes és pótaggok megválasztása iránt.

A közig. bizottság jelentése az 1889. év II-ik feléről.

A községek pénzközelésére vonatkozó szabályrendelet megalkotása.

Megegyi árvaszék előterjesztése a szigligeti árvtár részére 434 frt 61 kr. és járulékaiknak megterítése érdekében.

Zala Egerszeg r. tan. város szabályrendelete a városi mérnöki állással kapcsolatos teendők szabályozása tárgyában.

Községi szervezési szabályrendeletek jóváhagyása.

A megyében létező és tervezett helyiérdekű vasutakat építő Müncheni Localbahn Actien Gesellschaft megbízottjának az iránti kérelme, hogy a megyei hozzájárulás első részlete után késedelemi kamat fizetessék.

A Keszthely-Balaton szentgyörgyi helyi érdekű vasút igazgatóságának előterjesztése, az ezen vasútra megavazott megyei hozzájárulás ellenértékéül kívánt törzs részvényekre vonatkozólag.

Báró Puteáni Géza urnak, mint a Tapolca-Sümegi helyiérdekű vasút érdekeltje elnökének az iránti kérelme, hogy az ezen vasútra megszavazott megyei hozzájárulás 20%-ka már most kiizetessék.

Bagonya község birájának az iránti folyamodványa, hogy a község által kötött terhes szerződés törvényhatóságilag jóváhagyassék.

Baksa község képviselő testületének községi kölesön felvételére vonatkozó határozata.

A perlaki járás főszolgabírája jelentés mellett, törvényhatósági jóváhagyás eljából bemutatja a Perlak község tulajdonát képező komp bérbeadására vonatkozó szerződést.

Csabrendek község képviselő testületének községi kölesön felvételére vonatkozó határozata.

A mlts. vallás és szokt. ügyi m. kir. minisztériumnak f. é. 3183. sz. a. kelt leírata a Zala-Egerszegen felállítani tervezett főgymn. ügyében.

A magyar tud. akadémia a magyar szent koronáról, alkotmányunk jelképéről készült díszmüvet megküldi.

A megyei árvaszék előterjesztése a tapolcai isr. árvtár ügyében felmerült 1 frt 50 kr. költségnek a tartalék alapról leendő kiizetése iránt.

A tapolcai járás főszolgabírája Tihany község előjáróságának malomkő-bánya bérleti szerződését törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.

A szent-grothi járás főszolgabírája Tekeny községnek községi ingatlan eladását tárgyozó határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja.

Perlaky Sándor felebbezése a m. é. dec. 30-án Bakán megartott község jegyzői választás ellen.

Dervaderits Máttyás és társai domasineci lakosoknak felebbezése a f. é. jan. hó 15-én Domasinecen megartott községi tisztújítás ellen.

Kovács Ferenc és társai cirkovlyáni lakosok felebbezése a f. évi jan. 9-én megartott cirkovlyáni községi tisztújítás ellen.

A megyei számvevőség Háhót községnek pótköltség tervét beterjeszti.

Szécsi-Sziget község előjáróságának közmunka bírság elengedése iránti folyamodványa.

Sümeg község birájának folyamodványa a sümegi önkéntes tűzoltó-egylet részére szükséges helyiségül a vármegye tulajdonát képező épület egy részének bérbeadása iránt.

Türje község előjáróságának és a Praemontrei rend megbízottjának folyamodványa, vásári helypénz árszabályzat megállapítása iránt.

Légrad község folyamodványa, melyben a déli vasút társulat ellen határigazítás iránt indított perben létrejött egyezséget törvényhatóságilag jóváhagyatni kéri.

Légrád község képviselő testületének határozata, községi ingatlanok felekezeti iskola célokra leendő átengedése iránt.

Vonyarc-Vashegy község képv. testületének községi kölesön felvételét tárgyozó határozata.

Fityeház község előjáróságának folyamodványa, melyben a képviselő testületnek községi ingatlan elcserélésére vonatkozó határozatát törvényhatóságilag jóváhagyatni kéri.

Légrád község képv. testületének községi kölesön felvételére vonatkozó határozata.

Derzsímőrec község birájának az iránti folyamodványa, hogy a képv. testületnek községi kölesön felvételére vonatkozó határozata jóváhagyassék.

Vullária község birájának az iránti folyamodványa, hogy a képviselőtestületnek a községet illető italmérsi kártalanításból előleg felvételét rendel határozata jóváhagyassék.

Derzsímőrec község birájának az iránti kérényve, hogy a képviselőtestületnek a községet illető italmérsi kártalanításból előleg felvételét rendel határozata jóváhagyassék.

Orehovica község birájának folyamodványa, melyben a képviselőtestületnek a községet illető italmérsi kártalanításból előleg felvételét rendel határozatát jóváhagyatni kéri.

Dr. Hary Istvánné szala-egerszegi lakos folyamodványa, melyben Pusztá Ederics község képviselő testületének telekkönyvi kiigazítást engedélyező határozatát jóváhagyatni kéri.

Póva község birájának az iránti folyamodványa, hogy a képviselőtestületnek ingatlan szerzésére vonatkozó határozata jóváhagyassék.

Árvay Lajos tapolcai községi jegyző fellebbezése Tapolca községnek az italmérsi jog hasznosítása tárgyában folyó évi március hó 24-én hozott határozata ellen.

Szivós Lajos zala lövő vendégloz folyamodványa záróra meghosszabítása iránt.

Dr. Mangin Károly megyei főorvos, dr. Brünner József alsó lendvai lakos orvosnak tudori oklevélét kihirdetés végett beterjeszti.

Csongrádvármegye közönsége a vármegyei autonómia épségben tartása tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát megküldi.

Alsó Fehérvármegye törvényhatósági bizottsága a vármegyei önkormányzati és tisztviselő választási jogának fenntartása végett a képviselőházhöz intézett feliratát megküldi.

Csanádvármegye közönsége a közigazgatási tisztviselői választásának fenntartása tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratát megküldi.

Alispáni jelentés.

A máj. 5-én és folytatálag tartandó megyei törvényhatósági közgyűlésen megyénk alispánja a következő közérdekes jelentést terjeszti be:

»Méltóságos Főispán Ur!»

Melyen tisztelt Közgyűlés!

A törvény által tisztelendő szabot köteleességemhez képest a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésemel, mely a múlt évi szeptember hó 1-től ezen évi március hó végeig terjedő időszakot foglalja magában, következőben van szerencsém tisztelettel előterjeszteni:

A községügyi állapot a lefolyt 7 havi időszak első 3 hónapjában általában kielégítő, sőt októberben teljesen kedvező volt, szeptember és november hónapokban a lendvai, pacsai és csáktornyai járásokban szaporodott ugyan némileg a megbetegedések száma, de a különböző körnemek legnagyobb részben szelid lefolyásuak lévén, a halálozási arány nem emelkedett; decemberben a légzőszervek hurutos lobos bántalmái már mindennél nagyobb számban észleltek, e hónap második felétől a községügyi állapot, tekintetel a megbetegedések nagy számára, különösen a felnőttek közt általában kedvezőtlen volt, mert az ezen évszakban amugy is nagyobb számban jelenkezni szokott köresekkel mellett még az ország

szerte uralkodott influenzának is legvalószínűbb alakjai oly nagy számban léptek fel, hogy alig maradt egy ház beteg nélkül, sőt január hónapban igen sok ház egész kórházhoz hasonlított, úgy hogy az említett kór járványos jellege felismerhetelenné vált. Ezen betegségek tünetei leginkább a lélekzési — gyérebbe — emésztő szervek hurutjaiban, majd idegbántalmakban nyilvánultak, többször súlyos szövődeményekkel; a kór minden kor- és nembeli megleggett, és habár utóbtálatomképpen nem ritkán hosszasan tartó gyomorhurutot és rendkívül elerőtlenedést szült, a betegség lefolyása az esetek legnagyobb részében szerencsés volt, mert a megbetegülések nagy számához aránytva a halálozás csekély maradt; a járvány tartama alatt több hely az iskolák 8—14 napra bezárattak. Február hó elején a köresek száma rohamosan apadt, és az influenza járvány e hónap második felén megszűnt, mi által a községügyi állapot ismét javult és március hónapban már teljesen kielégítővé változott.

A leirt járványon kívül december-és január hónapban még a tüdőbót is számos esetben képezte gyógykezelés tárgyát, többször súlyos lefolyással; észleltek még egyes helyeken hasi hagymának szárványos esetei.

Felmentendőnek tartom, hogy Nagy-Kanizsán a cs. és kir. 48-ik gyalogezrednek gyakorlatra behívott tartalékosai közt október hónapban hasi hagymáz járvány tört ki, mely csakis novemberben hagyott alább, a midőn a pórtartalékosok szabadságra bocsájtattak, a zászlóalj pedig ideiglenesen Péttauba vonult; az óvóintézkedés úgy a katonai, mint a polgári hatóság által azonnal megtelettek, a város polgári lakossága, valamint a honvédség a járványtól menten maradt.

A heveny fertőző kórok közül a megye lakossága közt a himlő Szent-Rökuson — a roncsoló toroklob Arácson — a vörheny pedig Bak-Tütösön öltött járványos jelleget. Himlőben megbetegült 6, kik közül meggyógyult 5, meghalt 1; roncsoló toroklobban megbetegült 10, ezekből gyógyult 9, meghalt 1, ezen két járvány megszűnt. A bak-tütösi járványtól eddig 22 köreset merült föl, melyek közül gyógyulással végződött 6, halállal 14, március végén további kezelés alatt maradt 2.

A perlaki és lendvai járásokban uralgó szemcsés kórháryalob járványban szenvedők gyógykezelése az eddigi eljárás szerint pontosan teljesítettik, kielégítő eredménnyel; a csáktornyai járásban, hol a múlt év nyarán e kórnak szinte számos esete fedeztetett fel, a gyógykezelés eleinte — mint minden ily alkalommal — a kezdet nehézségei miatt akadályokba ütközött, azonban az elsőfoku hatóság utasítottat, hogy a felsőbb helyről szigorú rendeletek szem előtt tartásával a gyógykezelést az előirt mód szerint lelküimeretes pontossággal teljesíttessék és ellenőrizze.

Az 1889 évi védhimlő oltás 40 oltási kerületben 37 oltóorvos által teljesített; beoltatott 13,970 gyermek, ezekből jó sikerrel 13,794; összehasonlítva ez eredményt az 1888. évi eredménnyel, a midőn 14,639 gyermek s köztük 14,537 jó eredménnyel oltatott, kitűnik, hogy 1889-ben 668-cal kevesebb a beoltottak száma. Újraoltatott a múlt évben 7615, jó sikerrel 7575, 1888-ban 13,470 egyéneket teljesített az újraoltás, az elmúlt évben tehát 5855-tel kevesebb.

Boncvizsgálat összesen 58 esetben teljesített és pedig 28-szor törvényeski megbízatás folytán 30-szor pedig rendőri tekintetből. A halál legközelebbi okai voltak a törvényeski boncolatoknál: agyarázkódás 5, agyszélhűdés 3, elvérzés 8, hasbántalob 4, fuladás 1, szivszélhűdés 1, gyomorlob 2, gennyvér 1, idétlen szülött 1, méhrepedés 1, úszók 1; a rendőrieknél: agyguva 5, agyverzés 1, elvérzés 5, fuladás 6, szivhűdés 5, gyomorlob 2, tüdőhűdés 2, mellhártyalob 1, aszkór 1, béhurut 1, tüdőgümö 1.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből 55 esetben történt; súlyos testi sérítés bejelentetett 38.

Öngyilkosság 20 egyén követelt el, kik közül 8 magát agyonlötöte, 2 vízbe ugrott, 3 nyakát átmettszve elvérzett, 1 phosphor oldatot ivott, 6 pedig önfelakasztással vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 41 egyén esett áldozatává, és pedig: különféle tűzveszély alkalmával elégett 10, vízbe lútt 9, székér által elgázoltatott 5, fáról leesve agyarázkódást szenvedett 2, leomló föld alá temettetett 3, szén-gőzben megfútt 3, megfúttatott 3, vasuti kocsi által összerúztatott 2, két festékkel telt kádba lútt 1, pálinka égetéskor megfútt 1, forró lúgba lútt 1, véletlenül az ajtó kilincsre akasztva lútt meg 1.

Elmekörnek 16 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya, ezek közül 8 esetben a beteg tébolydába szállítotott, 4 beteg kórházi megfigyelésbe vételt, 3 mint csendes örül házi gondozás alatt hagyatott, 1 esetben pedig a beteg a roham alatt meghalt.

Veszélyes gyanúban volt eb által 4 egyén maradt meg, az illetők azonnal gyógykezelés alá vétetvén, ez ideig egészségesek.

Jelentésemnek a közegészségügyet tárgyazó része kiegészítésül van szerencsém a vármegyei népegyesületi mozgalom adatait multi évi szeptember hó 1-étől folyó évi március hó végéig terjedő időszakra nézve, a lelkesi kimutatások alapján, következőkben előterjeszteni:

	szül.	megh.	szap.
Zala-Egerszeg rend. tan. város	146	98	48
Nagy-Kanizsa	435	365	70
Tapolcai főszolgabírói járás	104	804	241
Sümei	660	399	261
Szent-Grothi	608	400	208
Keszthelyi	604	347	257
Kanizsai	873	547	326
Pacsai	793	185	308
Zala Egerszegi	756	483	273
Novai	498	324	174
Alsó-Lendvai	976	672	304
Letenyei	734	517	217
Perlaki	874	615	259
Csáktornyai	963	619	344

Osszesen: 9965 6675 3290

(Folytatása köv.)

Heti szemle.

A bécsi képzőművészeti társulatot Trautmannsdorff herceg főkamaraár arról érte-itette, hogy a király a műkiállításán résztvevő fiatal osztrák és magyar művészek számára 400 aranyból álló díjat alapított, mely díj évente csak egy művésznek adható megosztatlanul. Az odaítélés jogát a király a maga részére tartotta fenn — A német császár oroszországi útjára vonatkozólag a Grasdanin a következőt jelenti. A német császár, ki ez év június havában Oroszországba érkezik, három hetet fog itt tölteni. Pétervárról Vilmos császár a nyugati nagy határgyörlekig meglátogatja Moszkvát, Kijevet, Vilmát és Varsót. Nagyszámú, főképp főrangú katonákból álló kíséret megy vele. A Vilmos császárt kísérő személyiségek közül a Grasdanin megemlíti: Albrecht porosz és György szász herceget, a badeni nagyherceget, Caprii kancellárt, Blumenthal tábornagyot, gróf Waldersee vezérkari főnököt, Werner főhadsegédet s több más tábornokot. — A delegációkat június 6 ára fogják összehívni. — A főrendiház új tagjává — Geduly Lajos helyébe — dr. Seberényi Gusztáv bányakerületi ág. hitv. evang. püspök hivattott meg. — A budai királyi palota újajépítéséhez az idén minden bizonnyal hozzáfognak. — A király szeptemberben, a nagy kadygaralok alkalmával, Debrecenbe is ellátogat. — Bécsben június közepén nemzetközi szépségverseny lesz, melyen pályadíjként több mint 500000 frk kerül szétosztásra. — A budapesti tudományos egyetemen a bölcsészeti fakultásra több hölgynek kivételes engedély adott az előadások hallgatásához. — Foklón (Pestmegye) látványhat gyermek elhalt himlőben. — Az elhunyt Rudolt trónörökös m. szigeti p. villonját vasuti v. árd. és éterremmel alakított át. — A magyar államvasutak menetiügy irodája július hónapban Berlinbe és azzal kapcsolatban Svéd és Norvég-országokba kirándulást rendez. — A pápa állítólag úgy nyilatkozott a katonaságról, hogy a nagy hadseregek oly célt szolgálnak, a mely keresztényellenes. — A Konstantin orosz nagyherceg elfogatásáról szóló szernzácsok hírt megcáfolják. — A magyar nyelvi tanítását, a román tanítóképző-intézetekben, Csáky gróf miniszter szigoruan meghagyta egy közelebbi rendeletben. — A m. szigeti év. ref. liceum tanárai elhatározták, hogy Sáfrány Péter elhunyt tanártársuk leckeoráit egymásközt felosztják és az előadásokért nekik járó fizetésen a boldogultnak síremléket emelnek. — Az orosz határőrség ezentúl a hadügyminiszter alá lesz rendelve. — A m. kir. erdőkincstár tulajdonát képező herbusi nagy fűrészgyár ledgett. — Görögországban 2800 nő kérévnyt nyújtott be a kormányhoz, melyben arra kéri, hogy alapítson számukra nyilvános iskolákat, melyekben — megélhetésükhez — ipari kiképzést nyerhessenek. — Bécsben egy magánzó végrendeletében 3000000 frtot hagyott jótékony célokra. — A „N. F. P.” szerint az idei hadügyi szükséglet 3-4 millióval lesz ma-

gasabb a mult évinél, s ezt a füstnélküli löpor behozatala okozza. — Az angol alsóház egyik legutóbbi ülésében a rabszolgakereskedés hathatósabb elnyomásának kérdésével foglalkozott. — Az erdélyiek Orbán Balázsnak szobrot készülnék emelni. — Klapka temesvári születési házát emléktáblával jelölik meg. — Baross kereskedelmi miniszter egyetlen fia, a 7 éves ifj. B. Gábor, a napokban tette le első vizsgáját a lipóttéri községi elemi iskolában, kitűnő eredményvel. — A budapesti kávéosk a kávé árát adagonként 2 krral fölemelni készülnek, a lá bécsi pékek a szemle árát. Csak aztán meg ne bánják, ha a közönség ellenük — sztrájkolni fog. — Edison már megindult Newyorkból európai útjára. — Az angol parlament egyik tagja javaslatot nyújtott a képviselőház elé, a bot-és korbácbüntetés visszaállításáról, mit a képviselőház hajlandóan mutatkozott némi módosítással elfogadni. — A keszthelyen létesítendő főgymnasiumra, az 1890. évi költségvetésbe, már fölvetéik a kívánt államsegély. — A bécsi erdészeti kiállításán Festetics T. gr. s a keszthelyi gazdasági tanintézet is részt fog venni. — Bécsben egy két éves kis leány megbetegedvén, elvitték a klinikai nőosztályba, hol kitűnt, hogy a leány fiúvá készül lenni, mi aztán az ügyes orvosi kezelés mellett meg is történt. Bécsben már fordult elő ehhez hasonló eset. — Bpsten egy 15 éves leány reménytelen szerelem miatt (!) a Dunába ugrott, de csakhamar kifogták. — A balatoni gőzhajók is zónatarifát léptetnek életbe. — Il Rákóczy Ferenc hamvai Kolozsvárra szállítatnak. — A brázília kormány megszüntette az állami iskolákban a vallás-oktatást. Gr. Eszterházy Móric veszpréme-gyei főispán „Prado” nevű lova, a bécsi löver-senyen 10,000 frtot nyert. — A b. füredi szeretetház ügyét legközelebb a cultus-miniszter veszi kezébe. — Veszprémben a gazdasági egyesület selymészetet rendez be. — A király Csóth köz-ség tizkarsultjait részére 600 trtnyi segélyt adományozott. — Edison e hó vége felé Buda-pestben több napot fog tölteni. — Mária Valéria főhercegnő esküvője alkalmára egy „Mirtusz” című ünnepi-irat is fog megjelenni, melyben a főhercegnő volt tanító és nevelő mindyáján közreműködnek. — A sah nejt alárendeltjei „szent meghitt” (aminek agdes) címmel szólítják. — A nána Veszpréme-gyében járványosan terjed. — Dolinay Gyula július hónap második felében társas kirándulást készült rendezni Bécsbe és Berlinbe. — Gróf Csáky miniszter a kisd-óvásról szóló törvényjavaslatot már a képviselő-ház elé terjesztette.

Különlélek.

— Tér szüke miatt lapunk mai számából né-hány rovatunk kizorult.
 — Halálhírű gyűlés. A földmivelési m. kir. miniszternek Zalamegye alipánjához intézett rendelete értelmében a Balaton és mellékzeiben a halászat jövőben is csak társulati uton levén gyakorolható, Zalamegye alispánja, Csertán Károly a balatoni érdekeltséget társulat alakítás céljából április hó 26-ra, Keszthelyre gyűlése hívta össze. Ezen gyűlésen Zalamegyét Csertán Károly alispán, Veszpréme-gyét és Somogyme-gyét több hatóság kiküldött képviselte, a m. kir. kormányt pedig Landgraf János orsz. halászlai felügyelő képviselte. A felek részéről 30 nál több tulajdonos jelent meg részint személyesen, részben képviselő által. A gyűlést Csertán Károly zalai alispán vezette mint elnök Landgraf J. orsz. halászlai felügyelő behatón és részletesen ismertette a tervezett társulat célját és azon eszközöket, amelyek ennek megvalósítására szolgálnak. Bemutat egy általa készített üzem- és alapszabály tervezetét és annak alapelveit külön is elősorolta. Társulat alakítás már csak azért is ajánlatos, mert különben az érdekelte birtokosság a szabad rendelkezési jogot felléggesztő kényszereszközök alkalmazásának tehetné ki magát tekintettel a törv. 47. §-nak rendelkezéseire. Elnökölő alispán névszerinti szavazással rendelt el afelett: — Akar-e az érdekeltség halászlai társulati alakulni, igen, vagy nem? Igennel szavaz 18 birtokos 82,258 hold birtokkal, — nemmel szavaz 6 birtokos 14,554 hold birtokkal — távol volt 6 birtokos 7542 hold birtokkal. A többség a társulat alakítása mellett szavazván, elnök a halászlai társulati megalakulnak jelenti ki. Ezután tárgyalattak a társulat alapszabályok és az üzemterv, melyeknek elfogadása után társulati elnökké: Széchenyi Imre gróf, alelnökké Puthéany Géza báró, igazgatóvá Stemmel Károly, — választmányi tagokká Za-

lamegye részéről: Pap Sandor, Nedeckzy Jenő, Lénárd Ernő, Csigó Pal, — Somogy megye részéről: Bora Mihály, Körmenty Lajos, Vaszonyi Sandor, Bertalan Alajos, — Veszprém. részéről: Vogronics Antal kanonok, Eszterházy Ferenc gr., Tóth Ede, Tost Gyula választottak meg. Csertán alispán szívesen üdvözölé a most már formailag is megalakult halászlai társulatiot és annak most megválasztott tisztviselőit, kéri őket, hogy a Balaton érdekeit szívőkön hordva, a törvény által kitűzött feladatot megvalósítani törekedjenek. E szavakra Puthéany G. br. alelnök, a távol levő elnök nevében köszönetet mondott az irányukban nyitlvánult bizalmot s Csertán alispán urnak a társulati érdekekben kifejtett buzgó működéséért köszönetet nyilvánított.

— A listai előléptetveek alkalmával az itteni honvédtisztikarban Franyeczky József I. ad oszt. századosá, Benedek II. ik oszt. századosá, Petrás Miklós, Hajós Gyula és Balogh J. főhadnagykka lettek előléptetve.

— Elnökbeköltő közgyűlés. Már lapunk mult számában megirtuk, hogy az apr. 24-én tartott izr. hitközségi elnök-választás alkalmával G. Gutmann Vilmos kir. tanácsos hitközségi elnökké választották. Az elnök-beiktató közgyűlés apr. 27-én volt, melyben a hitközség tagjai kevés kivétellel mind jelen voltak. A szavazatszedő bizottság jelentését az egybegyűlték lelkes éljenzessel fogadták s Hirschel Ede vezetése mellett díszküldöttség ment az új elnökért. A küldöttség az elnökkel díszlogotokon vonult a hitközségi hivatalos helyisége elé. A elnököt vivő fogaton e telirattal: „Ejlen gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos, a nagykanizsai izr. hitközség elnöke — nemzeti zászló lengett. Midőn az új elnök a gyűlésterembe lépett, nagy éljenzessel fogadtott s Ebenspanger Lipót távollétében dr. Schreyer Lajos üdvözölte. Ezután Rapoeh Gyula szol., kifejtvén a hitközségi tagoknak az új elnök iránti lelkes bizalmát és ragaszkodását. Gutmann Vilmos megköszönte a bizalmat s kijelentette, hogy a tisztséget elfogadja. Rövid, de szép beszédben kifejtett programja abban kulminált, hogy „boldogult atyja nyomdokait fogja követni. Beszéde nagy hatást keltett. Gyűlés után lakasan több küldöttség tisztelettel. Estére. tájajás zenéi terveztek; de, a családi mély gyászra való tekintetből a megfistelenő ohajára az elmaradt.

— Közgyűlés. A nagy-kanizsai kisdenevelő egyesület április hó 27-én tartá 15-ik évi rendes közgyűlést Vidor Samuné masod elnök elnökele alatt. Bátorfi Lajos egyesületi titkar évi jelentésében kiemelte az egyesület fokozatos emelkedését. Az egyesület a leloty évben 2 óvodát állított fel, úgy hogy jelenleg már 4 óvodája van. Az óvodába járó kisdedek száma jelenleg 353, mely szám azonban a nyári hónapokban tetemesen emelkedik. Az egyesület fennállása óta 3516 kisdedet részesített az alapnevelés jótéteményében. — A számvizsgáló bizottság jelentése alapján Oszesly Antal pénztárnoknak a felmentvény megadottól jegyzőkönyvi köszönet kíséretében. A jövő évi költségvetés elfogadása után az igazgatóság tagjai lettek megválasztva a következő eredményvel: Vidor Samuné elnök; Knauz Boldizsarné masod elnök; dr. Schreyer Lajosné alelnök; Oszesly Antalné masod alelnök; Oszesly Antal pénztárnok; dr. Schreyer Lajos orvos; Györfly János ügyész; Knauz Boldizsarné gondnok; Haba József helyettes gondnok; Bátorfi Lajos titkár; Rosentfeld Lajos masodtitkár. A választmányba ujjában dr. Farnék Lászlóné választott. — Vegül a közgyűlés gróf Csaky Albin vallás és közoktatási minisztert, mint a kisdenevelés lelkes felkarolóját nagy lelkesedéssel tiszteletbeli tagjául választotta.

— A nagy-kanizsai ker. jót. négyelet május 4-én délután 3 órakor a polg. iskola nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgyai: titkár jelentés; 2. od titkár, ügyész választása; alapszabály módosítás; indítványok.

— Ipariskolai záró-vizsgálat. A keszthelyi alsófokú ipariskolában, mely egy előkészítő és I-III. osztályból áll, az 1889-90. isk. évet bezáró vizsgálatok április hó 27-én d. u. 2 óráról kezdve tartattak. A vizsgálaton az iparisk. jel. bizottság, és az ipar-terület tagjai voltak jelen. Örmömel halgatták az iparos tanulók emelelti feleleteit s szemlélték meg ugyanazok írásbeli és rajzkiallítását. Az igazgató buzdító beszéddel zárta be a vizsgálatot és a jó megváiseletű, szorgalmas tanulók közt az ipar-terület adományából jutalmakat osztott ki. Ket írt jutalmat nyeri Fasing Imre III., 1 írtot Treffer Ferenc III., Antal István II., Baksa István I., Kovács János elnök.

szító osztályú tanuló. Az 1890/91 iskolai év okt. 1-én kezdődik.

— **A keszthelyi gimnasiunak fő-gymnasiumma** kiegészítése most már csak rövid idő kérdése. Illetékes helyről értesül: Keszthely város, hogy a vallás- és közt. m. kir. miniszter a jövő, 1891. évi államköltségvetésbe felvette azon évi 8000 frtot, melyet a prem. rend kért a keszthelyi gymnasiumnak főgymnasiummá való kiegészítésére. A főgymn. 5 ik osztálya valószínűleg 1892 ik évben nyitják meg, azon időre város a felépítelt az új főgymnasiumt épületet.

— **A balatoni halászatról.** Következő sorokat olvastuk a „Somogy”-ban: Már 3 hete, hogy a halászati törvény 18. §-a értelmében a fogás, süllo és pontyra való húsasztól tilva van, most már láthatjuk, mennyiben érvényesíthető a törvény ez intézkedése a balatoni halászatnál. A mi a pontyot illeti, arra nézve nagyon helyes az időzeti szakasz alkalmazása, ez által teljesen elérhető a kívánt cél, de ha a fogás süllo akarjuk megvédeni, ha ezen világhírű hal elszaporodását akarjuk elérni, úgy azazal éppen semmi cél nincs elérve, ha mindezekről csak akkép intézkedünk, hogy az ivarozási idő alatt a kifogott sülloket vissza dobjuk, mert a balatoni süllo, mely külföldben is hasonlíthatatlanul gyengébb a folyóvízi halaknál, az ivarozási idő alatt annyira elgyengül, hogy a hálóból kivéve kevés kapja vissza életerejét, mert legtöbbje annyira elkábul, hogy nem tud uszni, s elvesz. Sajnálatosul vesszük észre, mint pusztul el a Balatonnak e világhírű specialitása, s nem ely úgy hiszik, hogy néhány év alatt e halakkal is úgy járunk mint a rákokkal. Ugy látjuk, hogy azok, kik a halászati törvény alkotásáza befolyással bírtak, nem voltak a balatoni különleges viszonyokról kellőleg informálva, különben a törvény néhány szakaszába a Balatonra nézve külön intézkedéseket vetek volna fel. Az előadottak szerint a süllonek az ivarozási idő alatti visszadobálása nem eszközölhet eredményt teljesen, tehát a kívánt cél csak úgy volna elérhető, ha ezen halnak háborítatlanul való ivarozást engednénk, emiatt azonban nem kellene ápr. 1-től jun. 15-ig a halászatot beszűntetni, mert a Balatonon a legtapasztaltabb halászok, kik még a régi időkben korlátlanul halásztak s a halaknak ugyszólván minden mozdulatát ismerik, azt állítják, hogy a süllonek rendszerint ápr. 1. — máj. 1. tart az ivarozása; kedvező időjárás mellett azonban már március végén. Hanem ápr. hónapra minden haltájnak a halászatát szigorúan el kellene tiltani. Május 1-től a halászat a pontyot kivéve minden fajra megengedhető lenne, a ponty visszazárása sikeresen eszközölhető és a süllo semmi kárt nem szenved, mert ezen hal ivarozását befejezve, ivarzó helyét azonnal ot hagyja, s ilyenkor nyugalmára lévén neki szüksége, ösztönétől hajtva oly helyeket keres fel, hol nem térni hozzá, s csak mikor már kis erőt gyűjtött magának, széled az egész vízben el, s ekkor minden kár nélkül kifogható. Mindenesetre kívánatos volna, ha az illetékes körök a balatoni halászat speciális viszonyainak tüzetes megvizsgálását feladatukká tennék és az eredményhez képes lépéseket tennék a hal-törvény szükséges módosítására.

— **Mi akar katoná lenni?** A m. kir. honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a katonai nevelő- s képzőintézeteknél az 1890/91 tanév kezdetevel betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozólag. E szerint a jövő tanévre mintegy 15 hely lesz betöltendő a Közszegen, Kis-martonban, Kassán és Szapólyomban létező katonai reálskolák 1. és III. évfolyamaiban, a bécsi helyi katonai akadémia és a bécsi műszaki akadémia I. évfolyamában, végre flumei haditengerészeti akadémia I. évfolyamában. Ezen alapítványi helyek rováására az akadémiaiban felkészítés helyek is fognak adományoztatni: az ily helyet nyert ifjú hozzátartozói felévi előleges részletekben 400 frtot évenként, mint az ellátási díj felét kötelesek fizetni. Bővebbi felvilágítások a felvételi feltételekről az alispáni hivatalban nyerhetők.

— **Tűzoltóisképző tanfolyam.** A budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága elhatározta, hogy a tűzrendszeri kormányrendelet végrehajtása és sikeres előmozdítása szempontjából az év nyarán, körülbelül 4—6 hétre terjedő tűzoltóisképző tanfolyamot nyit meg, a melyre úgy budapestiek, mint főleg a vidéki tártesületek, vagy alakulni óhajtó községek, vagy városok érdeklődő férfiai jelentkezhetnek. A tanfolyam elméleti és gyakorlati részből fog állani.

— **A torokgyiki gyógyítás.** melyet eddig ugyszólván lehetetlennek hittek, sikerült Laugardiére toleusei orvosnak. Laugardiére kénvirágot alkalmaz a gyógyításhoz. Egy pohár vízbe

evőkanálnyival öntött kénvirágot s azt jól megkeverte benne. Evvel minden órában egy evőkanálnyival adott a betegnek, elrendelve, hogy a vegyületek előbb jól felrázzák. Másnap a gyermek sokkal jobban érezte magát, negyed napra már csak a hurut bántotta, a következő napokon meggyógyult. Laugardié a gyógyítási módot másoknál is alkalmazta, minden esetben sikerrel. Sőt a differitissel is használt. Egy kis leánygyal, kit már elveszélnek hitt, kénoldatot itatott s ez teljesen meggyógyította. Laugardié a francia akadémianak jelentést tett a torokgyiki gyógyításáról kénvirággal. Az anyáknak, kiknek annyi keserű órát szerez ezen betegség, bizonyára örömet fog okozni ezen hír. Mindazáltal figyelmeztetjük a szülőket, hogy csakis orvosi belegyezőssel és végső szükségben forduljanak a gyógyítmódhoz.

— **A mosógép és a tisztítósók congressusza.** A tisztítósók legutóbbi congressusának egyik tárgyat képezte az a kérdés: Mily eszközökkel lehetne a hivatalnokoknak lehetővé tenni azt, hogy az életnek mindinkább telmerülő követelményeinek megfelelhessenek, annélkül, hogy a legfontosabb éleletsükségletekből túlságos sokat elvonni kellene? E kérdés megoldására néhány többé kevésbé gyakorlati javaslat történt, melyek közül néhányat, mint a figyelemre méltót, elfogadtak. Általános érdeklődést keltett azonban Engelhardt vasuti tisztviselőnek következő előadása: „E kérdés, melyről itt tanácskozunk, már régóta foglalkoztatott. Több ízben gondolkoztam ennek megoldása fölött és szerény háztartásomnak csekély költségelőrányszatában gyakran tettem törléseket, csak egy tételt nem mertem bántani, habár az jövődelmennek nem csekély részét vette igénybe. Ez a „mosás” tétele, mert nóm különös büszkeségét leli fehéremű-szekrényében; és magam is szivesen lemondok egyröl-másról; de fehéreműnkénél misem szeretnék magunktól megtapadni. Egy szerencsés véletlen végre megmutatta az utat, hogy miként lehetne a tételnél teremes megtakarítást eszközölni anélkül, hogy kedvenc gyengeségünkben engedni kellene. Sőt mondhatom, hogy azt most még gyömb mértékben elégíthetjük ki és a mellett tetemes összeget takarítunk meg, melyet más célra fordíthatunk. Mintegy 2 évvel ezelőt egy barátomat látogattam meg, mely alkalommal néjét egy egyszerű és csinos kiállítású géppel való foglalkozás közben találam. Kérdésemet, de a gépen alkalmazott táblácska által is meg tudtam, hogy az egy-Hercog Sándor hazánkfiának Bécsben Graben Briuner-strasse 6. sz. alatti raktárából való mosó- és facsaró-gép (Sirakosch és Boner szabadalma). E gépek a korábban, felőlük a lapokban olvasott nyilatkozatok által már régen felkellették érdeklődésemet, de mindig kételkedtem, hogy egy gép nevezetesen a mosás farszót munkáját a fehéremű rongálása nélkül végezze. De barátom neje annyira dicsérte a gépet, és mivel magam is meggyőződtem a gépnek valóban kitünő munkájáról, tudva továbbá, hogy barátom neje fölötté takarékos és praktikus asszony, azonnal elhatároztam egy ily gép beszerzését. E célból értekezésbe léptem az előbb emiált géggel, mely legnagyobb előzékenységgel azonnal beküldte képes árjegyzékét. Nagyon kellemesen érintett a cég ama kijelentése, mely szerint tisztviselő, tanító, katonaság, csapattestek, intézetek, kórházak stb. számára e gépek fölötté előnyös részlelítésre is szállítja ugyanolyan árban, mint készpénzfizetésnél. Ez a reám nézve fölötté kellemes előny egy teljes készletnek azonnali megrendelésére indított, mely egy mosó-, egy facsaró- és mangorló gépből állott. Meg kell vallanom, hogy ily hasznos tárgyat még soha sem szereztem be ily könnyűséggel, mert a megtakarítást, melyet nóm e gépek által elért, oly nagy volt, hogy az teljesen elég volt a Hercoggal kikötött havi részletek pontos törlesztésére. E mellett sokkal szebb és kifogástalanabb fehéreműnk van mint azelőtt, mikor minden a mosónő szeszélyétől és szorgalmától függött. A fehéremű kimélve van és nőnek az az előnye, hogy nincs szüksége sem mosókonyhára, sem mosónőre, mert a mihez azelőtt egy egész nap és két ember kellett, azt most egy leány e gépekkel rövid 2—3 óra alatt könnyen elvégzi és pedig akár a konyhában vagy az előszobában is, mert e gépeknél a kellemetlen gőz stb. ki van zárva és a mosás napja e gép által minden eddigi borzasztóságát elveszti. Szóval e kitünő gép alkalmazása által a „mosás” tekintélyes kiadási tételénél nagy megtakarítást érek el, melyet más célra használhatok fel. Örömmel ragadtam meg már az alkalmat e kitünő gép beszerzését barátimnak ajánlani, kik mindannyian hasonló előnyös eredményt érek el általa. Ma is szivesen ragadtam meg az alkalmat, hogy tisztelt colle-

gáimnak e kitünő háztartási gépek beszerzését ajánljam és azt hiszem, hogy azoknak általános alkalmazása nagyban hozzá fog járulni az általunk ma tárgyalt kérdés megoldásához. Elenk taps és elismerés jutalmazza a szülői érdekes előadásáért és miután a gyűlés köszönetet mondott az előadónak, elhatározta a közérdekű javaslat közzétételét. Még csak azt írtuk szükségesnek felemlíteni, hogy Hercog magyar állampolgár és hogy mosógépei és meidngi kályhagyátrának gyármányai számára Budapestben is Erzsébetkörút 56. sz. alatt mintaraktárt nyitott.

— **Az olyan szer, mely naponként csak 3 krajcárba kerül,** bizvást ajánlható, Budapest. Mivel én az ön Brandt Richard féle híres svájci labdacsat kitünő s jótékony hatású miatt továbbra is használni akarom: tisztelettel kérek még néhány csomaggal belőlök, előre is fogadják köszönetemet, ama biztosítás mellett, hogy én a svájci labdacsatok (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) ezután is mindenkinek, tiszta meggyőződésből, a legmelegebben fogom ajánlani, hogy minél inkább terjedjenek. Tisztelettel Ebenfűrer Oszkár napdíjas VII. k. Dobúta, 8 sz. — Brandt Richard gyógyszerész svájci labdacseinak sokféle utazata lévén forgalomban Magyarországon, ügyelni kell, hogy a dobozokon megvan-e a védőjegy: egy leber keresztű vörös mezőben s Brandt Richard névalírása.

Irodalom és Művészet.

Felhívás előfizetésre. A következő sorok közlésére kerétfünk fel: Ezen ma egy éve, hogy a „Magyar Paedagogiai Szemle” szerkesztését átvettem s mint a jökr-kifejtett programomban jeleztem: „A haladókor követelményeiért, az önálló nemzeti iskoláért, az iskola én vagyok” elvéért fogok küdeni; s hogy ez elvéért küzdöttem s küzdök ma is, karriarsaim sokoldalú elismerésével bizonyítva van.

A lefolyt egy év alatt nem csupán íróasztalom mellett, hanem a külvilág, s főleg a tanítóársaimmal folytatott érintkezéseim, különösen pedig a hazában tett körutazásaim alkalmából meggyőződtem arról mily szigorú anyagi helyzetben vannak a magyarországi néptanítók, mily viszonyok teszik lehetetlenné azt, hogy a társadalmi életben az őket jökr-oltan megjelölt álláspontot elfoglalhassák. És mivel minden ágában megismertem, tanulmányoztam a tanítói kar igényeit, szükségleteit, jogos követeléseit: — hatni akarok feléle, felderítve a helyzetet, lefelé tanácsolva a legjobbat; — és éppen ez okból a vezetésem alatt álló: „Magyar Paedagogiai Szemle” nem csupán szakismereti utján törekszik a magyarországi népnevelők előhaladására, hanem mulattató kedélyre ható olvasmányokkal is iparkodik megismertetni a tanítói pályának nehéz küzdelmes feladatát; valamint iskola-jogi állapotainak eseteleése által kívánunk hatni a nemzeti iskola egysége érdekében. S hogy lapunk ez irányban is megfélelhesen a maga elé tűzött céljának, nem riadva vissza a tetemes pénzáldozatoktól sem, iparkodik oly műveket is kiadni, melyek a népnevelők működése, belolyása, faradalmi és társadalmi jutalmát tükrözik elő. Ily célból adjuk ki *Gadi Gyűző* társadalmi regényét is. „A hivatás áldozata” (Történeti rajz a magyar néptanítók jelenéből) című 12 nyomatott írv terjedő regény. Bólti ára 1 frt 50 kr., illetőleg 2 frt lesz. A megrendeléseket, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozhasuk magunkat, legkésőbb június hó 15-éig s legéjszeribben posta-utalvány útján kerjük eszközölni, mely esetben a művet bérmentesen küldük. Bizalommal fordulunk különösen is tanítóársainkhoz, mert meggyőződésünk, a tapasztalásból szerzett elvünk az, hogy csak az válik mindig az egész javára, a mit az egész testület tesz önmagáért s ezért felhívásunkat is azzal fejezzük be: Minden egyes néptanítóra számítunk, mert, minden egyesnek az érdeke e mű megszerzése !! Budapest 1890. áprili hó 24-én. A. M. Paed. Szemle” szerkesztő-kiadó-tulajdonosa: Glatz György, írv. közszégi tanító (Wesselyányi u. 48. sz.)

A „**Nőkézimunka oktatása**” módszere-
sen összeállította *Uhr Józsa*, a pozsonyi áll. tanítóképzőintézet igazgatója, általunk örömmel üdvözölt munka. Fontos segédeszközt látunk benne, a nőkézimunka oktatás módszeres szervezésére s rendezésére. A mű hosszú évi tapasztalat s alapos beható szakismereti eredménye. A módszer helyes; nyelvezete világos, egyszerű, könnyen megérthető. Díszeretlel kiemelendők a szép ábrák, a munkák szemléltetésére. Ezeknek segítségével a kis tanulók már legzsensébb koruktól fogva megszokhatják a munkák rajz utáni készi-

tését. Meg vagyunk győződve, hogy e mű sok iskolába találja útját s mindenütt hasznavehető taneszközt fog bizonyítani. A mű Stampel Károly pozsonyi udvari könyvkereskedésének kiadásában jelenik meg és mintegy 10 füzetből fog állani. Az ár a feletté cimos kiállítás és a számos illusztrációt tekintve nagyon olcsó és a füzetek terjedelméhez képest 30—60 kr. között váltakozik.

A **„Pesti Hírlap”**, mely valamennyi magyar lapnál gazdagabb és változatosabb tartalommal, naponta 16 sűrűn nyomott oldalal, vasár- és ünnepnapokon pedig 20—24 oldalal jelenik meg, s az összes napilapok közül egyedül hoz kéthetenként sorolási tudósítót és külön zenemellékletet, júános áránál fogva is (negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.) legjobban ajánlható mindenkinek. Mutatványszámokat egy levelező-lapon kifejezett óhajra bárkinek egész hétig küld ingyen és bérmentve a kiadóhivatal (Budapesti Légrády testvérek, nádor-utca 7. sz.) hová az előfizetési pénzek is küldendők.

Színészeti. *Április 26-án* a **„Bellevillei”** szücsimű operette került színre, **Mezey Mihály** jutalomjátékául. Az operette és a jutalmazott iránti érdeklődés szép számú közönséget vonzott a színházba. *Április 27-én* **Tyukody Lőrinc** családja című énekes bohózatot adták; szerzője: **Rónaszéky Gusztáv**. A közönség jól mulatott a darab mókáin, melynek mélyebbre ható tendenciája nincsen. — *Április 28-án*: **Ifj. Fromont és Id. Risler** című 5 felvonásos színművel mulattatták az ily komolyabb tárgyú színdarabhoz nem szokott publikumot. — *Április 29-én* a **„Kirchfeldi pap”** című színmű adását **Feld Zsigmond** vendég főléptével. A darab maga is tetszett. Különösen pedig érdekessé tette az előadást **Feld Zsigmond** egyénisége, kiről az volt mondva, hogy a magyar nyelvet csak most sajátította el. Dicsérelésre legyen mondva, hogy ez a nyelvi nehézség egyáltalában nem tetszett ki a játékból. A darab előadása kifünő volt. Minden szereplő szépen játszott. — *Április 30-án* az **„Idéges nők”** című vígjáték gyönyörködtette a szépszámban egybegyűlt közönséget. — *Május 1-én* **Rónaszéky Gusztáv** jeles komikus-színész jutalomjátékául a **„Bocaccio”** című operettet adták. A színház a jutalmazott iránti érdeklődésből megtelt annak dacára, hogy ezt a darabot Nagy-Kanizsán már minden színházlátogató legalább is négyszer, ötézer látta.

Nyilttér*

Seiden-Granadinen, scwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual.) — versendet rechenweise porto- und koffrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant). Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos**.
Társzerkesztő: **Szalay Sándor**.

HIRDETÉSEK:

„EQUITABLE”

Egyesült Államokbeli életbiztosító társaság

NEW-YORKBAN.

Alapítottatott: 1859-ben.

Biztosított főke	1889 végén a. é.	1.377.541.665 frt
Új biztosítások	1889	438.160.250
Összes bevétel	1889	75.983.220
Vagyoni	1889	267.875.772

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottatik és a közönséges kötvényeknél már a második díjréslet lefizetése alkalmával fizetettik vissza, míg a fél- és a szabad-Tuntina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki kézpénben.

Az **„EQUITABLE”** minden kötvénye 3 illetve 2 osztatódó múltán megátámadhatlanul állik; a menyiben az esetre, ha a biztosítási-díjfizetések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményeit egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az **„EQUITABLE”** biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál esetében, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetettik. 463 9—12

Bővebb tudósítással ugyszintén prospektusokkal és ajánlati úrlapokkal készséggel szolgálnak a 16-é kerületi ügynököknek, nemkülönb az

„EQUITABLE” Magyarországi aligazgatósdja
Magyar letelepedési- és pénzügyi-bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

KORONA-FORRÁS.

HYGIEA-SPRUDEL.

Kifünő az etvágyat gerjesztő és emésztést előmozdító hatásáról, nyál- és kinövesztelő, miért is különösen ajánlható:

1. Gyomorhájoknál, ugymint rögzött gyomorhurut, étvágytalanság, emésztelenség, gyengült emésztésnél stb.
2. Lélekzési szervek, májrese és vizeleti betegségeknel.
3. Mint legfiszább, legkellemesebb és ennélfogva mint legegészségesebb diätikai ital egyáltalában, és pedig tisztán, egy-bor, cognac, tej és gyümölcszörppel keverve.

Ajánlva: (634 1—1)

Dr. Braun tanár udvari tanácsos, **lovag Dr. Rokitsansky** tanár, **Dr. Schnitzler** tanár kormánztanácsos, **Dr. Oser** tanár, **Dr. Winternitz** egyetemi tanár, **Dr. Herz** tanár, **Dr. Gold** udvari orvos, **Korányi** tanár, **kir. tanácsos**, **Dr. Stiller** tanár, **Dr. Kétili** tanár, **Kécsmáry** tanár, **Dr. Schwimmer** tanár, **Dr. Reinitz** főorvos, **Dr. Hermann S. főorvos** stb. stb. által.

A bécsi orvosok egyesületi lapja e forrás terménye felett következőket írja:

„A **Hygiea-Sprudel Korona-Forrás** analitikai adatai alapján a legfiszább égvényes savanyuvizek sorából az orvosnak a kívánt legbizalmasabb és legkellemesebb gyógyszerert nyujtja.

Kapható Nagy-Kanizsán

Ifj. Rosenberg Miksa urnál

leiratok ugyanitt ingyen szolgáltatnak.

A Dreher Antal-féle kivitelei palacszkőr

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy **DREHER ANTA** L Kőbánya.

Csakis teljesen leülpedett, tehát tüköriszta, kivitelei sör szétküldése, folyton friss üvegöltésben, a minőség hamisítlan volta mellett kezesség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

(634 1—6)

Megrendelési cím
Felveleztes!

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kivitelei sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-féle kivitelei sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegcimkét, melyen a **Diétrich és Gottschlig** név okvetlenül kell hogy rajta legyen, kiváló figyelemükre ajánljuk.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CREME**
(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT

F. A. Sarg fia & Társa

cs. kir. udvari szállítók
Bécsben.

Kapható a gyógyszereszek és illatszereknel 1 darab **35 kr.** N-Kanizsán **Schwarz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Sirem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber** urnaknál. 448 38—52

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jönnek bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánzemélyek bizonyítványai által kiténtetett készítmény.

DR. MILLER MOHNOVÉNYEDVE

meglepi hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyakódás, kele-kezo gümökör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmai ellen.

Tégelyben gyermekek és felnöttek számára.

Egy tégely ára **50 kr. o. é.**

Kapható **MARTON és HUBER** fűszerkereskedönel Nagy-Kanizsán. 584 6—12

BUDAI

Rákóczy
keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, ed ig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kiténtőségek által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobbnak ajánlatik, különösen **altesti bajoknál, vértörődés, aranyeres, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrküütes, dugulás** stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer- és ványvíz kereskedésben, a legtöbb gyógyszerert és gyógyszerkereskedésben.

A forgalmi igazgatósdja: 612 5—6

LOSER testvérek, Budapest.

Minden dohánytösdében és diszár-üzletben.

Főraktár: **KANITZ OTTÓ** és társánál **BECSBEN.**

A LEGJOBB

BRÜNNI KELMÉK

SIEGEL-IMHOF

az eredeti gyári árak szerint szállítatnak
posztó-gyárából
BRÜNNBEN.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 3 1/2 métert vagyis 4 róft tartalmaz.

Egy közönséges csomag ára	4.80
„finom	7.75
„finomabb	10.50
„legfinomabb	12.40

valódi gyanjúból.
Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kamgarn, fölöltöknék való kelmek, vadászoknak és turistáknak daróc, szalonlötönyöknék peruvienne és tönking szabályszerő egyenruhákna való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható cetrnakelmék, valódi piqué-mellény-kelmék stb.

Lezárság a szék jelöge és a minta szerinti való szállításhoz elvállaltatik.
Minták ingyen és bérmentve.

körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

"Zacherlin"

ára ismét leszállított.

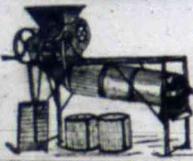
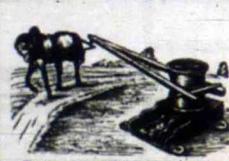
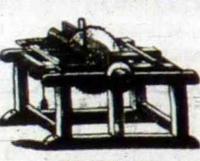
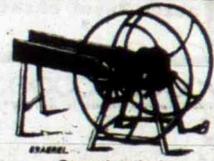
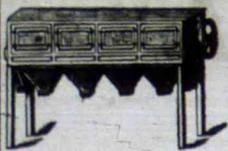
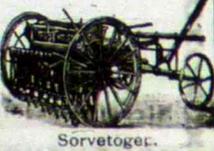
A valódi palackoknak ZACHERL J. névvel kell ellátva lenniök, és áruk mostantól fogva:
 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Kapható Nagy-Kanizsán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kanizsán Prezimayer és Deutsch	Kapható Csáktornyan Strahla testvérek	Kapható Koszthelyen Wünsch F. & Schleifer A.
Strem és Klein	Armuth Nátbán	Grács	Schleifer A.
Schwarz és Tanber	Marton és Huber és	Heinrich Miksa és	Oszmann Pál
Nen és Klein	ifj. Rosenberg Miksa.	Göncz özv. gyógyszer.	Marton Mór és
Fesselhofer József	Alsó-Lendvén Fuchs Nándor	Csongón Hafner Albert	Pacsán Schleifer M. G. kereskedésben.

GRAEPEL HUGÓ

GÉPGYÁROS
MARSHALL SONS & CO^{MP} L^{TD}
 VEZÉRÜGYNÖKE

Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46.
 (EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR.)

 Konkolyozó (Trieur)	 Csöves tengeri daráló.	 Kétvasú eke.	 Körfűrész.	 Szecskavágó.	
 Szecskavágó.	 Cséplőgép.	<p>Ajánl legkitünőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostákat, ugyszintén legujabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű faju kétvasú ekék-, csöves tengeri darálók-, kukoricza morzsolók-, szecskavágók-, répavágókat, továbbá löhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint örlőmalomok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók (Eureka), tarárok, malom trieurök, hengersizékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, dara tisztító-gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.</p> <p>☎ Árjegyzékek bérmentre küldetnek. ☎</p>		 Gőzmozgony.	 Tisztító rosta.
 Löhere toklászó.	 Malomkő.	 Lisztosztályozó henger.	 Malomtrieur.	 Répavágó.	
 Fecskendező.	<p>ELVÁLLAL mindennemű malom felszereléseket bármily erőhajtásra.</p>		 Örlőmalom.	 Szénagyűjtő.	
 Fűkaszógép.	 Aratógép.	 Lyukasztott rostalemez.		 Sörvetőgép.	

tesét. Meg vagyunk győződve, hogy e mű sok iskolába találja útját s mindenütt hasznavehető taneszközi fog bizonyulni. A mű Stampel-Károly pozsonyi udvari könyvkereskedésének kiadásában jelenik meg és mintegy 10 lüzetből fog állani. Az ár a feletti csinos kiállítást és a számos illusztrációt tekintve nagyon olcsó és a füzetek terjedelméhez képest 30—60 kr. között váltakozik.

A „Posti Hírtap.”, mely valamennyi magyar lapnál gazdagabb és változatosabb tartalommal, naponta 16 sűrűn nyomott oldalon, vasár- és ünnepnapokon pedig 20—24 oldalra jelenik meg, s az összes napilapok közül egyedül hoz kéthetenként soroslati tudósítót és külön zenemellékletet, jutányos áránál fogva is (negyedévre 3 fnt 50 kr., egy hóra 1 fnt 20 kr.) legjobban ajánlható mindenkinnek. Mutatványszámokat egy levelező-lapon kifejezett óhajra bárkinek egész hétig küld ingyen és bérmentve a kiadóhivatal (Budapest, Légrady testvérek, nádor-utca 7. sz.) hová az előfizetési pénzek is küldendők.

Színészeti. April 26-án a „Bellevillei szűz” című operette került színre, Mezey Mihály jutalomjátékaul. Az operette és a jutalmazott iránti érdeklődés szép számú közönséget vonzott a színházba. April 27-én Tyukody Lőrincé családja című énekes bohózatot adták; szerzője: Rónaszéky Gusztáv. A közönség jól mulatott a darab mókáin, melynek mélyebbre ható tendenciája nincsen. — April 28-án: „Ifj. Fromont és Id. Risler” című 5 felvonásos színművel mulattatták az ily komolyabb tárgy színdarabhoz nem szokott publikumot. — April 29-én a „Kirchfeldi pap” című színmű adótt **Feld Zsigmond** vendég föléptével. A darab maga is tetszett. Különösen pedig érdekessé tette az előadást **Feld Zsigmond** egyénisége, kiről az volt mondva, hogy a magyar nyelvet csak most sajátította el. Dicséretére legyen mondva, hogy ez a nyelvi nehézség egyáltalában nem tetszett ki a játékból. A darab előadása kitűnő volt. Minden szereplő szépen játszott. — April 30-án az „Idéges nők” című vígjáték gyönyörködtette a szépszámban egybegyűlt közönséget. — Május 1-én **Rónaszéky Gusztáv** jeles komikus-színész jutalomjátékaul a „Boccaccio” című operettet adták. A színház a jutalmazott iránti érdeklődésből megtelt annak dacára, hogy ezt a darabot Nagy-Kanizsán már minden színházlátogató legalább is négyszer, ötször látta.

Nyilttér*)

Selden Granadines, swarcz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 563

Felölts szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
Társzerkesztő: **Szalay Sándor.**

HIRDETÉSEK:

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság

NEW-YORKBAN.

Alapítottott: 1859-ben.

Biztosított tőke	1889 végén o. é.	1.377.541.665 fnt
Uj biztosítások	1889	438.160.250
Összes bevétel	1889	75.983.220
Vagyon	1889	267.875.772

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottik és a közönséges kötvényeknél már a második díjrészet lefizetése alkalmával fizettetik vissza, míg a fél- és a szabad Tontina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE” minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megátadhatatlanná válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási-díjfizetések a kötvény értelmében megtörténtek, a biztosítottak követelményeivel egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE” biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizettetik. 463 9—12

Bővebb tudósítással, ugyasint prospectusokkal és ajánlati irlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kereslet-ügynököknek, nemkülönben az „EQUITABLE” Magyarországi aligazgatója Magyar leányaitól és pénzadók-bank Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

KORONA-FORRÁS.

HYGIEA-SPRUDEL.

Kitűnő az étvágyat gerjesztő és emésztést előmozdító hatásáról, nyál- és kinővészoszlátó, miért is különösen ajánlható:

1. Gyomorhólyagnál, ugymint rögzött gyomorhurut, étvágytalanság, emésztelenség, gyengült emésztésnél stb.
2. Lelkészi szervek, májese és vizeleti betegségeknek.
3. Mint legiszább, legkellemesebb és ennélfogva mint legegésztésebb diétikai ital egyáltalában, és pedig tisztán, vagy bor, cognac, tej és gyümölcszörppel keverve.

Ajánlva: (634 1—1)

Dr. Braun tanár udvari tanácsos, lovag Dr. Rokitsansky tanár, Dr. Schnitzler tanár kormánytanácsos, Dr. Oser tanár, Dr. Winterlitz egyetemi tanár, Dr. Herz tanár, Dr. Gold udvari orvos, Korányi tanár, kir tanácsos, Dr. Stiller tanár, Dr. Kétil tanár, Kézsmáry tanár, Dr. Schwimmer tanár, Dr. Reimitz főorvos, Dr. Hermann S. főorvos stb. stb. által.

A bécsi orvosok egyesületi lapja e forrás terménye felett következőket írja:

„A Hygiea-Sprudel Korona-Forrás” analitikai adatai alapján a legtisztább égvényes savanyuvizek sorából az orvosnak a kívánt legbizalmasabb és legkellemesebb gyógyszer nyujtja.

Kapható Nagy-Kanizsán

Ifj. Rosenberg Miksa urnál

leiratok ugyanitt ingyen szolgáltatnak

A Dreher Antal-féle kivitelei palaczkőr

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy **DREHER ANTA L** Kőbánya.

Csakis teljesen leüllepedett, tehát tükörszta kivitelei sör szétküldése, folyton friss üvegöltésben, a minőség hamistlan volta mellett kezeség vállaltatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

(634 1—6)

Megrendelési cím

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kivitelei sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-féle kivitelei sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegcímkét, melyen a **Diétrich és Gottschlig** név okvetlenül kell hogy rajta legyen, kiváló figyelemükbe ajánljuk.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

KALODONT

A fogak szépsége

GLYCERIN-FOG-CREME

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

F. A. Sarg fia & Társa

cs. kir. udvari szállítók
Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosentfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 38—52

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánbeszéd bizonyítványai által kintüntetett készítmény.

DR. MILLER MOHÓVÉNYEDVE

meglepo hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyakódás, kele-kező gümökör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmai ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr. o. é.

Kapható **MARTON és HUBER** fűszerkereskedőnél Nagy-Kanizsán. 584 6—12

BUDAI

Rákóczy

köszörvíz-forrás.

Ezen anyira kedvelt, ed ig legjobbnek elismert, gyógyhatású hajtószér, orvosi kitűnőségek által mint nélkülözhetlen házi-szer legjobban ajánlatik, különösen al-
testi bajoknál, vértörődés, aranyeres, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkítetés, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben minden fűszer, ásványvíz kereskedésben, a legtöbb gyógyszerár és gyógyszerkereskedésben.
A foryalmi igazgatóság: 612 5—6

LOSER testvérek, Budapest.

Minden dohányüzletében és díszárú-üzletben.

LE HOUBLON

Főraktár: **KANTZ OTTÓ és társai BÉCSBEN.**

A LEGJOBB

BRÜNNI KELMÉK

SIEGEL-IMHOF

az eredeti gyári árak szerint szállítatnak posztó-gyárból
580 12—20 **BRÜNNBEN.**
Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 3 1/2 métert vagyis 4 rőföt tartalmaz.
Egy közönséges csomag ára 4.80
„ finom 7.75
„ finomabb 10.50
„ legfinomabb 12.40

valódi gyapjuból.
Továbbá nagy-választékban selyemmel szövött kam-garn, fölöltőknek való kelmek, vadászokpak és turistáknak daróc, salontönyöknek perurienne és tosking szabályszerű egyenruhának való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható csernakelmék, valódi piqué-mellény-kelmék stb.

Lezártág a csak jövedje és a minde uterál való szállításhoz elvállaltatik.
Minták ingyen és bérmentve.

körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

"Zacherlin"

614 3-10

ára ismét leszállítatott.

A valódi palackoknak ZACHERL J. névvel kell ellátva lenniök, és árak mostantól fogva:
15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Kapható Nagy-Kanizsán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kanizsán Prezmayer és Deutsch	Kapható Csáktornyaán Strahla testvérek	Kapható Keszthelyen Wünsch F. & Schleifer A.
Ström és Klein	Armuth Nánán	Gránec	Schleifer A.
Schwarz és Tauber	Marton és Huber és	Heinrich Miksa és	Ozmann Pál
Neu és Klein	ifj. Rosenberg Miksa.	Göncz ösv. győgyász.	Marton Mór és
Fasslhofer József	Alsó-Lendván Fuchs Nándor	Csurgou Hafner Albert	Pacsaán Schleifer M. G. kéréskedésében.

Konkolyozó (Trieur)

Csőves tengeri daráló.

Kétvasú eke

Körfűrész.

Szecskavágó.

Szecskavágó.

Cséplőgép.

GRAEPEL HUGÓ
 GÉPGYÁROS
MARSHALL SONS & CO^{LD} LTD
 VEZÉRÜCYNÖKE

Gőzmozgony.

Tisztító rosta.

Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46.
 (EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).

Ajánl legkitünőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostaikat, ugyszintén legújabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű faju kétvasú ekék-, csöves tengeri daralók-, kukoricza morzsolók-, szecskavágók-, réparavágókat, továbbá löhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint őrlőmalomok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók- (Eureka), tarárok, malom trieurök, hengerszékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, dara tisztító-gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb árakon és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

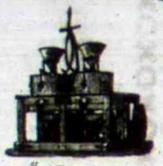
☞ Árjegyzékek bérmentre küldetnek. ☞

Gépolaj.

Réparavágó.

Őrlőmalom.

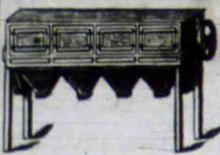
Löhère toklászó.

Malomkő.

Fecskendező.

Lisztosztályozó henger.

ELVÁLLAL mindennemű malom felszereléseket bármily erőhajtásra.

Lyukasztott rostalemez

Malomtrieur.

SZERSZÁMGÉPEK, szerszámok és eszközök gépészek, kovácsok és lakatosok számára.

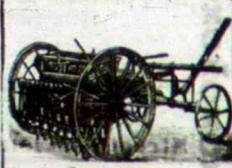
Fűkaszológép.

Aralógép.

Szénagyűjtő

Sorvetőgép.

Kronsteiner Károlynak
 első cs. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
 Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kitüntetve aranyérmekkel.

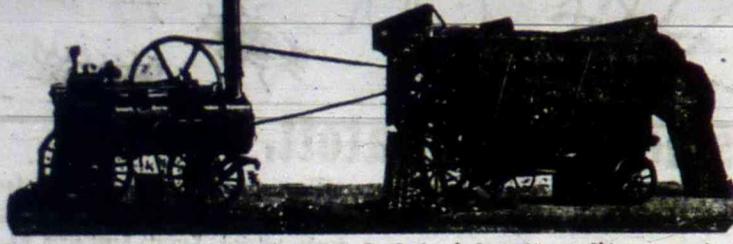
Féhereségi és hercegi jószágigazgatóságok, és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bányászat és kohóüzemek, a legtöbb építészati irodák, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok gyártólajdonosok és földbirtokok szál-
 litója. Ezen homlokzatrajz-szinek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtatnak, mindennemű épületek, különösen paloták, kas-
 télyek, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönbön a lakhelyi-
 ségek festésénél.
 Ezek 36 különféle mintában vannak meg kitönténi 16 kr. ól felfelé méxben feloldhatók, és színdetek száraz állapotban porrá törve szállítottatnak és tisztaságok tekintetében ha-
 sonlóak az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és
 bérmentve küldetnek meg.

611 6-10

Hofherr és Schrantz,

BUDAPEST,
 V., Váci-körút 76.

gazdasági gépgyár és vasöntöde

ajánlják általában a legjobbnak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlécezes rendszer szabad.

gőzcseplőkészleteiket,

továbbá 2 1/2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcseplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „Király-Drill“ és „88-as Drill“, egytetemes acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Ütőerőben hatékony az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehellet, savanyu felbőgés, étel rekedés, (Kollika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, jelság elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (hisz az a gyomor elrontásait szárazítja) gyomor görcsöt, kemény széklet, székrekedés, az étel s általában a gyomrot kitisztítja, elűzi a bélférgeseket, a gyomrot lép, vesé, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi széküldési raktár: Brdy Károly gyógyszerár Krenster (Morvaország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok félszép utánoztatnak s hamisítatnak, ezért valódiak gyanúját csak azok fogadtassanak el, melyek vörö, s a fenti védjegyvel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelten használati utasítással az is fel van tüntetve, hogy az Krensterben, Guzek H. könyvnyomdáiban nyomtatottak. A kamolyáadás és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúaknak bizonyult labdacsek is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brdy Károly, Krensteri gyógyszerár nevét az írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A postai előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetnek meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsek nem titkos szerék, s gyógyható anyagoknak összetételét minden használati utasításban fel van sorolva.
 A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsek kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerárakban. Babócsán: Illás gyógyszerárakban. Baros: Kohut Sándor gyógyszerárakban. Marczali: Körös Victor gyógyszerárakban. Olitz: Bölc Béla gyógyszerárakban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerárakban. 497 30-4g

Tenyész kos eladás.

A palini urodalom Zalamegye Nagy-Kanizsa melletti palini gazdaságában 42 darab 1 1/2 éves és 2 éves 630 2-3

Rambouillet tenyész kos eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető az urodalmi igazgatóságnál. Palin, 1890.

Palini igazgatóság.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi szer meglopón gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát“ című kis írástban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Liposében ingyen megküldi.

Nyilt levél az igen tisztelt közönséghez!

Az eddig ismert mohai ásványvizeknek hazánkban számos barátja és jóakarója van, de van ellenfele is. Ez utóbbiak tábora — sajnos — nem jogosulatlanul azt hangoztatja: „Jó ásványvíz, de nem mindig tiszta.“
 E téren immár nagy előrehaladás történt? (633 1-1)
 Legyen szabad a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy létezik most Mohán egy újabb forrás, a mely a legszigorubb követelményeknek teljes mérvben megfelel, a mely rövid idő alatt széles e hazában oly kedveltségre tett szert, hogy a mohai ásványvizek fogyasztói immár tömegesen ezen mohai forrásból fedezik szükségletüket. — E gyógyforrás neve:

„STEFANIA“

fiatal, dúserejű gyógyforrás, a mely hivatalosan valamennyi hazai ásványvizeink között a vezérezerepet viselni és a mely iránt — első eset hazánkban — a külföldi fogyasztási piacok is nagyban érdeklődnek.
 E forrás vize nem lesz szivattyúzva, (a mi köztudomásúlag az ásványvizek minőségére és tisztaságára a legkárosabb befolyással van) hanem önerőből emelkedik felszínre a föld mélyéből és minden gépezet mellőzésével lesz üvegekbe feltve. Ezen egy kiváló szakember által létesített feltve költséges berendezés eredményezi azt, hogy a mohai Stefania forrás vize kristálytiszta és az üvegben is teljességgel nyugtja mindazon az egészségre nézve oly fontos ásványoldatokat, melyekkel a forrásnál bír.
 A célszerű berendezés és kezelés tekintetében szakértő véleményezése szerint a mohai Stefania forrás hazánkban egyedül áll. A milyen kitűnő ezen forrás vize mint hűsítő ital (tisztán vagy borral keverve) éppen olyan megbecsülhetlen gyógyszer a lélegzési-, emésztési- és vizező szervek hurutos bántalmainál, vese-, közzvénybajoknál, a gyermekek görvél- és angol kórjánál stb. Forrásunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlván, kérjük minden alkalommal saját érdekében határozottan

mohai „STEFANIA“ vizet

kérni, nehogy más mohai víz szolgáltatassék ki. Kiváló tisztelettel
 Kapható Nagy-Kanizsán Fesselhofer József és Strém és Klein uraknál. A mohai „Stefania“ forrás igazgatósága.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fischer Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	5 frt. — kr.
Félévre	2 — 50
Negyedévre	1 — 25

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyiltér petisora 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre
vonatkozó Fischer Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Szerkesztőség:

Baththy- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intéző a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bérmentelen levelek csak ismert ke-
szekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A közművelődési egyesületről.

III.

A dunántúli közművelődési egyesület megalakulására nézve kedvező, hogy úgy mondjuk: sikert biztosító mozgalmat indított *Bekits Gusztáv* jeles publicistánk, ki úgy látta: a nemzete jövőjén aggó hazafi lélekemelő odaadásával és kitartásával munkál a nagytudomány eszme megvalósításán. Őt és egyik veszprémmegyei képviselőtársát: *Bezerédj Viktort*, a tömeges kivándorlás döbbentette meg bizonyára annyira, hogy haladéktalan intézkedésre gondoltak s egyetértve értekezletre hívták meg a dunántúli képviselőket.

A kivándorlás adatai valóban megdöbbentők. 1848-ban a Szlavonországban lakó magyarok száma alig haladta meg az 5—6 ezret. Az 1880-ban kivándorlott magyarok száma már 35 ezerre rug. Azóta szakadatlanul tart a kivándorlás. Ma már a Szlavoniában élő magyarok száma meghaladja az 50 ezret.

Ez mindenestre elszomorító statisztika, mit még elszomorítóbbá tesz az a gondolat, hogy semmiféle intézkedés nem történt eddig s még ez időszert sem történik arra nézve, hogy kivándorlott honfiaink a szláv elem által ne absorbeáltassanak, hogy megőrizzék makulátlanul ott künn is magyar voltukat.

A kivándorlás oly elfogadható anyagi okban (az illetők létkérdésében) gyökeredzik, hogy magát a tényi a kivándorlók rováására írni már csak humanus szempont-

ből sem lehet. Véghetetlenül téved, ki azt hiszi, hogy Szlavoniába költözött vagy költöző honfiaink csak amugy könnyű szívvel, cosmopolitai flegmával hagyják itt ezt a szent földet, melyhez a magyar ember hagyományos szülőföld-szeretetével fűződtek.

Az a megváltás nagyon kínos; végtelen sok könyve, végtelen sok álmatlan éjszakába kerül és végtelen nagyra kell lennie már a nyomornak, az inségnek is, mely elkerülhetlenné teszi. Arra tehát gondolni sem lehet, hogy ezt hatósági intézkedéssel, a kiköltözés megnehezítésével meg lehet szüntetni gyökeresen.

Bekits a képviselők értekezletén fölvetette ugyan a kormány közbelépését is, hogy segíthetne a dolgon telepítés által. Ez igaz. De más oldalról meg ha a csángók betelepítésének szomorú eredményére gondolunk, nincs okunk valami melegen lelkesedni a telepítés eszméje mellett.

Annál praktikusabb azután indítványának a része, mely a közművelődési egyesület alakítását célozza. E közművelődési egyesületeknek az indítvány szelleme szerint feladata lenne a kivándorlás irányítása olyképpen, hogy a kivándorlók megőrizzék nemzeti jellegüket, másrészt Dunántúl törvényhatóságainak területén az idegen ajkú lakosság körében a magyar kulturát terjeszténék.

A képviselők értekezlete *Bekits*csal egyetértett s nyomban el is fogadták indítványát, hogy a közművelődési egyesületek alakításának megbeszélésére egy bizottság választassék, melyben Dunántúl minden me-

gyéje egy orsz. képviselővel legyen képviselve.

Vármegyénkől e bizottság tagjává *Hertelendy Bélát*, a mi kerületünk orszgy. képviselőjét választotta meg az értekezlet. Ez minden kétséget kizárólag azt jelenti, hogy e mozgalom súlypontját vármegyénkben Nagy-Kanizsára várandékoznak tenni.

Az a körülmény, hogy a közművelődési egyesületek megalakításának eszméje köré országgyűlési képviselők tömörültek, semmi esetre sem magyarázandó ám olyképpen, hogy mi most már összetett kezekkel várhatjuk szánkba a sült galambot; hanem ez a körülmény csak a dolog nemzeti nagy fontosságát jelenti s arra lelkesíthet bennünket, hogy itt a mi szűkebb körünkben az eszme keresztülvitelére egyengessük, biztossá tegyük a talajt. Mert hogy az eszme terjesztői, apostolai hozzánk is eljőnek, kétségtelen.

Veszprémmegye máj. 6-án tartott közgyűlésében *Fenyvessy Ferenc* orszgy. képviselő a dunántúli képviselők mozgalmaáról s indítványozta, hogy a vármegye főiratilag üdvözölje a hazafias mozgalmat s jelentse ki készséges támogatását és hívja meg a kezdeményezőket a nemes eszme érdekében. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

E meghívás bizonyára azt fogja eredményezni, hogy a kezdeményezők Dunántúlon körutat fognak tenni és akkor városunkat is szerencsésítetik.

Mindenestre az volna részünkről a leginpozansabb fogadtatás, ha akkorra már a

A „ZALA” tárcája.

A „Nóra” befejezése.

— A „Zala” eredeti tárcája. —
(Válassz Dr. Scitza Miklós urnak.)

Sok ut vezet az igazsághoz; én is készséggel alárom cikkiről ur szellemesen indokolt véleményé végeredményében, hogy t. i. a „Nóra” befejezése nem lehetett más, mint a minő tényleg, de ha már — a mint az kétségtelen — apellálnunk kell a Nóra befejezésének megmentése végett a nagy közönség ítélletével szemben, engedje meg, hogy én egészen más felekezési indokokat hozak fel; talán megkönnyebbitjük a különböző oldalról való megvilágítás által a felülbírálat és ha megváltoztató ítéletet kapunk, legalább az én munkám sem veszett kárba.

Hogy „Nóra” sorsa nem lehetett tragikus, az bizonyos, nemcsak azért, mert az összeütközés — nézetem szerint is — sokkal kisebb mérvű, semhogy ily befejezést indokolna, hanem főleg azért, mert a „Nóra” meséje egyáltalában kizárja a tragicumot; a tragicum fogalma nem tűri meg az önfeláldozást, a martyromságot még akkor sem, ha a hős az önfeláldozás által a büntető törvényekkel összeütközésbe jő; pedig hogy Nóra martyri, az kétségtelen.

Hogy a Nóra befejezése kibékítő sem lehetett, értve, hogy lértől elvál, azt már az összeütközés vagy cikkiről ur snavaival éljek, a fezzéró theoriájából nem lehet megindokolni. Hogy egy nő — ki a legnemesebb motívumok

által ösztönözve egy cselekményt követ el, melynek horderjét be nem látta akkor, mikor azt elkövette — azért, mert — midőn ezt férje megtudja — őt megróvja, mondjuk megsérti, de midőn annak rugózával szolgáló körülményeket megismeri, nevének megbocsát, hálára kötelezve jelenti ki magát, mért ne békülhesen ki férjével, és miért kelljen őt ezért szükségképp elhagyni, azt nem bírom belátni és hogy — na tényleg kibékültek volna — miért volna e befejezés a „történet után” nevelés, az még kevésbé világos előttem.

Ellenkezőleg, az egész néző közönség úgy érzi és mindenki — ki e drámát csak ezen oldalról vizsgálja — úgy találja, hogy igenis az volna természetesen megoldás az előzmények után, hogy a házastársak teljesen kibékülve tovább is együtt maradjanak, mert Nóra cselekményeinek nemes rugó lévén, mi sem állt tovább annak, hogy a házastársak egymást továbbra is szeressék és megbecsüljék.

Es mégis, hogy a „Nóra” befejezése nem lehetett más, mint a minő, annak megtejtését én egészen másutt kerestem.

Hogy egy lben, egy *Echageray* szellemébe behatolhassunk, hogy drámák meséjének conceptionját felfoghassuk, ahhoz — hogy úgy szóljak — kicsinyes aesthetical szabályok nem elégségesek. — „Wer wird die Alpen mit Zirkel messen”?

Nézünk csak, mi a drámának — mint költői műfajnak — célja, rendeltetése?

A társadalmi együttélés bizonyos feltételekhez van kötve; e feltételek kétfélék, olyanok,

melyeknek alávetnünk kell magunkat azért, mert kikényszeríthetők; e feltételek összesége a tárgyi jog, a törvény és viszontolyanok, melyek nem bírnak ugyan kikényszerítő jelleggel — de melyeknek szintén alávetjük magunkat, azért, mert azok a társadalom uralkodóvá váltak, mert azok követése közelfogást képez; ilyenek a conventionalis szabályok, a társadalmi morál és illemszabályok és számtalan egyéb.

Noha e feltételek nem kényszeríthetők ki, uralkodó erejük sokkal intenzívebb, ép azért, mert — hogy úgy szóljak — a társadalom vérebe mentek át, de másfelől e feltételek örökös változásnak vannak állatva; a mi egy századdal ezelőtt közelfogást képezett, annak követése ma sokszor neveléses szinten tűntetve fel bennünket, amde e változás nem oly hirtelen; a társadalomban mindig vannak új és új eszmék, megannyi hivatva arra, hogy majdan a társadalmi együttélés egyik feltételévé válják, ám de ez eszmék eleinte csak kis körben terjednek, csak keveseknél lesznek meggyőzők és rendszerint ellentétben állanak a társadalom uralkodó felfogásával szemben; a harc megindul, mindig intenzívebb lesz, míg végre az előbbi felfogást háttérbe szorítva, az új eszme képezdi a közelfogást. A társadalmi küzdelem nem egyéb, mint az uralom levő és uralkodásra törekvő eszmék, felfogások és tehát érdekek harca. Az természetes, hogy ezen eszmék nem egyforma jelentőségűek, vannak olyanok is, melyek igen szűk körben mozognak, viszont vannak, melyek kihatnak addig, hogy uralkodóvá váltak az egész társadalmat felfogatja. Ezen társadalmi kü-

közművelődési egyesületet megalakítanak. Van is reményünk, hogy nálunk készen fogják találni a közművelődési egyesületet.

Azok, kik multikori vezércikkünk szellemé szerint a megalakulási mozgalom megindítására hivatják, az országgyűlési képviselők értekezletéből kiindult mozgalom alapján bizonyára eljöttnek látják az idők teljességét arra, hogy (most már mindenesetre országgyűlési képviselőnkkel is egyetértőleg) kezökbe ragadják és kibontsák a szent nemzeti ügy lobogóját.

Országgyűlési hangok városunkról.

Az országgyűlésen most van folyamatban a kir. táblák szervezéséről szóló törvényjavaslat előtti vita, mely alatt már városunk mellett is emelkedett föl két hang.

Hertelendy Béla országgyűlési képviselőnk már a szabadelvűkér értekezletén is sajnálatának adott kifejezést, hogy városunk jogos aspirációjából elejtett. Most a kérdés nyilvános tárgyalása alkalmával *Veszler Imre* emelt szót városunk mellett beszédjének következő tételében:

„Ha az egész Dunántúl nem kap többet két táblánál és ha Győr — fix pontnak tekintetik — pedig úgy látszik, hogy ezen nézetből indult ki az egész territorialis beosztás — akkor t. ház, a Dunántulnak 2-ik táblája nem lehet másol, mint Nagy Kanizsa, ezt nyomban felismerheti mindenki, a ki a térképre ha futólag is rátekinet és a ki tudja, hogy Magyarország összes városai között, kivéve a fővárost, nincsen egy se, mely egy nagy vasuti hálózatnak annyira gőpcpontját képezne, mint Nagy-Kanizsa, mely város különben is minden tekintetben megfelel és Horvátországgal, de különösen a Muraköznel szemben, igen fontos politikai érdekeknek letéteményesül is tekintendő.”

A másik felszólaló *Hertelendy Béla*, országgyűlési képviselő volt. Beszédjének erre vonatkozó része így hangzott:

„Midőn e kérdésben most felszólaltam, reflectálni kívánok különösen a közelségre és a távolságra a beosztásnál, a mi az első és második szakasznál volna különben megtehető és különösen szeretném előtűntetni azt, hogy Pécs és Nagy-Kanizsa közt, — bár igaz, hogy a milyen távolságban van az egyik a másiktól, van a másik az egyikőtől — nagy különbség van a vidékre nézve, mert mi nem alkotunk kir. táblákat magunknak a városoknak, hanem a vidékek. És nyugodt lélekkel mondhatom, hogy Somogy többsége és különösen a Balaton menti járasok, szívesebben fognak menni mindig Nagy-Kanizsára — még a centrumot, Kaposvárt sem véve ki, — mint Pécsre. Én a publikum zömét

és az érdekeltég vonzerejét veszem alapul arra nézve, hogy hova helyezzünk kir. táblát. Nagy-Kanizsában naponként 34 személyvonat közlekedik, ezek között 4 gyorsvonat. Pécsre csak egyetlen egy vasut megy és ha a hóhási, vicinális vasutat is hozzáveszem, összesen csak 10 vonat közlekedik naponként. 34 tíz ellen, így áll Nagy-Kanizsa Péccsel szemben a míg a jogkereső közönség, ha Pécsset egy délelőtti vonat igénybe a bíróságnál való dolga, akkor kénytelen két napot ott tölteni, addig Nagy-Kanizsán a 34 vonat közlekedése mellett, dolgának végeztével azonnal elmehet.

Én is üdvözlöm mindazon székvárosokat, melyek Budapest felé centripetál haladó városokban találják meg kir. táblájukat, mint pl Győr, vagy pl. Debrecen táblájához tartozó Marmaros vidéke. Szombathelytől sem veszem rossz néven, ha inkább Budapest felé gravitál, mint Győr felé, mert hiszen mindnyájunk szíve vonz Budapest felé. Én pl. helyesnek találtam volna, ha Székesfehérvár is kap kir. táblát, mert megvárjuk győződvé, hogy a pécsiek is szívesebben mentek volna oda, mint Nagy-Kanizsára. Sajnálom is, hogy Székesfehérvár e tekintetben lépéseket nem tett, én mindent elkövettem volna, hogy a kir. tábla inkább odatévesse, mint Pécsre, hova sem anyagi, sem szellemi, sem nemzetgazdasági összeköttetése nem volt, de nem is lesz soha.

Én csak azért szólaltam fel, hogy szavazatomat indokoljam. Ki is jelentem nyíltan, hogy, mint jogász, a törvényjavaslat általánosságban megszavazandó, ki kell azonban jelentenem, hogy az 1. és 2. §. azon rendelkezését, mely Pécsset teszi székhelyévé és nem Nagy-Kanizsát, el nem fogadhatom.” (Helyeslések.)

Mindkét felszólalás kétségtelenül jó hatással volt városunk közönségére s kiválóan ama körökre, melyek Nagy-Kanizsának kir. táblai székhelyiértéte érdekében oly igazán odaadó buzgalmat fejtettek ki. Azt, hogy kerületünk országgyűlési képviselője: *Hertelendy Béla* fel fog szólni, előre tudtuk, bizonyosra vettük, mert hisz ő maga is élénk részt vett városunknak ez érdekében tett mozgalmában; de *Veszler Imre* felszólalása mindenkit kellemesen lepett meg.

Városunknak méltatása valóban szép volt tőle. Ő hosszabb ideig az itteni ügyvédi karnak egyik igen tekintélyes tagja volt; vármegyénkbeli az első lendvai választókerületet 3 országgyűlési cikluson át képviselte s így kétségtelenül városunk helyzetének, haladottságának legbiztosabb, legtisztább ismeretével szolgált a dunántúli székhelyek kérdésének tárgyhöz. Megemlékezése igen jó benyomást keltett városunkban s hálás érzelemre hangolta annak közönségét, mely most e szép méltatás viszoazásának gondolatán csüng, s annak megvalósítására ez uton is föl szólítjuk az illetékes köröket.

delmet esetelni, vázolni egy uralkodásra törv felfogás harcaát a közfelfogással szemben: ez a dráma célja, rendeltetése és minél markansabban kifejezésre jut a drámában e cél, hatása annál nagyobb és kihatóbb.

Példa erre Dumas „Denise”-je Sardon „Georgett”-je, általában a francia újabb drámák, de különösen Ibsen és Echageray drámái.

Nórában Ibsen a női önállóság, a női teljes egyenjogúság felfogásának harcát eseteli az eddigi felfogással, mely még mindig nem ismeri el a nő koordináltságát; kétségtelen, hogy a női önállóság és illette teljes egyenjogúság eszméje széles körökben meggyőződésé, tudattá vált, de még mindig nem általánosan uralkodóvá.

Ha Ibsen egyéb drámáit figyelemmel kísérjük, mindig találunk egy episod alakot, ki e női önállóság mellett sikra száll, legmarkansabban van ez az „Ifjak szövetsége” című drámájában kidomborítva; a mi azonban ez episod alakokban kifejezésre jut, de mégis a dráma főcélja előtt eltörpül, az a „Nórában” teljességgel, a hősnő személyében van kifejtve.

Helmer egész hásszága alatt, de az egész színdarabon keresztül is feleségével úgy bánik, mint egy játékszerrel, kinek csak az a hivatása, hogy ő benne gyönyörködje, hogy ő élvezzen, hogy neki örömmel és kéjül szolgáljon; hogy ennek a nőnek független, önálló gondolkodása, külön szellemlete, véleménye lehetne, arra ő nem is gondolt, hisz szerinte azért felesége, hogy ő benne örömet lelje.

Ime a régi felfogás, a nő helyzetéről, rendeltetéséről; ezzel szemben Nóra tudatára jön az ő

önállóságának, és ezen önállóság jogosultságának, melyről az utolsó nagy jelenetben Helmernek hatalmas lelkét ad; ő meg tudja azt, hogy ő csak játékszer, csak báb, csak élvezeti cikk legyen és midőn e tudata felébredt, felébredt a maga hatalmas erejével, ő többé azzal a férjjel, ki őt csak bábának, csak játéktárgynak nézte, együtt nem élhet, együtt nem maradhat! ime tehát az új felfogás programja Nóra ébredésében.

A hamis kötelezvény története, a bűncselekmény ellentétben az alapul szolgáló nemes motívummal képezik azon hatalmas emeltyűt, mely által az eddig elaltatott, a szerelem álmába eltespedett egyéni önállóság kifejezésére juthat.

Igy vizsgálva tehát a Nóra conceptionját, annak befejezése nem lehet más, mint a minő, a nélkül a darab — kiindulva a szerző intentionáljából — érthetetlen és céltalan lenne! Nóra az új felfogást juttatja diadalra, ő megmutatja, hogy ő, a nő, a maga erejéből is megél és a társadalom hasznára leendő, neki tehát válni kell férjétől, hol ő csak báb és eszköz.

Mi tehát a jövőben nem úgy képzeljük Nórá, hogy az még férjéhez visszatér, az hitének és programjának megtagadása volna és ha majd felébred benne az anyai szeretet a maga teljes erejében, nem fog feleségül Helmerhez visszamenni, hanem visszakéri gyermekeit, ha lehet szép szóval, ha másképp nem, azon az uton is, melyet a szellemes cikkíró ur egyenget mindennapi foglalkozásában.

Dr. Spectator.

Alispáni jelentés.

(Folytatás.)

A hasznos háziállatok egészségügyi állapota, a ragadós száj és körömfájás kivételével, mely is a vármegye 2 községében áll fent, jónak mondható. A fennálló megyei szabályrendelet értelmében az apaállatok megvizsgáltatnak.

A szarvasmarha és sertés tenyésztés emelés céljából alakított megyei központi bizottság folyó évi március hó 25-én tartott ülésében tárgyalás alá vette a vizsgáló bizottságok által benyújtott jegyzőkönyveket és tapasztalta, hogy a tapolcai járásban 3, a sümegiben 3, a keszthelyiben 3, a szent-grothiban 4, a kanizsában 11, a pacsbán 5, a zala-egerszegiben 23, a novaiban 5, a letenyében 27, a perlabiban 76. a csáktornyaiban 59, azaz összesen 221 bika hiányzik.

A mult évi 296 bika hiánnyal arányosítva javulás mutatkozik.

Ezen bika szükségletnek magán uton leendő beszerzését 5394 ni. 890. számú felhívással elrendeltem, s az összes jelentések beérkezése után a további intézkedések megtevéle véget a fent megnevezett bizottságot azonnal összehívom.

A vármegye területén 31 fedettségű állomáson 85 állami mén van elhelyezve.

Az 1890-iki évi fedezésre bejelentett magán ménnek megvizsgáltatva, a tapolcai járásban 2, a sümegiben 1, a szent-grothiban 1, a keszthelyiben 1, a kanizsában 5, a novaiban 4, a lendvaiban 21, a letenyében 6, a perlabiban 12, a csáktornyaiban 8 lett tenyész igazolvánnyal ellátva.

A hasznos háziállatok járiati és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztetettel jelentem, hogy a mult évi szeptember hó 1-től folyó évi március hó végéig a központból kiadott 103 517 drb. 5-kros, 30,043 drb 3-kros marha járiati úrlap, melyekért 6077 lrt 14 kr. bélyeg-illeték szolgáltatott át a m. kir. adóhivatalnak.

A közbiztonság a lefolyt időszak alatt 2 rabló-gyilkossággal és 2 gyilkossággal lett megzavarva, ugyanis Filák József galamboki lakos mult évi szeptember hó 2-án a Garabonc és Karos község közötti utvonalon átlót mellet halva tállatott; — a tettesek kinyomozása eddig eredményre nem vezetett.

Mult évi december hó 9-én özvegy Balassa Erzsébet kis örshegyi lakos saját lakásán meggyilkoltatott és 30 lrt készpénzre elraboltatott.

A tettesek Balassa Dávid a meggyilkolt fia és Eri Vendel ottani vincellér személyében letartóztatott s bűnjelekket együtt a tapolcai kir. járás-biroságnak átadtak.

Folyó évi március hó 11-én Tálosi Katalin, egy igen fiatal életű récesi születésű, geiszei-gei lakosnő Vörös-Bacók pusztá közelében egy mezei kutban átlót nyakkal halva tállatott.

A gyilkosság elkövetői, dacára a legszigorubb nyomozásnak, kideríthetők nem voltak.

Folyó évi március hó 28-án Bedők Vince pákai illetőségű a csokmai csárdában szolgálóban volt 22 éves egyén Paka község határában a Vahica patak iszapjában halva tállatott; azon kö-külményből, hogy a hulla kéze hátravetve és összekötve, úgy a lábak is összekötözve voltak, koponyáján pedig hátul kúleroszak okozta sérülések voltak észlelhetők, gyilkosság esete torog fenn s magán uton szerzett értesülés szerint a tettes ki is nyomoztatott.

Tisztelettel jelentem továbbá, hogy a vármegye egész területén a kisebb betöréses lopások, számos esetben fordultak elő, tettesek azonban legtöbb esetben kiderítve lettek; sajnálattal kell végül bejelentenem az erkölcsiséget teljes mértékben sujtó homok-komaromi templom betörését, honnan 483 lrt 20 kr. értékű különböző tárgyakat vittek el, tettesei azonban eddig kinyomozhatók nem voltak.

A lefolyt idő alatt a lopások és sertés tolvaj-lások esetei kevés számmal fordultak elő.

A csendőri őrzáratok alkalmával letartóztatva lett emberölésért 7, méhmagzat elhajtásért 2, rablás kísérletért 8, betörési lopásért 24, lopásért 113, lopás gyanuáért 23, lopás kísérletért 5. orgazdasággért 6, gyujtogatás gyanuáért 8, igazolvány nélküli csavargásért 41, súlyos testi sértésért 23, gyermekgyilkosságért 4, sikkasztásért 1, bűnrészességért 1, dohány csempészetért 1, rabló-gyilkosságért 2, csalásért 1, okirat hamisításért 2, csendőzavarásért 1, jogtalan elhajításért 1, gyilkosság gyanuáért 2, más vagyona megrogpálásáért 1 egyén, továbbá 6 katona szökésén és 10 körözött egyén fogatott el s szolgáltatott át az illetékes hatóságok.

A mult évi szeptember hó 1-től folyó évi már-

Első rangu fejlesztője a gyermeknek a szülői ház; az a felelős érte, ha a köznevelésbe lépő gyermek ülni, állni, hallgatni nem tud, — pedig gyakori az eset.

Számtalán látszik, hogy már kis gyermekknél is nyilatkozik elfinomult korunk eme járványos nyavalyája, az idegesség, — pedig ugy van. Meggyőzőleg fejtegeti ezt Jules Simon, és rámutat arra, hogy e bajnak oka a gyermekszoba modern nevelési rendszerében gyökereik. Hazájában merítette tapasztalásait a francia viszonyok közt élő hygienista; de mivel azok a fonákások, mint divatcikkek nálunk is utat törtek magoknak a köznevelésűk családi tűzhelyeikhez, szóhatunk róluk utána mi is.

Már csecsemő korában túlságig izgatja a gyermeket a sok rikító színi ösörgő-zörgő játékszer, melyet kitalálnak az apró-árúk készítői és alkalmaznak a szülők, hogy a kicsi békével maradjon; a mama meg a dajka agyonrázzák, agyonékelik őt, ha az altató kosárcsoki dörögésen nem bírja zibbasztani; árt a gyermeknek a szoba túlzottan fényesen kivilágítása, az igen korán nyújtott kávé, tea, — szesz italok. A kiadégyának és egész idegzetének eme heves izgatása nyugtalan alomban, rángatózásokban, fokozott reflex mozgásokban nyilvánul, olykor hányás, csuklás, sőt valódi görcsökben, melyek okát nem ott keresik, a hol van és ehez képest nem is helyesen törekuszenek eltávolítani. A gyakran alkalmazásba vett bódító szerek többet ártanak, mint használnak, kivált ha azokat tapasztalt orvos megkérdése nélkül veszik elő.

Es így megy ez tovább, míg a gyermek az iskolaköteles kort ér el. Még a Fröbel-féle kereteket és kisdobozos intézkedéseket is szigorú ellenőrzés alá kellene vetni, hogy ott csak a gyermekkorához mért szórakoztatási módok legyenek honosak; ne tanuljon ott a gyermek nagy vereséket szenvedni, még kevésbé ismerkedjék meg a betűkkel; ezek neki koraiak, emészthetetlen dolgok. Pedig a szülők örvendenek rajta, mert magzatukat örömet nézik csodagyermeknek és az óvónő kísértetbe jön, hogy munkája eredményére büszke legyen.

Gondoljunk csak a szokásos gyermektársaságokra, hol a szülők sokféle tettelegnek önmagoknak kicsinyek kora ügyességével: milynek a családi szinelőadások, matiné, gyermekbálok, melyekre az előkészület napokig tartja izgatottságban a fiúcskát, leánykát; milynek a hol vannak, a vasárnapi gyermekszínházak, melyekben eltekintve a hosszadalmas és javarészt nem a fejletlen gyermek kedélyvilágához mért tárgyolt, annyira fölzágotdik a serdülésnek még alig indult gyermekek tantszékje a gyorsan változó látványosság, ének, zajtól, hogy nem csoda, ha utána este nem bírnak aludni, a ha nagy nehezen megesett, minduntalan fölriasztják őket nyugtalanító álmak.

Mivel pedig hiányzik náluk a gyermekkorban oly annyira szükséges éji nyugodt pihenés, álmosság, kelletlenek, szórakozottak az iskolában és a tanulásra képtelenek. A ki figyelemmel észleli a gyermekeket, föl fog tűnni annak, mily nagy a képességük az észlelésre, ha kipihenték magokat és mily csekély még rendszeres viszonyok közt is az elvont gondolatok fölfogása és átértékelésében: hátha még a testi nyugalom hiánya miatt szellemük kellő rugalmassága sincs meg.

A nevelő mind e mellett eredményt akar fölmutatni, mert arra kötelezve is van. Fölhívásnál annak elérése végett minden szabad eszközt, mert a szülők érteitgetésével nem messze megy. Ez ha mindenből kifogyott, áttér a büntetésre is, mi ha az idegesítő mulatságoktól való távoltartásban állhatna, egyedüli és valódi gyógyszer lenne a gyermektanulók idegességére ellen; de ez a tanítónak hatalmában nincs, keze az iskola falain túl nem ér. Eljön ugyan panaszkodni a szülő, sőt még nem engedhető eszközök alkalmazására is kéri őt, a melyek a házi nevelés módszere folytatása gyanánt egyes esetekben be is válnának, — de bizást mondhatni el, hogy nem köznevelési pályára való a gyermek, ki csak testi fenyték árán téríthető a helyes szellemi fejlődés útjára.

Kévszámú gondolja meg, hogy a felnőttek társasága, élvezetei nem gyermeknek valók, azok annál csapnán köros izgatottságot fejlesztenek. Ilyen egyebek közt a dohányzás megengedése. A The Science lap hozza, hogy tettek észleleteket különféle társadalmi osztályból származott 38 iskolás fiúnál, kik korán kapták rá a dohányzásra. Közök 27-nél fejlődési rendellenességek és hiányos növe, 32-nél rendetlen szív működés,

rossz gyomor, köhögés, hajlamosság az ivásra jelentkezett, sőt más szervi működésbeli rendellenességek is, mint némi izgatottság. Mivel pedig e betegségek miatt fölhagyták a dohányzással, a fiúk fölfelé 6 hónap alatt elmúlt minden baj, másik fél csak egy év lejtártan gyógyult meg. Hasztalan tiltja az iskola ezt a kora élvezetet, ha a szülő vagy a gyám szemet huny vele szemben, vagy arra éppen pénzt ad.

A ki látja, mily módon kapnak a kis tanulók a felnőttek számára készült lapok olvasásán, hol napihírek, a törvényeszkí rovat keresve keresik, kiszinezve adják a pikáns megtörtént vagy megtörténhetett dolgokat, mert az olvasó közönségnek így tetszik: igazat ad nekünk, ha jelezük, hogy ideges a mai gyermek. Elképzelné alig lehet, mit merit ezekből a testi-lelki fejlődésben tevő gyermek, kinek szervezete még föl nem épült, itélete meg nem állapodott. A párbajok gondos regisztrálása, a „keres az asszonyt“, a „válljunk el“ stb. bekezdések sokat mondanak. Még az sem helyeselhető, hogy gomba módra szaporodnak a gyermeklapok, mert azok sem mentek a tulkapasoktól. Hogy programjokban a nevelés körül ígérgetnek segítséget, csak hegedűző, cimbalom: valódi célok a kiadó zsebe töltögetése.

Maga a legfőbb tanügyi hatóság is szíveskedne látni már a fölszólamlást 1889 július 31-én, mert egy ifjúsági lap szerkesztője nem elégedett meg vele, hogy a szülők és nevelők közvetítésével jusson előzetekhez, közvetlenül az ifjúsághoz fordult gyűjtés meg írogatás végett. Erre a közoktatási miniszterium 39751. sz. rendeletével felhívta az iskolákat, hogy éber figyelemmel örökődjenek az ifjúság fölött, mert úgy mond, talál a tudásvágy ilyeneket az ifjúsági könyvtárakban, az önképzés lehetőségét pedig úgy írásban, mint szabad előadásban nyújtják az iskolai megengedett ifjúsági körök. A meg nem válogatott olvasmány a tanulók előmenetele és nevelésére káros hatású és a magán irodalmi foglalkozás túlhajtása kockáztatja az iskolai eredményt.

Mit szólnak a táncestélyvel összekötött jótékony hangversenyek, tavaszi mulatságok, füzérek, jelmeg-estélyekről, melyek neve nem bál, szülők társaságában azokat tehát a gyermekifjú is meglátogathatja, a hölgyvilág pedig oda olyan toltette-ben megy, a milyen után lehetetlen volna. Kiveszi sodrából ez az ideges fiút, kivált ha táncra is penderű, fölköti a nemi ingerket: azok parancsolólag lépnek föl és a könnyen bekövetkező önkielégítés a gerincagyat támadja meg, a természetes, de korai nemi érintkezés pedig, melyet hamar provokálnak a szülői ház nőcselédjei, a fejágyat viselik meg. Mind a kettő az idegzet elhasználatát erősen mozditja elő.

A tanuló idegrendszerének épségére, munkaképességére mulhatatlanul számít az iskola, mert hogy az ideges fiúk nagy része szabálytalan értelmi fejlődést mutat, tapasztalati tény; vagy korai fejlődést, mely minden áron visszartandó vagy elkésőket, a melylyel szemben elő kell venni az anyagi túrelmet. Gözerővel a nevelés nem mehet, ha túlságos izgatást szenved a lélek, oly módon koptatja a test szervezetét, mint olajozatlan tengelyeket a surlódás, a testi keret növekvő gyengesége semmivé teszi az erőt, a melyet magába zár. A pihenés nélkül való munka nem hason; sem a bort, sem az észet nem lehet folyvást csapra ütve tartani, mondja R. W. Emerson.

Az ideges gyermekek, ifjak részére a mai köznevelésnek nem való, jegyzik meg Kraft-Ebing, az idegbajokban speciálista orvos, mert az idegbegek nagy része egyoldalúan kapestítést áru el. Egy irányban kiválhat, de a mit ma a köznevelés megkíván, hogy abiturienre a tudás minden egyes ágában tájékozott legyen, azt csak egészenesen fejlődött testi és lelki erőkből várhatni. Amerikai betegség ez, a melynek legmélyebben gyökerező oka az agy és az idegek túlságos igénybe vétele, honnan ideges emésztetlenség, aszkőr s egész rajrendbomlás származik.

Vasmege tanfelügyelőjét Rill Józsefet, a vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonló minőségben Szolnok-Dobokamegyébe helyezte át, onnét pedig Halász Ferencet helyébe. Valószínű: ez az elintézés Rill József tanfelügyelő Vasmege közigazgatási bizottsága előtt tárgyalt fegyelmi ügyének.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pataky Kálmánt az alsó-lendvai polgári iskola rendes tanítójává nevezte ki.

Különfélék.

— **Kereszt feltűzés.** Tudós Flussy Tamás történetirő, z. apáti bencés-rendi perjel mellére a Ferenc-József-rend lovagkeresztjét, melyet ő felesége nemrég adományozott a derék egyházi férfinak, május 14-én tűzi fel Vaszary Kolozs pannonhalmi főapát. A főapát 12-én érkezik Z. Apátiba.

— **Közgyűlés.** A nagy-kanisza tanítói járáskör f. hó 8-án, a kis-kaniszai községi iskolahelyiségben, Hoffmann Mór elnökletével tartotta rendes tavaszi közgyűlést, melyen mintegy 50 rendes tag volt jelen. — Elnöki jelentés után a mult gyűlés jegyzőkönyve felolvasatván, tárgyalattak — többek hozzá szólása mellett — a következő kitűzött tettek: a) A népiszkolai tanterv módosítás, tekintettel az osztott és osztatlan népiszkolára. b) A tanítói állás biztosítása és szolgálati viszonyainak szabályozása. c) A népiszkolai tankönyvek és ezek bírálatának kérdése. Elsőt Sáringger Károly és Tóth Lajos; másodikát Krámer Lajos; harmadikat Boronkay Károly és Hoffmann Mór terjesztették gyűlés elé, ügyes, szakzerű felolvasásban (rézint a nélküli) általános helyesléssel fogadott érvekkel, minek folytán — a központ-hoz terjesztendő határozat — indítványuk egyhangulag elfogadott. (A talpra-esett dolgozatokat lapunk tanügyi rovatában is mielőbb közzé tesszük.) Ezek után örvendetes tudomásul vétetett, miszerint a járáskörbe tartólagokul elnök meg hangű, s a választmány határozatából kibocsátott felhívása folytán hazafias készséggel ajánlottak: Tek. Eben-spanger Leo, Erdődy Lajos, Gutmann Vilmos, Pihál Ferenc és Varga Lajos urak, kiket a gyűlés zájosan megjelölt. A budapesti IV-ik egyetemes tanitógyűlésre a járáskör kebeléből Sáringger Károly m.-szerdabelyi tanitót küldi fel. A gyűlést kedélyes társas-ébed követte, melyen a városi hatóság részéről: Juhász György, Knausz Boldizsár és Wagner Károly urak vettek részt, kik iránt a tanitóság tisztelete s örömeinek elnök lelkesült felkészítőben adott kifejezést.

— **Majális.** Kellemes este töltöttek az Eben-spanger ház baratai és ismerősei közül többen az elmúlt vasárnap az említett vendégszerető család szabadhegyi szőlőjében. A szakadó eső dacára, mely a mondott-napon igen könnyen kedvrontó hatással lehetett volna, igen cseppet sem lohasztotta le azt a páratlan jó kedvet, melyet a házi asszony szeretetreméltó kedvessége s házi gazda ismert szives modorra fakasztottak a szivekben, s egy jókedű társaság éjfélig a legjobb kedvben együtt is maradt. A pompás, magyaros vacsora 8 órakor kezdődött, s hogy a felköszöntőkben sem volt hiány, az elképzethető. Legjobban a házi asszonyért, s a házi gazdáért üritették poharukat, éltetvén az utóbbit, mint a közügyekért lelkesülő hazafit. A szép multság sokáig emlékeiben marad azoknak, kik benne résztvettek.

— **Juniátis.** A kis-kanisza VII. kerület tanterületé, az ottani kisdobozoda javára június 1-én mulatságot rendez, kinn a szabadban. Rossz idő esetén jun. 8-án fog megtartani.

— **Gyászhirek.** Gallubich Lajos és neje született Prohaszka Katalin, ugy gyermekeik Iure és Gyula tájadalomtól lesújtott szívvel jelentik szeretett és tejelehetetlen gyermekük, illetve testvérük Gallubich Béla az első magyar általános biztosító-társaság volt tisztviselőjének hosszas szenvedés és a halotti szentségek átjatos felépítése után 1890 évi april hó 30. d u. 6 órakor, lábos-25-ik évében történt gyászos elhunytát. Iáros-Berény, 1890. april 30. Aldás és béke hamvaira!

— **Özv. Raile Józsefné szül.** Pataki Iona s leánya Raile Irén férj. Szücs Zsigmond és veje Szücs Zsigmond, a nagy számú rokonság nevében is szomorodott szívvel jelentik szeretett férje, teledhetetlen aya és ipa Raile Józsefné t. hó 4-én reggeli 2 órakor munkás életének 55-ik, boldog házaságának 18-ik évében szívvelhűdés következtében hirtelen történt gyászos elhunytát. — Az utóbbi hónapokban a halál a keszthelyi intelligenciának sok keserű bánatot szerzett. A mult héten is három tekintélyes család esett mély gyászba: a Léndrá, Keatsük és Takács család. A Léndrá család Lenhard János nyugalmazott urod. felügyelőben, ki május 4-én 78 éves korában, végegyenlenségben halt meg, a családot veszté. Az elhunytban Léndrá Ernő keszthelyi városi ügyész, keresett és kedvelt ügyvéd, Léndrá Miklós szegedi mérnök és Lenhard Mari, férj, Wollenkné szerető, jó édes atyjukat gyászolják. Az elhunyt ravatalára a család tagjai kívül kocsorukat helyezett a Festetics T. gróf

urod. tisztára, a Szallós- és Zsillibázy család. Temetése f. hó 6-án ment végbe nagy részvét mellett. Az egyházi szertartást dr. Dunst Ferenc apát-plébános végezte ornatusban. A fényes temetést Stegmüller K. temetkezési vállalat rendezte. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel jelentik forró szeretett atyjuk, illetőleg nagy-atyuk és apóruk *Lénhárd János* nyugalmazott úradalmi felügyelőnek folyó évi május hó 4-én reggeli 9 órakor élté 78-ik évében végelegyengülés következtében bekövetkezett gyászos elhunytát. Keszthelyen, 1890 évi május hó 5-én. *Lénhárd Mária, férj. Wollenik Agathoné, Lénárd Ernő, Lénárd Miklós* gyermekei; *Wollenik János, Wollenik Mari, Lénárd Mária, Lénárd János, Lénárd Dezso, Lénárd Miklós, Lénárd Margit, Lénárd Imre, Lénárd Erzsike* unokái; *Wollenik Agathon* veje; *Lénárd Ernőné* szül. *Schillinsky Josefina, Lénárd Miklós*né szül. *Szenderovics Erzsébet* menyei. — A május, a virágok hava 1-je egy 19 éves kedves, szép leány életét oltá ki, a *Kecskák Irénét*. Hosszu idő óta sordára szegényke, a jobb sorsra érdemes, kinek korán bekövetkezett halálát mélyen fájlalják rokonsági, baráti, ismerősei. Porbűvélét, melyet temérdek virágoszoru fedett, f. hó 3-án helyezték a keszthelyi szí. Miklós temetőbe s a szakadó eső dadára nagy közönség kísérette ki az örök nyugó helyre. — Takách Imre keszthelyi járási főbíró és neje, szül. Bükhly Éliát május 4-én felejthetetlen kedves szép kis leánykútól, az 5 éves *Eliz* től fosztotta meg a kérihelhetetlen halál. A kis angyal temetése f. hó 5-én ment végbe. Négy gyászba öltözött ifju valón vitte ki a tetemet a sírkertbe, hová a család és a résztvevők nagy számban kísérték ki. Nyugodjanak békeben!

— **A pénzügyminiszter két törvényjavaslatát.** Wekerle pénzügyminiszter be akar terjeszteni az Országgyűlésnek egy törvényjavaslatot, mely a minisztert felhatalmazza, hogy a regale-birtok kártalanításáért folyamodott községek elkövese érkezett folyamodványait is tárgyalhassa és a községeknek a rájuk eső kártalanítási összeget — mindössze nem nagy tőkéről van szó — engedélyezhesse. Egy másik törvényjavaslat, melyet a pénzügyminiszter egyidejűleg a képviselőház elé szándékozik terjeszteni, szeszest italok forgalmának rendezéséről fog intézkedéseket tartalmazni. Sok helyiül vizsgálások tapasztalhatók, melyek által a regalebirtok érdekei itt-ott érzékeny sérelmet szenvednek. E bajok megszüntetését célozza e törvényjavaslat, melyel a szeszest italokkal való forgalom egész határozottan és részletesen szabályozva lesz. Mind a két törvényjavaslat az országgyűlés által meg a delegációk üléséig el kell intéznie.

— **Tanító-gyűlés.** A keszthelyi és sümegi esperességhoz tartozó r. k. tanítók máj. hó 1-én Keszthelyen gyűléseztek. Dr. Dunst J. apát, egyh. elnök és Vellner A. világi elnök emelkedett szellemű, szép beszédekkel nyiták meg a gyűlést, melyen vagy 40 tanító és 3 lelkes vett részt. *Pozsgay Gy.* végedi tanító igen sikertűl ügyes gyakorlati tanítást mutatott be a beszéd- és értelem gyakorlatok köréből, mely a szoros értelemben beillt mintatanításnak. Azután egyh. belügyek kerültek szőnyegre. A jövő őszi ülésben, mely Z. szt. Ghróthon lesz, *Glazer Gyula, Szabó Béla, Nyers Imre* és *Hock Pál* érkeznek, ill. tartanak gyakorlati tanítást.

— **Rögtön halál.** Kelemen János sávolyi koreasmáj. 2-án Keszthelyre jött, egy bört. jant hozván előadás végett. Amint a városba ért, rosszul érezte magát, bement *Rosenberg M.* koreasmájába, hol egy pohár bort kért. Alig hogy a bort megitta, összeesett; szívrohamból véget vetett életének.

— **Hévízi zene.** A fűrdő saison alatt *Vadas Gyula* sümegi zenekara fog Hévízen működni és pedig máj. 22 — aug. 22-ig.

— **Versenyző szinigazgatók.** A nyári színi évadra Keszthelyen két magyar szinigazgató szerzett előadást engedélyt és pedig *Jeszinsky Dezso* május hó 15-től június hó 30-ig. — *Balogh Árpád* pedig jul. 1-től — aug. 31-ig. A *Zsillinsky* féle színházat az egész saisonra *Balogh* bérvelni fel, — ugy halljuk — *Jeszinsky* szinkört épített s ott játszik.

— **Hátlan hivatalnok.** A keszthelyi h. szat. györgyi h. érdektű vasut pályafelügyelőjét, *Eszaki Károlyt*, idegen vagyon eltulajdonításán értek, mi miatt rögtön elbocsátották s felül rá be is tarták.

— **Ünnyelkosság.** Raile József a sümegi „*Ramacszter utódai*” nagy borkereskedő cég főnöke Bécsben, hol pár hét óta üzleti ügyekben

tartózkodott, f. hó 3-án agyonlőtte magát. Két levelet hagyott hátra, egyiket nejeinek, a másikat pedig *Mojzer József* sümegi nagyvendégének. Teteme f. hó 6-án reggel érkezett meg Sümegre, s 10 órakor a közönség legnagyobb részvéte mellett tétetett örök-nyugalomra. A túlzott egyesület, melynek alelnöke volt, *Füz k Gyula* főparancsnok vezénylete alatt testületileg jelent meg a végtisztességen. Az általános tisztelést és közszertetben részesült derék férfi szerencsétlenül végezte a lakosság minden részében mély megilletődést és részvételt keltett. Nyugodjék békeben!

— **Pöstyén-fűrdő.** Hazánk ez általános elismert gyógyerejű fűrdőhelye melyet csúsz és kövénnyantottak messze földről keresnek fel, egy új aerának néz elébe. Tulajdonosa: *Gróf Erdődy Ferenc*, ugyanis, annak teljes ujjá alakítását határozta el, egy hazai vállalatot bízott meg e feladat teljesítésével mely már ez időnyire is lényeges renoválásokat eszközölt a közönség kényelmére és szorakoztatására. Az ősszel indulnak meg az új építkezések, nevezetesen egy új téli fűrdő felállítás, melynek berendezése egy hygienikus mint kényelmi szempontból a legmesszebbre menő igényeket is hivatva lesz kielégíteni. Remélhető, hogy az új bérlek kellő szakértelemmel oda fognak hatni, hogy hazai közönségünknek mindazt nyujtsák, amit külföldön nagyobb álozat árán nyer.

— **A bécsi gazdasági és erdészeti kiállítás nagy ünnepek között május hó 14-én nyitják meg.** A kiállítást a királyi személynés nyitja meg. A magyarországi rendezőbizottság a kiállítás megnyitási ünnepélyére meghívta a kormányt, a képviselőház és főrendiház tagjait. Továbbá felkérte az összes magyarországi gazdasági egyesületeket is, hogy a megnyitáson képviseltessek magukat. Hivatásokat a megnyitásra a kiállítók is. A megnyitási ünnepélyen a Magyarország képviselőházában jelenlevők díszmagyart fognak viselni.

— **A polgármestertől hitelesítve.** *Gaya* (Morvaország) Tékintetes ur! Tisztelettel tudatom önnel, hogy óhajtatást szíves készséggel teljesítem. Varrónó lettemre ült életmódot folytatva, már hosszabb idő óta gyomorom nagyon fájt, étvágyam elveszett s emésztési zavarok bántottak, de a midőn az ön svájci lábdaesáiból egy dobozzal elfogyasztottam, azóta sokkal jobban vagyok, miert is ezennel szívesen nyilvánítom hálás köszönetemet. *Hatalmas gyógyítókerejű készítményét*, minden hasonló bajokban szenvedőknek a legmelegebben ajánlván, maradok háladálos lekötöztetjé: *Prohaska Emma*, varrónó. — Ez aláírás valódiságát bizonyított: *Valenta, polgármester (P. H.)* *Gaya* kir. város polgármestere hivatalból, *Brandt Richard* gyógyszerész svájci lábdaesái (egy doboz ára 70 kr.) a gyógyszerárakban kaphatók, de megkell nézni védőjegyét, mely fehér kereszt vörös mezőben, s *Brandt Richard* névalírását.

— **Miert lett dr. Rosa** életbalsama *Fragner B.* gyógyszerárakban *Prágában* valódi és mindenütt ismert háziszerré, s kiváló hatású a gyomor és altesti bántalmak minden eseteiben eszközözni ezt. Naponként szaporodnak a hála- és elismerő iratok. *Dr. Rosa* életbalsama kaphatók az összes gyógyszerárakban *Osztrák-Magyarországon*.

Irodalom és Művészet.

— **A belügyminiszter és a szőlőtermelés.** Amaz erős mozgalom folytán, amely a kormányzat minden közegét tevékenységre hívta fel Magyarország pusztuló szőlészetiének megmentésére, a belügyminiszter 13568. szám alatt a szőlészeti szakértelem terjesztése érdekében a következő körendeletet intézte valamennyi megye törvényhatóságához. „Mint hogy a véleményének nyilvánítására felkért illetékes m. kir. földmívelési miniszter ur oda nyilatkozott, hogy a *Baross Károly* orsz. gazd. egyletitkár által szerkesztett »*Borászati Lapok*» hazánkban egyedüli szaklap, mely a szőlészeti és borászati kérdések szakszerű tárgyalását tűzte ki feladatául s ezen nem épen könnyű feladatának különösen az utóbbi években elismerést érdemlő ügyekkel, népies módon, anélkül azonban, hogy ez a szakszerűség rovására történne, sikeresen iparkodik megfelelni, kiválóan pedig újabb, sajnos: évről-évre fokozódó mérvben terjedő, az érdekeltektől részéről egyre intenzívebb módon való védekezést, tehát alaposabb szakismereteket igénylő phylloxera és peronospora vészek kérdéseiben is sikeresen igyekszik a szőlőbirtokos és szőlőműves körében a szükséges tájékozottság és szakértelem terjesztésére és fejlesztésére közeledni, minek

folytán kívánatosnak mutatkozik, hogy a jelzett fontos szerepre hivatott szakbizony, különösen a nagyobb mérvben az ölműveléssel foglalkozó vidékeken minél inkább elterjedjen és minél több olvasóra találjon, az említett közgazdasági tekineteknél fogva a földmívelési miniszter úrral egyetértőleg, a »*Borászati Lapok*» című szakbizonyt a törvényhatóságok különös figyelmébe ajánlom azzal, hogy ezen közhasznú szaklapra hívja fel a közönségi előjáróságok figyelmét is. *Gróf Szapáry Gyula* s. k. — A belügyminiszter által tent ajánlott lap, a mely már a kultuszminiszter elismerésében is részesült, kiadóhivatala (Budapest, köztek) kívánatra bárkinek küld inatványszámot. — Előfizetési ára: egész évre 5 frt, félére 2 frt 50 kr.

— **Hangverseny.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgató itjusága kebelében fennálló »zenekör« folyó 1890-ik évi május hó 17-én a *Schillinsky* féle színházban saját tőkeje gyarapítására hangversenyt rendez, a hangversenyt az »*Amazon*« szálló nagytermében tartandó táncosorozcska követi. A hangverseny kezdete pont 8 órakor. Beléptidj: Nagy páholy 5 frt. — Kis páholy 4 frt. — Támlásszék a négy első sorban 1 frt 20 kr. — A második négy sorban 1 frt. — A többi sorokban 80 kr. — Földszíni állóhely és karzat 60 kr. Jegyek előre valhatók május hó 17-én d. e. 11 és 12 óra között és előadás előtt a színházi pénztárnál. A zenekör működő tagjai: *Bognár István, Bognár József, Dervarics Akos, Dulánszky Nándor, Ékes Andor, Hackl István, Körmendy Lajos, Schwendner Ede, Somogyi Károly, Szeep László, Szemere Márton, Takách Elemér, Músor: 1. »Gazdaság Induló.« Múroz Józseftől; játsza az intézeti zenekar. 2. Részlet *Benyovszky* operából; gordonkán játsza *Szemere Márton*, hegedűn kísérik *Dulánszky Nándor* és *Hackl István*. 3. Magyar népdalok. Előadja az intézeti zenekar. 4. »Desperat ur.« *Monolog Gabányitól*; előadja *Szeep László*. 5. Magyar táncok; *Hanny Belától, Zongorán játszik: Dervarics Akos és Hackl István*. 6. La serenade, keringő, *Ivanótól*. Előadja az intézeti zenekar. 7. Magyar népdalok. *Cimbalmoson játsza Körmendy Lajos*. 8. Egyveleg, *Ellenbogen Samu* karmestertől; előadja az intézeti zenekar. 9. *Bihari kesergő*, vonós négyes; játszik *Somogyi Károly, Dulánszky Nándor, Hackl István és Szemere Márton*. 10. »*Az örült*«; *Petőfitől*; szavalja *Várady Géza*. 11. Magyar népdalok, gordonkán játsza *Szemere Márton*, hegedűn kísérik *Dulánszky Nándor* és *Hackl István*. 12. *Rákóczy induló*. Játssza az intézeti zenekar.*

— **Szünetet.** Máj. 2-án *Zamara Teréz* hárfaművész és *Schmidler Richard* opera-énekes hangversenye volt, mely azonban majdnem teljesen látogatlanul maradt. A színház a szó szoros értelmén kongott, máj. 3-án volt *Kacér Nina* jutalomjátéka. Színré került az »*Eger*« című vígjáték. A jutalmazott komoly törekvés, hivatottságát méltányló közönség szülőfősi megöltötte a házat. Tisztelői számos csokorral és értékes ékszer-emlékekkel tüntették ki és kedveskedtek neki. A darabban pompás szerepe volt, melynek tudatos betöltésével zajos tapsot aratott. Nyílt jelenetekben is erős ovatioiban részesítették, felvonások közt is végül pedig többször kihívták. Máj. 4-én »*A talu rossza*« máj. 5-én »*Rosenkrantz és Gildenstein*« című vígjáték, máj. 6-án: *Sz. Németh József* jutalomjátékául a »*A Cigánybörny*« című operette került színre, szintén telt ház előtt. A jeles komikust *Zsupan* szerepében többször hatalmasan megtapsolták. Máj. 7-én: »*Napamasszony*« című vígjáték, máj. 8-án pedig *Znojemszky Gyula* karnagy jutalomjátékául a »*Böreg*« című operettet adták. Máj. 9-én a helybeli nőegyletnek javára »*Suhanc*«, máj. 10-én pedig *Serfözy Etel* jutalmául »*Pepita*« című nagy operette került színre. Ma: máj. 11-én tartatik az utolsó előadás, ezzel szüntársulatunk búcsút vesz városunktól. Hisszük, hogy elég jó emléket visznek magukkal; az itteni közönség pártolással kétségtelenül meglehetnek elégedve. E eléggé bizonyítja, hogy jó szüntársulatnak itt mindig van közönsége.

Tollfuttában.

— **Egész Európában mozognak a munkások.** Megindult a tőke és munka közti harc, mely nem lehetetlen: világtörténelmi nyomokat hagy maga után. A köztűk látogatók őrnek atidalásáról van szó. Gondolatnak is elég nagy; megvalósítása még most csak álomnak jó.

— **Sokan attól tartottak, hogy a munkásmozgalom a zöld májusi vörösré teszi.** Kellemesen csalódtak,

Ézt én előre megmondhattam volna valamennyi- nek, akik annyira festettek az ördögöt a falra. Nálunk nem kell félni soha a munkásoktól, mert azoknak száma mindig nagyon csekély. De valóságos zserzi tábor lenne, mely mint a hajdani perzsa-hadsereg, még a napot is elhomályo- sítaná, ha egyszer fölkerednének a — — do- logtalanok.

Szépén, csendesen, derűt, mosolygó képpel köszöntött be a tavasz ünnepnapja: május 1-je. Benn vagyunk a virágos tavaszban.

Megjötték a főcsékek, ezek a kedves vándormar- dak.

Mástelül bucsuznak nem kevésbé kedves vándoraink: a színészek.

Dr. Szücs Miklós szép esztetikai fejtegetésé- ben befejezte Ibsen Nórját. Szintársulatunk a szini évadot. A két befejezés nagyon hasonlít egy- máshoz. Arra nem fakadt riva a publikum; erre meg a szintársulat. Szóval: a megoldás kedvező. »Ende gut: alles gut.»

A szini évad ez évben nagyon pompásan ütött be.

— »Hjah, kérem, a jó szintársulat!«

Mondja harcias mellet Vedress.

— »Hjah, kérem, a műértő közönség!«

Mondja Dr. Szücs Miklós.

— »Hjah, kérem, a kedvező időjárás!«

Mondom én.

De azért nem lehetetlen, hogy mind a hár- munknak igaza van.

Ambár megvallom őszintén: sokkal jobb sze- retném, ha nekem nem volna igazam.

Majd másként lesz a dolog minden bizonynyal.

ha főlépül városunkban az állandó színház, mire nézve megvan most már az őszinte jóakarati is, megvan pénz dolgában a fundamentom is, csak a hely hiányzik, ahova építeni lehetne.

Persze erre valami maliciosus ember könnyen azt mondhatná: »Építetek oda, ahová a meg nem kapott kir. tábla épületét szántátok.« De ha jól emlékszem, már el is futja ezt valaki. Azt mondták rá, hogy a művész temploma és fogház nem passzolnak egymás mellé. Ezt mi megengedjük, de ezzel ugyan furcsán van megbökölve a kir. tábla.

Ugy hiszem, kérem: mindegy volna az, ha a fogház mellett állítatnék is föl Thalia temploma, csak fölállítatnék. Attól semmiesetre sem kellene tartani, hogy valaki a színházból a fogházba ki- vánkóznék. A fogházból meg ugyis nem egy atyankfia jut színházba. Igy van a világ folyása.

Nem is tartunk tőle, hogy ez a kis baj vissza- riassza a n. i. színházi bizottságot. Végre is ké- rem azok, kik a fogház és színház között semmi- féle rokonságot sem találnak és tudnak, méltöz- tassanak arra gondolni, hogy mind a két hely az emberi erkölcsök érdekében van.

Petőfi még a templom és kocsmá között is talált hatalmas rokonságot. Hogy valami nagy hadilábon (legalább nagy-Kanizsán) nem is áll- hatnak, az bizonyos, mert a ferenciek temploma, meg a »Fehér galamb«, — a Szent-János-tem- plom, meg a »Rózsá« vendéglő ugyancsak békes szomszédok. Mért ne lehetnének ilyen zavartalan szomszédságban a színház és fogház?

Egyébként ne kedélyeskedjünk sokat erről a dolgról, mert annak idején még komolyan is akarunk róla szólni.

Ezzel csak a megkezdendő munka előtt egy hazafias éljént előlegezünk a színházügyi bizott- ságnak.

De igen kérjük a m. t. színházbizottsági tag urakat, hogy a mi előlegünket ne tekintsek olyan- nak, mint a fizetési előleget, melyre sohasem jár kamat.

Az igaz, hogy mi már megtanulhattuk: mily csinján kell banni az előlegezéssel, — a kir. tábla kérdésénél is.

Mi ebben a dologban nagyon sokat előlegez- tünk. A vége mégis az lett, hogy nem kaptunk kir. táblát.

Megtanultuk most már ebből azt is, hogy nem sokat ér az a nőta: »Megy a gőzös Kanizsára.«

Hertelendy Béla országgy. képviselőnknek is el- futja valamelyik gonoszveséjű balpárti collegája, mikor kir. táblás beszéde tartására fölállott, hogy: »Megy a gőzös Kanizsára!«

Képviselőnk rögtön készen volt az esprit-vel, s oda csapott, hogy: »méltóztassék a t. ellenzéki képviselő uraknak figyelemmel lenni arra, hogy a merre gőzös jár, oda szivesen csinálunk kir. táblát.«

Derültleg lett erre a képviselőházban. Derült- ség lett nálunk is. Csak hogy hozzánk a gőzös nem hozott kir. táblát, hanem inkább elvitte. Mert én csak a mondó vagyok, hogy ha a mi gőzösünk innen Zakány-Pécs felé nem menne, akkor talán

mégis csak kaptunk volna kir. táblát vagy leg- alább nem Pécsből, hanem Budapesthez osztot- tak volna törvényszéki területünket s akkor a sze- gény fiskális uraknak nem kellett volna minden kir. táblái megjelenés előtt megcsinálni a — — testamentumot.

Nyilttér*)

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei das Fabrik-Dépot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 563

Szözlőhegy-eladás.

A bagola-sánci 122 sztykvbni 323 hrsz. a. az u. a. ottani 123 sztykvbni 324 hrsz. a. az u. a. ottani 284 sztykvbni 322/6 hrsz., egy tagban levő **Varga Imre** s neje telekkönyvi tulajdonánál fel- vett látó hegyi szőlők egy cserép fedelű pincé- vel együtt szabad kézből eladó. **Dr. Neustäd- ler Antal** ügyvéd nyújt bővebb felvilágosítást

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
Társzerkesztő: **Szalay Sándor.**

HIRDETÉSEK:

Szeplőfoltok elleni kenőcs

Fischer Róbert vegytani tudortól

Bécs I. Graben, Habsburgergasse 4. szám előidézi 8 nap alatt a finom arczszint mely a bécsi nők által annyira megbámultatik. — **1 légyel ára utau- vét mellett 2 frt 10 kr.** 699 3-6
Raktár: Torók József, és »Nagy Kristóf«-nál Budapesten.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egy- szerű, könnyen beszerezhető háziszer meg- lepően gyors gyógyulást szerzett. »A Beteg- barát« című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszsa, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyu- lás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete **Lipcsében** ingyen megküldi.

Vasut-, posta- és távirda-állomás. **Pöstyén** iszapfürdő. Bpestről 3 1/2 óra Rottkáról 3 " Pozsonyból 2 "

Az idény május 1-én nyitattik meg.

E hírves iszapfürdő mindenkor utólrétegetlenk bizo- nyultak a következő bajoknál: **köszvény, csúsz, rheuma, lechiass, görvélykór, izületi s csontlobok, neml kórok.** Gyógymódok a következők: tükör, kád- és iszap- fürdők, massage s villanyos kúrák. Elegans s olcsó lakások, kitűnő konyha, színház, hagversenyek, könyvtár, 500 és társasakcsi minden vonathoz. Az árak s legutányosabak. Prospektusok kívánatra ingyen. **A fürdőt egy új ha- zai vállalat vette bérebe 30 évre, mely nagy beruhásásokkal törekedni fog azt kényelem szempontjából az európai fürdők színvona- lára emelni.** Felvilágosítást készséggel nyújt a **pöstyén-fürdői főberlet PÖSTYÉNENBEN,** vagy a **budapesti képviselőség, Uj-utca 1.** 638 1-4

A LEGJOBB BRÜNNI KELMÉK SIEGEL-IMHOF az eredeti gyári árak szerint szállítatnak posztó-gyárából **580 13-20 BRÜNNEN.** Egy elegans tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 8 1/2 métert vagyis 4 róffot tartalmaz. Egy közönséges csomag ára 4.80 " finom " 7.75 " finomabb " 10.50 " legfinomabb " 12.40 valódí gyapjából. Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kam- garn, fölötöknek való kelmek, vadászoknak és tou- ristáknak daróc, salontényöknök peruvienne és toking szabályszerű egyenruhák való posztók, fölriának és gyermekeknek mosható cezrnakelmék, valdó piqne- mellény-kelmék stb. Készség s árít jóaga és a minia szeriat való szajlászárú alvállaltak. **Minták ingyen és bérmentve.**

Parthie-áruház megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, misze- rint a helyi főtéren a Zöldfakert és a kir. törvényszék átellenében **Parthie-áru kereskedést** nyitottam.

Miután áruimat csakis kereskedőktől készpénzért, csödtömegeből és árve- résen vásárlom, képes vagyok az alább felsorolt árukat tetemesen olcsóbban, mint bármely gyáros vagy kereskedő eladni; u. m.:

Női szövetek különféle mintákban	15 kr.	Női ingek darabja	67 kr.
Női szövetek, duplaszálések különféle mintákban	26 kr.	Harisnyák	10 krtól—felfelé
Cartonok	16 kr.	Férfi és női szalmakalapok	10 kr. és 17 kr.
Francia mosható Voálok	17 kr. és 19 kr.	Komót cipők párja	10 kr.
Canavász, vászon, sifonok	14 kr. 17 kr. és 19 kr.	Gallérok és kézjelők	7 kr.
Szalvéták minden szíjben darabja	6 kr. és 10 kr.	Női mantillek	1 frt 30 kr.
Fehér nagy szalvéták	16 kr.	Mindennemű szalagok méterje	3 krtól felfelé.
Pohár törjök vászonból	16 kr.	stb. stb.	
Abraszok mindenféle szíjben vendéglősök részére na- gyon olcsó áron.			

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam a legmelyebb tisztelettel **HIRSCHL SAMU** parthie-áru kereskedő Nagy-Kanizsán.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogltszítító szer **Uj amerikai GLYCERIN-FOG-CREME** (egészségügyi hatóságilag megvizsgálva) **F. A. Sarg fia & Társa** cs. kir. udvari szállítók **Bécsben.**

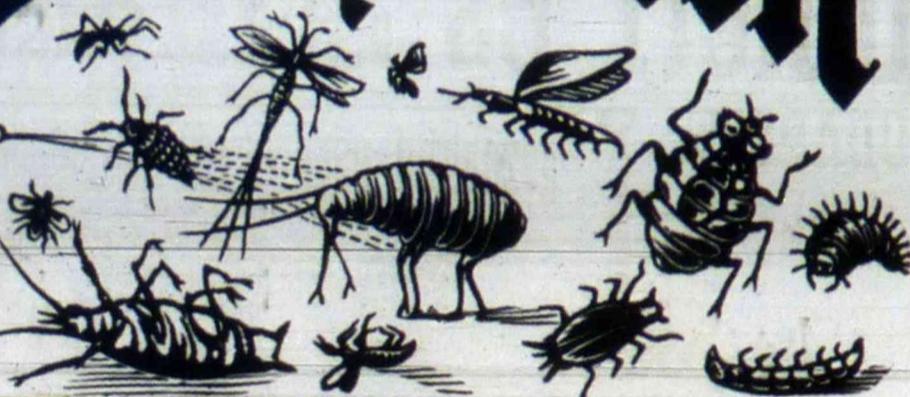
KALODONT

Kapható a gyógyszerészek és illatszerezseknél 1 darab **35 kr.** N.-Kanizsán, Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Márton és Huber uraknál. 448 39-52

A körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

"Zacherlin"

614 4-10

ára ismét leszállított.

A valódi palackoknak ZACHERL J. nével kell ellátva lenniök, és áruk mostantól fogva:

15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Kapható Nagy-Kanizsán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kanizsán Prezlmyer és Deutsch	Kapható Csáktornyan Strahla testvérek	Kapható Keszthelyen Wunsch F.
" " " " Strom és Klein	" " " " Armuth Náthán	" " " " Gránecz	" " " " Schleifer A.
" " " " Schwarz és Tauber	" " " " Marton és Huber és	" " " " Heinrich Miksa és	" " " " Oszmann Pál
" " " " Neu és Klein	" " " " ifj. Rosenberg Miksa.	" " " " Göncz öv. gyógyszer.	" " " " Márton Mór és
" " " " Fesselhofer József	" " " " Alsó-Lendván Fuchs Nándor	" " " " Csurgón Hafner Albert	" " " " Pacsán Schleifer M. G. kereskedésében.

Tenyész kos eladás.

A palini urodalom Zalamegye Nagy-Kanizsa melletti palini gazdaságban 42 darab 1 1/2 éves és 2 éves 630 3-3

Rambouillet tenyész kos eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető az urodalmi igazgatóságnál. Palin, 1890.

Pallul igazgatóság.

A KI NEM TUDJA,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felelne meg leginkább betegségnek, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcsében, a képekkel ellátott "A Betegbarát" című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénzkidrást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

518 12-15

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ezek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekkel a leg gondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbűtögés, vérdululás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. Ily kitűnő hatással következtében ezen életbalszam egy belbizonyult, megbízható házi-szerévé lett a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinék betekintés végett rendelkezésre állnak.

ÓVÁS! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített "Dr. ROSA-féle életbalszam" minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain "Dr. ROSA életbalszama a „fekete sashoz“ oximzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205-III." német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felelő pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valódián kapható csak a készítő **FRAGNER B.**

Védjegy. főraktárában, gyógyszer-tár a „fekete sashoz“ Prágában 205-III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.

As osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: 531 12-23

"prágai általános házi-kenőcs"

több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményei használható a női emlő gyuladásánál, a tej tevedésénél s az emlő megkeményedésénél szűléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvaróál, körömgöyök-nél, az ugynevezett körömférgéknél, eikeményedéseknél, felpuhadásoknál mirigydaganatoknál, szirdaganatok-nál, érséketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, eikeményedést, felpuhadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszolja, kisereti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

ÓVÁS! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, minden- kít figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbizonyosabban elismert szer a néhdzallás kigyógyítására s az egészen elvészett hallás teljesség visszaanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

A legjobb cigarettapapír.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személységei által bebizonyult tény, hogy a "Les dernières Cartouches" cigarettapapír Braunstein Frères gyárából (Páris, 65. Boulevard Emelmanns) a legkönyvebb és legújabb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósk által összehasonlító vegyelmezések alávetettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések-mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etiquettejé mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, s mennyi az etiquettején feljegyezve van.

A gyár **Braunstein Frères** cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tart. Cigarettapapírjai és cigarettahüvelyei elárúsítására. 539 11-25

Kronsteiner Károlynak
 első os. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
 Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, os. és k. katonahatóságok,
 összes vasutak, ipar, bánya és kohóüzemek, a legtöbb építőtársulatok, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok **gyártólajdonosok** és földbirtokokok szál-
 litója. Ezen **homlokzatrajz-szinek** 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban
 és előszeretettel használatnak. **mindennemű épületek, különösen paloták, kas-
 télyek, templomok, tanodák, nyilvános intézetek** úgy nemkülönbön a lakhelyi-
 ségek festésénél.
 Ezek 36 különféle mintában vannak meg különként 16 kr.ól felfelé mérszben feloldhatók,
 és színelemek száraz állapotban porrá törve szállíthatnak és tisztaságuk tekintetében ha-
 sonlók az **olajfestéshez**. Minifajtyék valamint használati utasítás kívánatra ingyen és
 bérmentve küldetnek meg.

611 7 10

Hofherr és Schrantz,

BUDAPEST,
 V., Váci-körút 76.

gazdasági gépgyár és vasöntöde

ajánlják általánosan a legjobbnak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlevezes rendszer szabad.
gőzeséplőkészleteiket,
 továbbá 2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcséplőkészleteiket,
 azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „**Király-Drill**” és „**88-as Drill**”, egyetemes
acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett.
 Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

631 3-20

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Útőlerhetlen hatású az étvégytalanság,
 gyomor gyengeség, búzós lehellet, savany
 nyu felbőgös, szél rekedés, (Kollika)
 gyomor hurut, gyomor égés, gyomor
 homok és dara kepződés, julságos al-
 nyálkásodás, sárgaság, undor és hány-
 inger esetében, megszünteti a főfájást
 (ha az a gyomor elrontásaitól származik)
 gyomor görcsöt, kemény széklest, székre-
 kedést, az étel s itallal turterhelt gyom-
 rot kitisztítja, elűzi a belférgeket, s
 gyógyít lep, vese, máj és aranyeres
 bántalmakait. — Egy üveg ára. hasz-
 nálati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg
 70 Kr. Központi szétküldési raktár:
 Brády Károly gyógyszer-tára Kressier (Morva-
 ország).

Védjegy.

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féle-
 képe utánóztatnak s hamisítanak, s ezért valódiak gyanánt
 csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a
 fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek
 mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy
 az Kressierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacsok.
 A Keményzsákias és székrekedés
 ellen, ezek a legjobb hatásúak.
 nek bizonyult labdacsok is, sok-
 féle kepen hamisítanak, tehát
 ezek vetelenél is vigyázní kell a
 fenti védjegyre s Brády Károly,
 Kressier gyógyserész nev alá
 írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy
 doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz
 előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs
 1 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér
 mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok
 nem titkos szerak, a gyógyható anyagoknak összetétele
 minden használati utasításban fel van sorolva.
 A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok kaphatók

Nagy-Kanisza: Prager Béla és Belus Lajos gyógy-
 szertáraiban. Babócsán: Ilias gyógyserztárában. Bares:
 Kohut Sándor gyógyserztárában. Marczali: Körös Vic-
 tor gyógyserztárában. Olmitz: Bölcz Béla gyógyser-
 tárában. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyser-
 tárában. 497 31-43

Megrendelési cím

A Dreher Antal-féle kivitelű palaezsör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy DREHER ANTAL Kőbánya.

Csakis teljesen leülpedett, tehát takórtiszta kivitelű sör szétküldése, folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisít-
 lan volta mellett kezesség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.
 Árjegyzékek mindenféle ingyen és bérmentve. (634 2-6)

Miatán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher
 Antal kivitelű sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. ez. Dreher-féle kivitelű sör fogyasztóknak
 a hatóságilag oltalmazott üvegeimkét, melyen a **Dietrich és Gottschlig** név okvetlenül kell
 hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Figyelmeztetés!

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Ferenc-József-tér 5. 6. sz. a társaság házában.	Bécs, Gisellastrasse 1. szám a. a társaság házában.
A társaság vagyona 1889. június 30. frk. 106,578,528-96	
Evi bevétel biztosítások és kamatból 1889. évi június 30-án	19,328,518-86
Kifizetések biztosítási és járadéki szer- ződésék s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.)	219,930,701-87
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	49,069,620-—
értékig nyújtattak be ajánlatok, mi- által a társaság fennállása óta be- nyújtott ajánlatok összértéke	1,610,827,280-—

Prospektusok és minden közelebbi felvilágosítások az
 osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az
 ügynök urak és a **magyar és osztrák fiókok** által
 adatnak, 608 3-3

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény- Társaság Budapesten.

Gyár és irodák: VI. külső Váci-ut 1696 99. sz. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

ajánlja a cséplési ideényre kiténő szerkezetű

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait,
 és vaskeretű gőzcséplő-gépeit, továbbá 586 6-18

járgánycséplő-készületeit,
 gabonatisztító-rostait
 (Baker- és Vidats-rendszer) és
 konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó arató-gépek, eredeti amerikai fűkaszálo-
 gépek szénagyűjtők, stb.

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

szab. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék üvezetékkel, ered. Schlick- és Vidats-
 féle egyvasu-ekék, talajmívelő eszközök-boronák és rőtörők.

Szab. Schlick-féle „**HALADÁS**” sorbavető-gépek
 sorbavető gépek. — Takarmánykészítő-gépek. — Járások, morzsolók, őrlőmalmok
 és olajmalm-berendezések.

Legolcsóbb árak. — Előnyös fizetési feltételek.
 Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Minden dohánytözsében és díszárú-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANCIA GYÁRTMÁNY
 CAWLEY és HENRY-TÖL
 PÁRISBAN
 1899-1900 PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS EZÖST-ÉREM.

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál BECSBEN.

BUDAI Rákóczy

keserűvíz-forrás.

Ezen anyyra kedvelt, eddig legjobbnak
 elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi ki-
 tünőségek által mint nélkülözhetlen házi-
 szer legjobban ajánlatik, különösen al-
 testi bajoknál, vértörődés, aranyeres, tüdő-
 vese- és scrophulosus bántalmaknál, hideglás,
 köszvény, bérkiütés, dugulás stb. ellen. Raktáron
 friss töltésben minden fűszer- és ásványvíz kereskedésben, a
 legtöbb gyógyser-tár és gyógyfűkereskedésben.

A forgalmi igazgatóság: 612 6-6

LOSER testvérek, Budapest.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai lakareképzőintézet és a Bankgyűlés hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Baththany- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idé intézkedő s lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentetlen levelek csak ismert kerekből fogadtattak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Ficzol Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítattak.

Nyiltér petitsora 10 kr.

Előfizetnek, valamint a hirdetésekre vonatkozó Ficzol Fülöp könyvkereskedésbe is ízendők.

A színügypártolás városunkban.

I.

Másfélhónapi működés után a székesfehérvári szintársulat elbucuzott városunktól. Nem úgy, mint valamikor Tolnavármegyétől az egyzeri szintársulat, hogy: „Isten veled te sváb Tolna! Bár sóhasa láttunk volna” Hanem a lehető legkedvezőbb emlékekkel úgy anyagi, mint erkölcsi siker tekintetében.

Most távoztuk után elmondhatjuk, hogy még ilyen, hogy egy mondjuk: szakadatlanul szép pártolásban egyetlen, eddig itt működött szintársulat sem részesült. Pedig — legyünk igazságosak! — mikor még a Gerőfő társulat in floribus volt, majd később Aradi Gerő szintársulata olyan erőkből volt szervezve s olyan előadásokat produkált, hogy a főváros bármelyik szinpadján beváltak volna. És mégis — bár elég tapasztalásos pártolásban részesültek — akár hányszor kongó ház előtt játszottak. Csak ritkán volt olyan publikumuk, minő a most távozott szintársulat működése alatt majd nem mindennapi volt; a színházat teljesen megtöltötte.

Midőn e — kétségtelenül örvedetes tapasztalatot regisztráljuk, némi commentárral kell azt kísélnünk.

A székesfehérvári szintársulat érdeméből

cseppet sem akarunk levonni. Elismerjük, hogy néhány kiforrott erő s még néhány nagy reményeket keltő fiatal tehetség van közöttük. Meg kell adnunk, hogy az előadások szabatosak, gördülékenyek s meglehetősen összhangzók voltak s megtetszett azoknak, hogy a próbákra suly van fektetve, a rendezés nem felületes. Hogy tehát az érdeklődést maguk irántól bírták kelteni, az határozottan a szintársulat érdeme. De hogy ez az érdeklődés oly állandó volt, hogy a szintársulatnak oly szép anyagi és erkölcsi sikert biztosított, ez már szintén oly határozottan az itteni társadalom előkelő fiatalágának érdeme. Ez a lelkes fiatalág járt elül pártolás tekintetében szép példával; ez tartotta főm és élesztette folytonosan az érdeklődést; ez toborzott a színügypártolásra híveket; ez tette az itteni társadalom és szintársulat között bensőbbé az érintkezést, az ismeretséget az által, hogy néhány alkalommal társas-estélyt rendezett s a szintársulat tagjait oda vendégekül meghívta.

Ez valóban szép és dícséretes dolog volt társadalmunk előkelő fiatalágától. Mindenki csak ószinte örömet kelthet, mikor tettekre hivatott fiatalágunk összetartásán anyagi és erkölcsi erői ily téren, ily szellemen érvényesülnek.

A fiatalág lelkes pártolása s a szintár-

sulat iránti meleg érdeklődése igen természetes: a rokonszenv és tisztelet legélénkebb kifejezésére hangolta a színészeket is. A legutolsó előadás után tiszteletükre tartott búcsulakomán kijelentették, hogy legközelebb firmájukat: „székesfehérvári szintársulat”, így fogják kiegészíteni: „székesfehérvári és nagykanizsai szintársulat”.

Ilyként akarják még szorosabbá tenni a viszonyt a szintársulat és városunk között s ez által akarják mintegy leróni az itteni szép és ritka pártolásért hálaikat.

Egyuttal ezzel kapcsolatosan a szándékuk, hogy ezentúl a téli színházi saison alatt fölváltva működnek Székesfehérvárott és városunkban.

Szándékuk igen szép és helyes. Hiszük, hogy ez a lelkes fiatalág, mely most oly nemes munkát végezett a színügypártolás föntartása és élénkítése tekintetében, — máskor és minden alkalommal a mostanihoz hasonló ügybuzgalommal fog kifejtetni, s akkor a szintársulatnak sohasem lesz oka megbánni, hogy városunkkal bensőbb viszonyba lépett.

Az előkelő fiatalág most tapasztalt lelkesedése más részt jogos reményt ébreszt bennünk az iránt, hogy állandó színházunk közelebb jut ilyképpen (és talán jó részben általuk!) a megvalósulás stádiumához. Mert

A „ZALA” tárcája.

Szellemek mókái.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Most, mikor a jó és derék Orbán Balázs meghalt, a haláláról hozott jelentésben szóról szóról ezt írta a „Budapesti Hírlap”:

„Tíz perccel tizenkét óra előtt a beteg csendesen, örökre elszenderült. A halál pillanatában, mintha csak földrengés történt volna, a szekrények és székek a jelen voltak megdöbbenésére, megreccsenetek.”

Ki? mit szól ehhez?

Ez és ehhez hasonló esetek nem egyszer történtek már. Ha csak egy ember vállalkoznék rá, hogy a szem- és fültanuktól életében hallott eseteket foljegyzeze, — kötetet írhatna meg.

Az „irástudó” ember (különösen ha az éléle „szellemjárás” közvetlen tanuja nem volt) rendszeren megmosolyogja; elkényszeredett vén banyák meséjének tartja az ilyen dolgokat.

De hát könyörgöm: ez nem elég az üdvösségre, hogy az ilyen dolgot csak megmosolyogjuk, aztán átadjuk a megfejtelenségek, a képelet-igazító titkok birodalmának; hanem kell feleltük meditálni; nem szabad feleltük egyszerűen napirendre tennünk. Mert vagy megvan a fizikai magyarázatok s akkor csakugyan mosolyogni lehet azokon, kik valami ördögös-dolgokat látnak bennök; vagy megmagyarázhatlanok s akkor éppenséggel nem mosolyakozhatunk. Vagy érthetők az éléle dolgok s akkor a természet törvényének érvényesülései; vagy érthetetlenek s akkor a csodák országába tartoznak. Ilyen természetes észjárással itél és következtet azokról a legjózanabb gondolkodású paraszt ember is. Csakhogy az a baj, hogy sok

aféle „szellemjárás” marad a megfoghatatlanság, a megfejtelenség titokzatos ködében.

En, aki az egy istenen kívül semmiféle misztikus lényben nem hiszek, nem birom, nem akarom hinné, hogy lehessenek olyan szellemek, akik bizonyos körülmények között és bármilyen módon (a legmagasabb lény akaratával) megnyilatkozhatnak. A nélkül pedig nem nyilatkozhatnak meg.

Voltam én is hosszú időn, heteken keresztül néhez beteg ágya mellett; végigszenvettem vele a haldoklás rettenetes óráit; de akkor nem tapasztaltam semmi ilyen szellemjárást. Egyik, másik hutor néha-néha pattant egyet, de ennek megbirtám mindig fejteni fizikai okát.

Hanem ez előtt alig félszáz évvel — megvalom — történt nálam olyan dolog, amit ma sem bírok megmagyarázni.

Csendesen, mélyen aludtam én is, éppen így családomban minden tagja. Egyszerre éjféltájban, mintha valaki egy golyót hullatott volna a nóm ágya előtti szőnyegre. A dobanásra mind a két szobában fölriadtunk álunkból. Rögtön kérdeztem családomban tagjait, hogy hallották-e azt az erős dobanást. Mind azt mondták, hogy hallották. Gyertyát gyújtottam s megkutattam mind a két szobát, hogy talán eldől valami tárgy vagy lehuult a padlóra? Nem találtam semmit. Másnap reggel napvilágnál kullattam át a szobákat; akkor sem találtam azokban semmit, ami az éjszakai dobanást megmagyarázta volna. Tűnődtem a dolog, kerestem okát, de hasztalulul.

Delután táviratot kaptunk, hogy nóm édes-atyja meghalt.

Ehhez hasonló dolog történt velem Balaton-Keresztúron.

Vendég voltam egy jóbarátomnál, az ottani uradalmi ispánnál. Velem volt az ispán sógora is, ki szintén jóbarátom. Éjjel ez utóbbi barátommal egy szobában aludtunk.

Éjféltájban különös és szokatlan neszt, zörgést hallottam a máskor kriptai csendes hálószobában. Mintha valaki nagyokat sóhajtott volna. Majd mintha egy-egy székét zörögve odább tolták volna. Legerősebb volt azonban, a mi utóljára hallatszott: az erős láncsörgés. Olyan forma hang volt az, mintha hosszú mérőláncot dobta volna a szoba közepére. Mind eddig szótlánul hallgattam a szokatlan zajt; de ekkor már oda szóltam barátomnak: „Józsai! hallottad?”

— „Mindent hallottam!” — válaszolt ő. Gyertyát is gyújtott; de nem láttunk egyetlen élő lelket sem a szobában.

Másnap reggel is megkutatunk mindent, megvizsgáltunk minden reget-zugot a szobában, a folyosón, szóval mindenütt, ahonnan csak a zörög jöhetett. Próbáltuk az egyes tárgyakat mozditani, hogy nem adnak-e az éjleli hangokhoz hasonló hangokat? Fáradságunk sikertelen maradt. — Este a mi hálószobánkban preferancoztunk éppen, mikor megérkezett a sürgöny, hogy halótársam növere azon az éjszakán meghalt.

Ezek különben mind a gyöngébb szellem mókázáshoz tartoznak.

De mit szólnak ahhoz, ami Kerecsenyben történt a hetvenes évek vége felé.

Egyik nap delutánján a kertjál kukoricásban borsószedő béres-asszonyok lélekszakadva futottak haza az uradalmi gazdához, hogy ők nem bírnak künt borsót szedni, mert szakadatlanul hajigálják őket különböző piszkos dolgokkal; de nem látnak, nem találnak sehol egy árva lelket.

Az uradalmi gazda, egy testében, lélekenében mo-kány ember, rögtön kiment néhány béressel a kukoricás táblához kísérletet tenni. Hanem bizony csakhamar rükkvárs-concentrierungot kellett csinálniok, mert őket is éppen olyan gyöngéd fogadtatásban részesítették ama láthatatlan kezek.

Ettől a pillanattól kezdve azután az uradalmi

hiába, ez is csak olyan dolog, hogy néhány még fennen dobogó, ideálokért hevülni tudó fiatal szív rövid idő alatt, egy nem várt kedvező pillanatban többet lendíthet rajta esetleg, mint a minden körülményrel számoló higgadt realiamus.

De erről majd következő cikkünkben szólunk.

A deficitmentes pénzügyi év.

Alom volt-e csupán és hab, avagy igazi, kéz zelfogható valóság lesz, a mit a Wekerle-téle, 1890 évi költségvetési javaslat ígért a az egész nemzet oly benső örömmel, oly hazafias büszkeséggel fogadott? A folyó évi államháztartás csakugyan hiánymentes, mérleggel fog lezáródni? Nem fog megzavartatni az egyensúly elkerülhetlen póthitelek, vagy éppen a bevételnek a reményteljes előirányzat mögött maradó sikere által?

A „Pester Correspondenz” az állampénztárnaknál a folyó év I. negyedében előfordult brutó bevételről és kiadásokról ép most közzétett kimutatásból azon bizalmat meríti, hogy a magyar kincstárnaknak a legazsolibb alapokon épült költségvetési feltévesei az elmaradhatlan póthitelek dacára és dacára ama körülménynek, hogy a tavalyi kedvezőtlen aratási eredmények az ideai állami bevételben nem jelentéktelenül fogják magukat éreztetni és az I. negyedévi kimutatásban már éreztetik is magukat, — mégis fényesen beválni, tökéletesen realizálódnak fognak.

Ha behatóbban vizsgáljuk a többször említett kimutatást, a végszámokban, a rendes egyenes bevétel több ágában előforduló nem csekély kevesebb-bevétel dacára, a negyedévi pénzügyi mérlegnek hat millió forintot meghaladó javulása mutatkozik. Négy millió itt mindenesetre az italmérsi adó eredményeként figurál, mely adó az 1889 év első negyedében a mai alakjában még nem létezett: de ez a bevételek kedvező fejlődését nem ártalja, mert először már magában az italmérsi adó eredményének e magasságában erőteljes bizonyítéka van a fogyasztó népesség teljesítési képességének és másodsor még e négy millió levonása után is, mely összeggel a regáléknál megfelelő kiadások fognak szemben állni, mindig két milliónál nagyobb fölösleg marad a megfelelő tavalyi negyedév eredményén túl. Azután kiemelendők a következők, ha a kimutatásnak költségvetési becset igazságsan akarjuk mértegelni: ha az egyenes adok az 1890. év I. negyedének bevételében az 1889. év I.

negyedének bevételével szemben 300 000 forinttal kevesebbet mutatnak, e hiány nem mulja felül magában a költségvetésben präliminált minust, sőt inkább mögötte marad a ezenfelül dúsan helyreütközött a több mint háromszoros nagysága által azon összegnek, melylyel a fogyasztási adók, a népesség consumáló erejének ez a legmegbízhatóbb fokmérője, emelkedtek a megfelelő előző évi negyed bevételével szemben, eltekintve attól, hogy fogyasztáson alapuló bevételek az esztendő egész folyamán meglehetősen egyenlők maradnak, míg az egyenes adókból eredő bevételek mindig oly erősen fluktuálnak, hogy egy negyedév eredményeiből a végeredményre biztossággal, sőt még valószínűséggel sem lehet következtetni és nagyon lehetséges, hogy az utolsó negyed — az ideai aratás után, a mely remélhetőleg igen kedvező lesz — az első negyedévek hiányát tökéletesen helyreütközteti.

De a bélyegeket és illetékeket fogják ellenünk felhozni, melyek az aratási eredményekkel szemben okozói összefüggésben vannak ugyan, de azért a fogyasztó képességi utmutatás jellegét is jó erősen kidomborodva viselik magukon és a jelen kimutatásban mind a kettő csökkenést mutat. Itt azonban semmiesetre sem elégszünk meg vizsgáló utalással am. lehetőségre, hogy az esztendő következő év. egyedei a hiányt pótolni fogják, hanem nyíltan kijelentjük, hogy itt a javítás igen helyén van s könnyen kirihető s e javítás olyan, mely az államnak milliókat hozhat, anélkül, hogy az adófizetőkre nehéz, vagy éppen jogtalan nyomást gyakorolna, sőt ellenkezőleg, a „Pester Correspondenz” által irányított módosítás egy igazságtalanságot ténne jóvá, emelne költségvetésünkben az igazságságot és méltányosságot. Így a bélyegjövendelményesen emelni lehetne, ha, hogy csak egyet említsünk, a teleköltségi kionatok hiteltelenségét igazságsan akarának lenni. Ez a hiteltelenség bélyeg jelenleg egy ft. ivenkint; tehát mérsékelt, méltányos. De a bélyeg ugyanaz akkor is, ha a legszegényebb paraszt göröngye, a napszámos gunyhója és hercegi latifundiómok forognak szobán. Ennek már nincs értelme, itt szabad behozni a fokozatosan emelkedő skálát, sőt kell. Vagy vegyük az illetékek fejvezetést — itt csak egy pontot; az átirási illeték oly ingatlanok után, melyek réghajzati árverésen adóznak el, jelenleg bekebelezés által biztosított. Ez alkalmat ad számos visszaéléssre: pl. az árverési vevő gyorsan továbbadja az ingatlant még az átirási illeték bekebelezése előtt s az új vevőnek kétszeresen kel. illetéket fizetnie, egyszer az árverési vétel, aztán a saját vétel után; továbbá az illetékbiztosításnak e neme tömeges irka-firkára ad okot, míg a pénz csak 10—12 év múlva foly csak be, sőt nem ritkán elvész az elévülés

folytán. Mind ezen segítve lenne, ha az árverési feltételekbe vételetünk azon pont, hogy az átirási illeték a vételár első, második vagy harmadik részével együtt fizetendő, természetesen a vonatkozó jogkövetkezmények szigorú érvényesítése mellett. Így eleje vételetünk minden visszadlának, az állampénztár sok felesleges munkától, sok bevétel elmaradásától kinnéltek meg, az e címen kivett illeték inkább befolyó.

Amibe az elkerülhetlen, többé nem halasztható reformok kerülni fognak, bőven be lehet hozni az általános adóképesesség fejlesztése és a behajtás oly speciális javításai által, minők a fentebb kifejtettek.

Alispáni jelentés.

(Folytatás)

Továbbá a nagyméltóságú vallás- és közoktatási Miniszterium a tanítói nyugdíjról szóló 1875. évi XXXII. t.-c. módosítását elhatározván, az ehhez szükséges tanulmányok és számitások fogantatására céljából minden jellegű és fokozatu népoktatási intézetben működő tanítókra, tanítónőkre, övönőkre és övőokra, ezek nejeire, illetve gyermekeikre vonatkozó, utabban a tanítói és kántori járandóságok külön feltüntetésevel pótolni adatok feltérjesztését rendelte. Ezen adatok begyűjteték és feltérjesztettek.

A vármegye kisdédóvó intézeteinek száma tizenegyre emelkedett. Apólast nyer bennük 1070 gyermek 13 óvó gondozása mellett. Évi fenntartásuk 6411 forintba kerül. Az óvodák vagyona ingatlanban és alapítványban 58018 forintot ér.

A kisdédóvódaról szóló törvényjavaslat végleges szerkesztése céljából, a nagyméltóságú közoktatási Miniszter ur 1889 évi szeptember hó 4 én 3269. szám alatt kelt rendeletével a tényleg fennálló kisdédóvókat és menedékházakat összes viszonyainak kimutatását meghagyta.

A vármegye öt iparos tanonc iskolájában 696 tanonc nyer 27 tanító vezetése alatt oktatást. Fenntartásuk 4699 forintba került. Négy tanonciskola munkakiállítás tartott a tanév végén.

Szervezés alatt van a csáktornyai új iparos tanonc iskola.

A vármegye két alsóbb fokú kereskedelmi iskolájában 95 növendék részesült 6 tanító vezetése mellett oktatásban.

A zalaegerszegi polgári fiú iskolával kapcsolatos középkereskedelmi iskolát a legutolsó tanévben immár 42 növendék látogatta; a műszialos tanulmányhelyben pedig hat növendék nyert oktatást.

Szervezés alatt áll a nagykanizsai izraelita hitközség által fenntartandó középkereskedelmi iskola.

gazda lakháza, mely (mivel az előtt gazdatiszti lak volt) egészen külön állott; valóságos kísérletanyává lett. A leglazább fantasiájú ember visióját tulleltáló dolgok, hajmeresztőségek történtek ott.

Éljelenkint zongora-hangok, csattogás, folytonos sóhajok ütköztek el a lakók szeméiről a nyugalmas álom. Nappal is szakadatlanul hol itt, hol ott jelentkeztek ilyen dolgok. Az étel, mit a legnagyobb gondnal és tisztasággal készítettek, mikor az asztalra tetették, egyszerre tele lett (itt kiirhatatlan) piszokkal.

Ha a gazda künt dolgoztatott a szőlőhegyen s felesége ebédet küldött utána; lecsinalhatta, beköthette a kosarat bármennyire: a szőlőhegyre érve, a legundorítóbb mixtum compositum vált belőle.

Az urodalmi gazdát roppantul bántotta ez a dolog, mert (mint említettem) testileg, lelkileg egyaránt nagyon mokány ember volt. Elkövetelt ő mindent, hogy azt a mőköző szellemet megloghassa, de hasztalan volt minden.

Egyszer elment meglekinteni a saját birtokát, mely körül-belül 2 óra járásnyira volt Kerecseny-től. A gazda oda maradt körül-belül egy hétig. Mikor hazament, felesége nagy sopánkodva ment kocsihoz és szemrehányást tett neki, hogy miért maradt el a háztól ilyen hosszú ideig; hiszen tudhatja, hogy valóságos purgatorium az ő életük a lélekszállott házban.

A gazda erre iszonyú dühbe jött s egetrengető káromkodással szidta a kutyát, aki nem mer az ő keze ügyébe jönni!

Alig végezte káromkodását, olyan ütést kapott a kupájába, hogy felajulva vették le a kocsirol.

Oly mértéket öltöttek az élele dolgok, hogy az urodalmi gazda kénytelen volt családjával az is-

tálóba menni, ha egy-egy nyugodtabb éjszakát akartak maguknak szerezni.

A gazdának egyik 15 éves fia e kísértések alatt szerencsétlenné lett, mert egyik éjszakai ijedelen, alkalmával szivfogást kapott, mely többször ismétlődően, megöröklődött nála s gondolom a szegény fiatal ember (másképp letré termelt derék, egészséges fiú) később az epilepsia áldozatául esett.

Volt azon kívül a gazdának egy papnövendék fia: aki szintén szem- és fültauja volt e szellem-mókáknak. Ő maga beszélt nekem, hogy éjszánkint egészen az agya közelében hallott sóhajzást, kinos hangokat; kérdezte is, hogy ki az? mit akar? de telefelelt megint csak sóhajzást. Ha a hang felé közeledett, mindig távolabbról hallatszott.

Ez a fiatal papnövendék, ki később a Pazma-neumba küldetett Bécsbe, — megkérdezte az ottani theologia-professort is, elmondván neki a borzalmas dolgokat, miknek nem bírtak nyitjára jönni, — hogy mit szól a dologhoz? s lehetségesnek tartja-e s szellemek ily módon való hazajárását, egyáltalában a szellemjárást? A tudós professor ur azt felelte, hogy „azt mint rendes, elfogadható tényt elismerni nem lehet; de nem lehetetlen, hogy az Isten mindenhatósága egyikkel, másikkal szemben kivételt tesz.”

Igy mondta nekem szorúl szóra a fiatal papnövendék; amit én bizony nem tudós létemre is kissé tura állításnak, észjárásnak találtam egy tudós theologus részéről. Mert hogy Isten örök törvényeket alkotott, — azt tudja minden egészséges észjárású ember; de ugyan ki hallott arról vagy ki teheti föl okos elmével, hogy egyes esetekre vagy egyénekre vonatkozólag külön szabály-rendeleteket bocsátott volna ki?

A kerecsenyi gazdalakban történt dolgok igazak: ez tény. Tartottak a szellem-mókák 2 esz-

tendeig; ez is tény. És nem jöttek nyomukra, magyarázatukra: ez is tény. Tanum lehet Remete Géza, akkor volt országgyűlési képviselő, most nagykanizsai ügyvéd és őszinte, igaz, becsületes balpárti lélek.

Pedig hogy talán mégis nyomukra, magyarázatukra lehetett volna jönni, — két körülményből gondolom.

Első ok: az egész házban mindenkit meglemlített a sok kísértés, csupán a gazda szolgálóját nem. Mívor a láthatlan szellemek a leglélelmetesebb mókákat csinálták, ő visszamókázott nekik. Második ok, hogy a kísértés 2 esztendő után is csak oly módon ért véget, hogy a semmiféle habonát nem hívó s mindenféle kuruzsolást gyűlölő gazdának el kellett hoztatni a „szentmártoni asszonyt.”

Ez a csodás hirben álló „szent asszony” imádkozta ki 2 szál viaszgyertya mellett a kísértő szellemet. A gazda családja beszélte, hogy sokáig, nagyon sokáig imádkozhatott a „szent-asszony”, mikor egyszerre földrengéshez hasonló dühörgés, csattogás hallatszott, mire az imádkozó asszony elajult. Ugy kellett felmosdatni ecettel.

Ettől fogva nem jelentkezett semmiféle kísértet. A dolog át juttatva a szellem csodák országának. Nem kurtatta, nem firtatta több senki.

Tudós urak nem szeretnek az ilyen dolgokkal bajlódni. Pedig az ilyfajta szellem-mókák is rászolgálták már egy pár tudóslejre.

Igy azonban (nem bolygatva; nem kutatva) megmaradnak — miként az Orbán Balázs halálakor tapasztalt butorrecségés is — a megloghatatlanság, a megfejtelenség itókzatos kódében. Izgalják a fantasiát, de a lelket nem emelik; különösen, ha megmagyarázásokhoz nincs semmi kulcsunk; a spiritismusban való hihöz meg nem vagyunk elég — — — ostobak.

Iskolai takarékpénztár volt 12 iskolánál 457 betevővel s 1963 frt évi betétel.

Az építkezési viszonyok miatt augusztus hónapban megtartott tanképesítő vizsgálatok már csak-tornyai tanítóképezdeknél új épületben folytak le. A nagyméltóságú közoktatási Miniszterium arra való tekintettel, hogy az állami tanító-képezdek mellett létesített szülőiskola förendelése az lévén, hogy a képezdei növendékek az amerikai szülőiskola művelését általában a phylloxera ellen való védekezést gyakorlatilag annyira tanulják meg, hogy mint a tanítók a képezet arra is taníthatassák — elrendelte, hogy a képezdei növendékek a szülő körül végzendő minden munkát elejétől végig nemcsak végrehajtani lássák, hanem az erre rendelt tanóró tevékeny részvétel mellett maguk is a munkában gyakorlatilag részt vegyenek.

E célból a tavaszi és őszi időben a gazdasági és kertészeti gyakorlatok és elméleti tanulmányok mellett lenmaradó szabad időnek egy része a szőlőművelés gyakorlására fordítandó, melyből a növendékek az év végén éppen ugyi elméleti és gyakorlati vizsgálat tételeire kötelezendők és a gazdasági egyéb ismeretekkel együtt osztályozan-

dók, mint a képezdeben tanított többi gyakorlati tárgyból. A tanév végén a szülőtelepen végzett munkáról, a szőlőművelés tanítására fordított idő-ről és a tanításnál követelt eljárás és tervről, végül a tanítás eredményéről részletes jelentést terjesztendő fel a Miniszteriumhoz.

A csáktornyai állami tanítóképezde mellé emelendő tornacsarnok ügyében megkötött szerződések a nagyméltóságú Miniszterium által már jóvá-hagyatván, a munkálat rövid idő múlva megkez-detik. Jelentékeny áldozatokat hozott a nagyméltóságú miniszterium ezen időszakban ugyan ezen intézetünk külső és belső felszerelésére.

Ezen időszakban is hét új iskolaház és tanítói lakás építetett; több község pedig előkészületeket tesz e nyáron végrehajtandó építkezésekhez.

Ugyanezen időszakban adatott át rendelkezésének a tizenket tanytermet s igazgatói lakást magában foglaló perlaki állami iskola új helyisége is.

A vármegye területén múlt évben előírásban volt egyenes adónak és hadmentességi díjnak esedékessé vált összegéről az ezekre teljesített befizetésekről, ugy a leálló tartozásokról következőket van szerencsém előterjeszteni.

Egyenes adó.

Megnevezése a m. kir. adóhivatali kerületnek	1888. évi hátralék		1889. évi előírás		Törlés		Megállapított adó tartozás		1889. év folyamában befizetett		1889. év végével hátralék	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
A. Lendva	64160	07	185777	46½	1653	43½	248284	10	184628	29½	63655	80½
Csáktornya	123580	22½	241061	20½	10318	66½	354322	76½	230598	57	123724	19½
Keszthely	144971	50½	253435	42	4548	80½	393868	12	247942	77½	145915	34½
Letenye	131876	76½	158710	14½	717	41½	289869	49½	166879	21½	122990	28
N. Kanizsa	101589	15½	437090	33	11536	91	527142	57	434530	22½	92612	35
Sümeq	68882	42½	177280	73½	2281	72½	243881	43½	168594	89½	75286	54
Tapolca	75689	94	210775	85½	22648	79	263871	—	199528	25	64288	75½
Z. Egerszeg	205478	73½	3.9918	81½	6784	04½	518649	50½	318345	76	200303	74½
Osszesen:	916228	82	19.4049	97	60453	79	2639825	—	1951047	98½	888777	01½

Hadmentességi adó.

Megnevezése a m. kir. adóhivatali kerületnek	1888. évi hátralék		1889. évi előírás		Törlés		Megállapított adó tartozás		1889. év folyamában befizetett		1889. év végével hátralék	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
A. Lendva	13716	94	8909	—	469	50	22156	44	8136	58	14019	86
Csáktornya	23182	10½	8803	—	818	—	31167	10½	8324	79	22842	31½
Keszthely	7649	43	8580	—	229	—	16000	43	8607	32	7393	21
Letenye	13010	05½	6371	50	23	50	19558	05½	6230	39½	13327	73
Nagy-Kanizsa	16446	59½	12797	50	1388	50	27855	59½	13115	79	14739	80½
Sümeq	12127	28	6483	—	311	—	18299	28	5666	58½	12632	69½
Tapolca	12307	81	5426	50	393	—	18341	01	5767	15½	12573	86
Zala Egerszeg	28410	94½	11213	—	522	50	39101	44½	9928	44	29173	00½
Osszesen:	126850	86	69783	50	4155	—	192479	36	65776	88	126702	48

Heti szemle.

Uredy Lajos a Pesti Napló egykori szerkesztője meghalt. — A műegyetemi hallgatók gyakorlati kiképzése érdekében a kereskedelmi miniszter az államépítészeti hivataloknál 4, a magyar kir. államvasutaknál 15 és az államvasuti gépgyáraknál 5 napidíjas állást rendszeresített a nagy szünidő tartamára. — A berlini urak házában Bismarcknak márványszobrot készítenek állítani. — A kereskedelmi miniszter egy körren deleletében figyelmezteti a kamarákat, hogy a külföldi gépek behozatalára nincs vámmentesség. — Gr. Eszterházy M. Moric csákvári uradalmán földműves iskolát fog létesíteni. — A „Pesti Dalkoszorú” máj. 25-én Fiumében fog hangversenyt adni. — A Bosporust egy angol és francia részvényesekből álló társaság készíti áthidalni. — A szehországi német képviselők be-mentek a delegációba. — Az elkereszteléssel szemben — mint az általános hangulatból mutatkozik — a papság passzív magatartást fog követni. — Az oroszlapok újabban nagyon sokat beszélnek arról, hogy Boszniát s Hercegovinát ki kell venni Ausztria-Magyarországból. — Mária Valeria főhercegnő esküvője jul. 31-én lesz Ischben. — A királyi Lank István budapesti aranyművesnél gyönyörű sarkalást rendelt meg Mária Valeria főhercegnő számára, mely valóságos remeke az ötvösségnek. — Bismarck emlékiratainak összeállításán dolgozik. — Bukarestben behozták a halott-égetést. — Arad és Eszék vidékén közelebb óriási szélvihar dühöngött s tetemes károkat

okozott. — Belgiumban a hipnotizmusal való viszálcések ellen törvényt hoznak. — Az idén az első cholera-csapat Délmagyarországban Mehadia fordult elő. — Párisban az idén is rendeznek bikaviadalokat. — Bécsben egy amerikai indián-csapat mutatja előadásait, különösen a harcias gyakorlatokból. — Párisban — a walesi herceg fiának majmolása folytán — csupa két színű öltözék kapott divatot, az úgynevezett „gavallér-” ok körében. — A sáskajárás veszedelme újra kezdi tenyegetni az Alföld vidékét. — A cisztrádi várkertben (szőlőmunkálat közben) érdekes építészeti régiségekre akadtak. A longu-epointi öröklet háza leégett, s a szencsétlenek sőt ápolók közül is többen ott lették halálukat. — A carsói egyetemről harmincegy diákot esap-tak ki közelebb, tiltott politikai üzemek miatt. — A római szépségverseny első díját nem ad-ták ki (mi a maga nemében eddig páratlan eset); a másodikát egy blumenthal magyar száma-zásu színész, harmadikat türini, negyediket bécsi s az ötödiket páduai szépség nyerte el. — A gyakorló orosz cím alatt jun. 1-től egy ha-vonkint háromszor megjelent orvosi szaklap in-dul meg. — Elisabethfortban a híres Singer-téle varrógépgyár telepei teljesen leégtek. A kár meghaladja a kétmillió dollárt. — A bu-dapesti „Pasteur-intézet”-ben már megkezdtek a védőoltásokat. — A bécsi nők (számra mintegy háromezer hatszáz negyvennyolc) mozgalmat indítottak meg leány-gymnásium alapítása s az egyetemen látogatási engedélye tárgyában. — Péterdron, mint onnét jelentik, azt beszélik,

hogy a cár egy bosnyák-hercegovinai küldöt-téséget fog fogadni és elvan szánya Ausztria-Ma-gyarországot felszólítani, hogy írta ki az oku-pált tartományokat. — Bpestben a pékelegények sztrájkja megszűnt. — A Kanizsáról a fővárosban mind újabb mérvet ölt az iskolás gyermekek közt. — A szünidei orvosi kurzust az idén nem tartják meg. — Az osztrák zarándok-csapatot Chaifa kikötő-város mellett kirabolták. — Hugó, Károly kultónk holttestét Milánóból haza fo-ják szállítani. — Párisban egy kiviát kenyérbe rejtett újszülött gyermek-holttestet találtak a Clovis utcán. — Az oroszok több pontján volt már jégeső. — Vasvármegye feliratot intézett Tisza Kálmánhoz, hálája és tisztelete kifejezé-séül. — Dömötör László méhészeti vándortanítót e hó 16-ától 20-ig Csáktornyan tartá szakelő-adásait. — Mayer Károly posta- és távirda tiszt Csáktornyáról Nagy-Kanizsára helyeztetett át. — A csáktornyai kisdudovó egyesület alapítókéjé gyarapítására f. hó 17-én felolvasással egybe-kötött társasestélyt tartott. — A budapesti mű egyetem egyik legrégibb és legjelesebb profes-sora Stoecek József meghalt. — A balatoni gőz-hajózás érdekében Veszprémmegye megszavazta a részvénytársaság által kért 3000 frt subven-tiót. — Héricsen a gyáron Vadas János Gyula sümeqi zenekara fog működni. — Csáktornya vidékén mintegy 45. legnagyobb részt törzstiszt, stratégiai tanulmány utat tesz. — A szónarifa 9 hónapi fennállása alatt 1212,571 frt bevételi többletet eredményezett. — A keszthelyi gym-násium új igazgatójává Dr. Burány Gergely fog kinevezetni. — A szent-istváni (Pestmegye) rózsaleány, ki szülőre érve a Karácsonyi-téle ezer forintnyi jutalomra volt kijelölve, az ün-nepély előtt néhány nappal egy kis egészséges fiúval lepte meg a közöset. Az a golyó! . . . — Az orosz cár engedélyt adott egy Moszkvá-vában létesítendő francia kiállítás rendezésére.

Tanügy.

A népiskolai tanterv módosítása, tekintettel az osztott és osztatlan népiskolára *)

A nagy-kanizsai tanítói járáskör választmá-nya folyó évi január 20-án hozott határozatából van szerencsém az osztott és osztatlan népiskola tanterve s annak módosításáról az e tárgyban tapasztalataim alapján nézeteim elmondani. Teszem ezt pedig kartársaim bizalmából egész készséggel, mert ha ezzel népnevelésünk orszá-gos palotája építéséhez csak egy homokszem-nyit is vittem — fáradságom bőven jutalmazva van. Ha pedig nézeteim kartársaim nézetével össze nem egyeztethetők, úgy kérem gyengésé-gemet jóakaró utbaigazításukkal pótolni szives-kedjenek.

A tanügyi lapok hasábjain újabban azon kér-dés merült fel: „Kell e új miniszteri tanterv”? Erre elég világosan megfelel Magyarország volt közoktatásügyi minisztere, boldogult Trefort Agostonnak 1880. évi 1046. sz. alatti fontos rendelete, melyben a többek között ezeket mondja.

„A népiskolai oktatás első és legfőbb feladata a folyékony és értelmes olvasásra, a tiszta és szabatos írásra s a számvetés négy alapműve-letének és írásbeli eljárástására és begya-korlására irányul. E három tárgynak kell uralkodnia a népiskolai oktatás egész hat, illetőleg kilenc évi tanfolyamán.”

Ki ne látná ebből, hogy boldogult miniszte-rünknek is a tanterv módosítása lebegett szeméi előtt, hogy neki is az volt akaratát, hogy nem sokat és felületesen, hanem keveset és jól, vagy is: markolj csak keveset és azt jól megazorisd.

Elemi népiskolánkban legzükségesebbek közé sorolhatjuk az olvasás, írás és számvetés tanítást, mely minden realitáknak alapja. A mely népiskolában a tanulók nem tudnak jól olvasni, ott a realiták előtt a tovább haladás utja el van vágva: Igaza volt tehát boldogult miniszterünknek, hogy a népiskola lelke a jó és hibátlan olvasásban keresendő.

A mi az osztott népiskola tantervét illeti, erre csak annyit mondani válom van, hogy itt is a jelenlegi tanterv sikeresen keresztül nem vihető.

Hazánk 15 ezer népiskolái közt 13 ezer az osztatlan népiskola, mely csak egy tanítóval rendelkezik, ha tehát érvényesíthető tantervet akarunk, ugy a helyi viszonyokhoz mért tan-kozsnyvet kell készíteni külön a 6 tanulóval

* Felolvasottat a n.-kanizsai tanítókról f. hó 8-án tartott közgyűlésen.

biro népisokláj, és külön tankönyvet kell készíteni a tulajdonképeni falusi osztatlan népisoklák számára.

Bizonyosan állíthatom, hogy a 13 ezer népisoklában működő tanítók 10 része manapság is minden tanterv nélkül működik. Pedig tanterv nélkül tanítani annyi, mint setében botorkálni.

Hazánk osztatlan népisokláján legtöbb tanító a véletlen találomra bizza fáradozásának sikerét. Legtöbb fiatal tanító is, legyen az bár jeles képzettséggel kilépett a képezdeből, a mostani tanterv mellett botorkál azért, mert tankönyveink folytonosan újabb és újabb kiadásban adatként ki, s innét származik a sok bábeli zavar, mely a tanító előadásában az összbangzó tanmenetet megzavarja, mivel a tanító a tankönyveket tartalmában sokféle elvont mizerikai nyakra-főre való bevágásával, bemagoltatásával terbeli a tanulókat.

Oreg és elcsalódosodott tanítóink pedig a megélhetés gondjaival lévén elfoglalva, a tanterv keresztülvitelét a véletlenre bízzák.

Hogy tehát mind az osztatlan és az osztatlan népisoklában a tanító sikeresen működhesék, égető szükségé vált a népisoklái tanterv módosítása. Igaz, hogy a tanítóknak jogában áll az iskolások vagy a helyi tanhatóság beleegyezésével a tantervet a helyi körülményekhez képest módosítani; de faluhelyen a lakószén kívül nem ismerek oly halandót, ki a tanítót ennek keresztülvitelében támogatná.

A népoktatási törvény 54. §-a faluhelyen tekintettel arra, hogy a nép földműveléssel foglalkozik, a szorgalmi időt 8 hónapban állapította meg, míg az 53. § kimondja, hogy a mindennapi iskolába járó növendékek 10 éves korukig, a szünidők kivételével, télen nyáron tartoznak iskolába járni. A 10 évesnél idősebb gyermekekre nézve azonban a törvény megengedi, hogy a legnagyobb munka időben csak vasárnapi iskolába járjanak.

Már most az osztatlan népisoklában, mely kivétel nélkül faluhelyen van, minő eredményt képes a tanító felmutatni, mikor minden sürgése, buzgósa mellett is november-március vagyis 5 hónap a szorgalmi ideje, ami éppen 20-21 hétnek teleg meg.

Kétséget sem szenved tehát, hogy a törvény ezen §-ának nagyon is inpraktikus oldala van, mert a sok szünet a népisoklái nevelésnek annyiban van kárára, a mennyiben az 5-6 havi szorgalom időben a reálkai tanítására alig marad 70, legfeljebb 100 óra. Hogyan lehet tehát a tantervnek eleget tenni?

Az 53. §. kiegészítésével nevezett törvény 5). §-a rendeli, hogy a 12 ik évet betöltött s azok, kik a mindennapi iskola tantályamat bevégezték, az ismétlő iskolába kötelesek járni.

Az ismétlő oktatás körül a falusi népisoklák nem tette, jobban mondva nem tette meg kötelezettségét, a mennyiben a törvényben megállapított 5 óra helyett az ismétlő tanuló alig 2 órai oktatásban részesülhetek. Legtöbb helyen pedig nyáron az ismétlő oktatás teljesen szünetel, mert maig is a hanyag iskoláztatásban török meg a legszentebb akarat.

Lássuk most már, minő alapon, mit és mennyit taníthatnánk egyes tantárgyakból az osztatlan népisoklában? A hit és erkölestan tanításáról a törvény 67. § szerint a hittelekezetek tartoznak gondoskodni.

A püspöki kar által 1877. évben kiadott tanterv és utasítások szerint a hittanítás magyarázata a hitelmező füladata, a tanító pedig a megmagyarázotat beemléztetni és kikérdezni tartozik.

(Folytatása köv.)

A megyei törvényhatóság f. hó 6-án tartott közgyűléséből: Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy a közoktatásügyi miniszter a csáktornyai állami tanítóképzéde tornacsarnoka helyének az igazgatótanács és kir. építészeti hivatal meghallgatásával leendő kijelölését, nem különben a munka szabályos átadását elrendelvény. megtett intézkedéseiből képet az építkezés már május hó közpe előtt kezdetét veendi. — A közoktatásügyi miniszter a balatonfüredi szeretetháznál teljesítendő helyreállítási munkákra ezen időszakra 2808 forint-68 krt. engedélyezvén, az elrendelt nyilvános árlejtés e hó 16-ára tüzetett ki. — A közoktatásügyi miniszter a perlaki áll. elemi iskola új épületének felszerelésére 435 frtot, a csáktornyai képezde szülőtelepének ez évi művelésére 265 frtot, a zala-egerszegi polgári fiú iskolának tanszerek- és könyvek beszerzésére az 1889/90-ik tanévi fő-

lösből 200 frtot engedélyezett. A miniszter a vármegye-iparos tanonciskoláinak a vármegyei iparisoklái alából az 1889/90-ik tanévre 1 50 frt segélyt engedélyezett és ped g a keszthelyinek 250 frtot, a nagy kanizsainak 400 frtot, a sümeghinek 200 frtot, a tapolcainak 200 frtot, a zala-egerszeginek 300 frtot. — Ezen idősakban volt Csáktornyan, hol az igazgatótanácscaal a tanítóképzéde több fontos ügyét a miniszteriumtól időközben érkezett rendeletekhez képest megtárgyalta. — Sárhida község előjáróságával az iskola elhelyezésének és építésének körülményeit újabban megtárgyalván, őket az iskola jellegéből kifolyó további intézkedésekre felhívta. — A zinyi-falvi állami iskola gondnokságával egy ottan felállítandó 2 ik tanító állomás szervezése vagy esetleg a mai állapotnak egy Nagy-Falván felállítandó két tanítóval ellátandó áll. iskolához viszonyítása ügyében megállapodásra jutott. — Ugyancsak egy Nagy-Falván felállítandó áll. iskola érdekében a miniszterhez teendő felterjesztéshez szükséges összes adatok beszerzése ügyében már intézkedett. — A nagy-kanizsai izr. hitközség ezen időszakban egy elemi és közkereskedelmi iskolája közé állítandó s már az 1890/91. év elején megnyitandó négy osztályú polgári fiú iskola engedélyezése iránt adott be kérvényt a miniszterhez. — Petőhenye község előjárósága a megnyitandó iskola helyisége építésének befejezését jelenti. — Pitos Márton miniszteri iskola látogató jelenti, hogy Nagy-Lengyel közég az iskola felépítése érdekében 1889. évi november hóban felvett jegyzőkönyvben foglaltakhoz képest az anyag beszerzését megindította s a tanév kezdetéig az új helyiséget rendeltetésének átadandja. — Szent-Balázs község az iskolázási elnök jelentése szerint az iskola elhelyezése céljából a palini uradalomtól egy házat vett meg. — Az alsó-erdvai járás főszolgabírója Kily Nándor hátralekai ügyében hozott végzését végrehajtotta. — A személyi ügyek rendelkezésével összefüggő szellemi állapot elbírálása céljából meglatogatta baki községi iskolát. A tanfelügyelői jelentés tudomásul vétele után felszólalt Skublies Jenő bizottsági tag s utalva arra, hogy mind a tanfelügyelői jelentések, mind a megye gyűléséhez terjesztett alispáni jelentésben foglalt tanügyi események fényesen igazolják, hogy megyénkben egy téren sincs oly szép haladás, mint a tanügy terén. És az e téren elért, közmegnyugvást keltő siker kivívásában az oroszlan rész meggyöknek fáradhatlan buzgalom tanfelügyelőjét, dr. Ruzsicska Kálmánt illeti s indítványozta, hogy azért neki jegyzőkönyvileg a legnagyobb elismerés nyilvánítások, mi a bizottság egyhangú helyesléssel előadott, Magyar Károly új udvari, Hajdu József pakodi tanító választása megerősített. Wache Adolf kiskomáromi tanító hátralekai ügyében elsőfokú határozat hozatala céljából a járási főszolgabíró megkerestetik. Az alsó-erdvai és keszthelyi polg. iskolák, a bagladi, pórszombati, goricsáni elemi iskolák 1888/9 ik tanévi, a bessenyi elemi iskola 1887/8 ik tanévi, a petriventei elemi iskola 1887/8 — 1888/9 tanévi számadásai a miniszteriumhoz felterjesztetnek.

Különfélek.

Keresztelői ünnepély. A zala-apátai apátsg 68 kolostorában Zala-Apátiban f. hó 14 én lélekemelő ünnepély folyt le. Akkor ékesített fel Vasary Kolozs, panonhalmi főapát Füssy Tamás, szent. benedekrendi perjelt a Ferenc József-rend lovagkeresztjével, melyet a tudós férfunak ő felsége, a király adományozott. A főapát és titkáraj kívül az ünnepélyen megjelent dr. Kisfaludy Árpád Béla egyetemi tanár és Kiss János, a szent István társ igazgatója Bpestől, Balaton József esp. pleb. és Kovács K. polgármester Z.-Egerszegről, Pákor Adorján, Berényi Aurél, prem. r. gymn. tanárok, Lénárd Ernő ügyvéd, Kriszt Jenő segédlelkész, Csorba honvéd-főhadnagy, dr. Hanny Ödön Keszthelyről, a vidéki plebánosok és az urod. tiszták. Az ünnepély a főapát lakosztályban fél 12 órakor vette kezdetét. Vasary főapát remek beszédet intézett a kitüntetethez s közben feltűnt a keresztet. Füssy Tamás viszontválaszban köszönetet mondott ő felségének és a főapátnak. Egy órákor a kolostorban nagy ebéd volt, melyen 30-nál többen vettek részt. Felköszöntöket mondottak: Vasary főapát, Füssy T., Papp Károly c. kanonok, Pákor Adorján, Lóskay Jeromos stb. A főapát Zala-Apátból este felé Keszthelyre utazott s áldozó csü-

törtököt ott ünnepelte a prem. társházban, honnan meglátogatta az apáca-zárdát, melynek díszes-kápolnájában misézett is, azután rokonait és tisztelőit.

Kinevezés. Dr. Kuncz Adolf, esornai prépost, a keszthelyi gymn. igazgatójává dr. Burány György szombathelyi főgymn. tanárt nevezte ki. Az új igazgató július elején foglalja el állomását.

Az egyetemi pályázatok eredményét máj. 13 án délelőtt hirdették ki szokásos ünnepélyességgel. Városunkból Mantuano Reszb. joghallgató 200 frt pályadíjat nyert.

Záró-ünnepély. A nagy-kanizsai kath. főgymnasium ifjúsága 1890. évi május hó 24-én, szombaton délután 5 órakor, a főgymnasium nagytermében a műnekek, zene- és szavaltatból záróünnepélyt tart. Műsorozat: 1. Szép örömkönyv ragyogása. Erkel F. — Bankban. című dalművből. Előadja a főgym. énekar. 2. Nyitány. — Mamzelle Nitouche. című dalművből. Hervertől. Előadja a főgym. zenekar. 3. Cigányneők kardala. Verdi — Traviata. című dalművből. Előadja a főgym. énekar. 4. Magyar rhapsodia. Székely J. -ól. Előadja zongorán Hoffmann Sándor 8. oszt. tanuló. 5. Szavaltat. Előadja Palfy László 8. oszt. tanuló. 6. Magyar népdalok. Előadják cimbalmon Hajgató Béla és Taib Mihály 3 oszt. tanulók. 7. Melodie. — O sag' es mirn. Gänshaus K. -ól. Vonós négyes. 8. Magyar népdalok. Előadja a főgym. énekar. 9. — Mi az újság Pestbudán? ... — Ejjel az erdőn. című szimfoniából. Szentfűny E. -ól. Előadja a főgym. ének- és zenekar. 10. A pályázatok eredményének kihirdetése. 11. Dalra fel! Előadja a főgym. férfiak.

A keresztjáró körmenetek mult hétfőn, kedden és szerdán tartattak. Városunkból az első Kis-Kanizsára, másodikk a róm. kath. temetőbe és a harmadik a felső templomhoz vonult szokott ájtatossággal, melyben az összes róm. kath. tanuló ifjúság is részt vett, tanítóik és tanáraik vezetése mellett.

Kirándulás. A nagy-kanizsai iparos ifjúság dalköre pünkösd vasárnapján Csáktornyára randul, mely alkalommal a »Hattyu« szálló nagytermében Höck János tanár ur vezetése alatt dalestélyt rendez. Belépi díj: 80, 60 és 50 kr. Kezdeté 8 órakor. A nagy-kanizsai iparos iljak dalköre már több föllépésével szép sikert aratott városunkban. Legutóbb a »Polgári Egylet« nagytermében adott igen sikerült hangversenyestélyt, mely alkalommal az énekkar valóóság bravourral énekel. Hisszük, hogy Csáktornyan is elismerésben fog részesülni. A partolásra határozottan érdemes.

Gyász hírek. Bukovich József, keszthelyi kir. járásbírósg buzgó hivatalnok a f. hó 15 én 36 éves korában meghalt. Özvegyet és 6 árvt hagyott hátra nem nélkül. — Pranger József Nagy-Kanizsa ismert derek iparosa, 68 éves korában, rövid szenvedés után meghalt.

Országos vásár lesz városunkban hétfőn, (május. 19 én) az úgy nevezett pünkösdű vásár, mely meglehetősen éléken szokott lefolyni.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Zombory Lajos nagy-kanizsai törv. irnokot ugyanily minőségben a budapesti törvényszékhez helyezte át.

Kamarai tagok választókerületel. A soproni kereskedelmi- és iparkamara területéből Győr- és Veszprémmegyegek elvételével, a most már csak Moson-, Sopron-, Vas- és Zala-vármegyeiből, továbbá Sopron és Szombathely városokból allandó kamarai kerületnek alkerületekre való beosztása — s az azokban választandó külltagok számára nézve a kereskedelmi miniszter a kamarát javaslattalra hívta fel. A kamara a megüresedő 12 kamarai külltagi állást Sopron-, Vas- és Zalamegyék közt javasolja felosztani akként, hogy mindegyik megye négy-négy új kamarai külltagot válasszon, kiknek választási helyeül Sopronmegyében Köszeg és Körömd, Zalamegyében Zala-Egerszeg és Keszthelyt hozta javaslataiba. E javaslat előadása esetén a kamara-kerület választó alkerületei megyénkben ekkép alakulnának: Nagy-Kanizsai választókerület. Kiterjed N. Kanizsa r. t. városa és a nagy-kanizsai, csáktornyai, letenyei, perlaki és pacsai szolgabírósgok területére. Választ 3 iparost s 3 kereskedőt. Zala-egerszegi választókerület. Kiterjed Z.-Egerszeg r. t. városa és a zala-egerszegi, novai és alsó-erdvai szolgabírósgok területére. Választ 1 iparost és 1 kereskedőt. Keszthelyi választó-kerület. Kiterjed a keszthelyi, sümegi, tapolcai és zala-szent-gróti szolgabírósgok területére. Választ 1 iparost és 1 kereskedőt, s így Zalamegye választ 10 kamarai külltagot.

— **A ker. jót. ügyelet** vasárnap (máj. 11-én) tartotta 3-ik rendes évi közgyűlését. A titkári jelentés szerint bevétel volt 1888. dec. 3-ig: készpénz 467 frt, tagdíjból 1114 frt 80 kr., adomány 157 frt, mulatságból 1506 frt 85 kr., kamatokból 39 frt 53 kr., hátralékból 13 frt 35 kr. Összesen 3298 frt 56 kr. A vagyon ma 1922 frt. Segélyezést nyert: 30 évről havonként 380 frt erejű, 200 személy 500 frt erejű alkalmilag segélyezett, 6 szegény fiu s 5 leány karácsonykor teljes ruházattal látott el. Megválasztott ezen ülésen ügyész: Dr. Neusiedler Antal, és 2 od titkára Kovács Lajos tiszéki aljegyző. Az alapszabályok pedig teljes átdolgozást és módosítást nyertek, melyben az egylet által eddigi tett tapasztalatok a kezelés és igazgatás célszerűsége tekintetében teljesen érvényre jutottak. A titkári jelentés fájdalmasan emeli ki, hogy 86 tagot nem fizetés miatt kitörültni s igen jó módú tagokat beperelni kellett. Mikor fog ezen egylet, mely a humanizmus legszebb feladatát foglalta céljai közé, árvaházat tarthatni, mint a jászberényi? Nőnevelőt állítani, mint a nagyváradi? s tanítóknak kepezetni, mint a kolozsvári? Ha a lelkesedés a nemes célok iránt fel nem buzdul a női kebelben: tán soha! A kezdet nehézségei legözevől, csak jó egyetértés, és fáradszón buzgalom kellene, s addig is mig tényleg saját erejéből, a várostól egy kevés támogatás, és mily szent cselekedet jönnének létre, e nemes egylet hatása alatt. Most az egyleti szabályok módosítása megadja mindenkinek, hogy az egylet céljaihoz járuljon illőreivel.

— **Időjárásunk** néhány nap óta folyton esős, úgy annyira, hogy nem addig sok is lesz már a jóból. A „fagyos szentek” azonban elég jól viselték magukat s még csak az „Orbán-napja” lehet kritikussá a szokás mondas szerint. — Gabonáink pompásan állanak, tán majd egyéb terményeinkről is ugyanezt mondhatjuk.

— **A nagy-kanizsai** „Szegények tápintézeté” II-ik pénztár-és vagyon-kimutatása. Bevételek: Pénztárkészeslet 1888—89-ik évről 39 frt 10 kr. Báró Hornig Károly megyés püspök alapítási összege 50 frt. Nagy kanizsai takarékpénztár második évi segélye 50 frt. Dél-zalai takarékpénztár második évi segélye 59 frt. „Nagy-Kanizsa város második évi segélye 100 frt. Tagsági díjakból 432 frt 50 kr. Wellisch Lajosné adománya 20 frt. Back Károly (Budapesti) adománya 20 frt. Kiseb adományok 22 frt. Persely-gyűjtés 79 frt 75 kr. Kamatok 111 frt 93 kr. Előruított elemi szerekért 46 frt 15 kr. 1994. ébéd barca után a 10 kr. 199 frt 40 kr. 2154 eladott tájegy (leadtatói 2080) a 10 kr. 215 49 összesen 1436 frt 26 kr. Kiadások: Kiszolgált 4266 ebéd adagért a 18 kr. 767 frt 88 kr. Beruházás (különféle felszerelések) 88 frt 56 kr. Nyomatványok és hasonlók 41 frt 20 kr. Tiszteletdíj és egyéb kiadások 41 frt. Kezelési költségek 32 frt 16 kr. Utalvány 30 frt 50 kr. Szolga evifizetés 25 frt. Fa-Altalány a vendéglősnek 1889—90-ki idényre 20 frt. Betét a kereskedelmi és iparbankba 161 frt 15 kr. Betét a nagy-kanizsai takarékpénztárba 192 frt 31 kr. Pénztári egyenleg 36 frt 50 kr. Összesen 1436 frt 26 kr. Vagyon-állapot: Pénztárkészeslet 36 frt 50 kr. 5%-os magy. papírjaredek névértéke 100 frt. Betét a nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbanknál 2125 frt 15 kr. Betét a nagy-kanizsai takarékpénztárnál 581 frt 65 kr. Összesen 2943 forint 3 krajcár. „Szegények tápintézeté” elnöksége által előterjesztett fenti kimutatást a mai napon a könyvekkel és egyéb bizonyítékokkal feltétlenül összehasonlítottuk, megvizsgáltuk és azt teljesen rendben találtuk. Nagy-Kanizsa, 1890. május hó 11-én. A számvizsgáló bizottság: Knauz Boldizsár s. k. Blau Lajos s. k. Unger Ulman Elek s. k. Grünth Henrik s. k. Mint a fenti kimutatásból kitűnik az 1889—90-iki időnyen azaz 132 napon át összesen 4266 adag tápintézet ki, az étkezők száma azonban legalább is 5000 volt. A kiszolgált 4266 adagból csak 1994 adagért fizettek az étkezők maguk, mert 2080 adag tápintézet és magánosok által vásárolt — 192 adag pedig alapítói utalvány által szolgáltatott ki. Tekintettel az enyhe tére, a népkönyha forgalmát elég élénknek mondhatjuk.

— **Temérdek** hernyó pusztítja ismét táinakat, még a leg gondosabb tisztogatás mellett is, s így gyümölcsünk alig lesz, legfeljebb meggy és cseresznye.

— **A peronospora** is mutatkozik már a szőlő gyenge levelein, ámbar sokan rovarcsipések tulajdonítják. Azért jó lesz még egy-két betét várni a gálicoidat-feszekendéssel; s ha már biztosra vehetjük a szőlőpenész jelenlé-

tét, ávatott kézzel eszközöltesük a locsolást, nehogy inkább kárára legyünk a gyenge hajtásoknak.

— **Tanítói kör gyűlés.** Göcsej legközelebbi falujában, *Milleiben* gyűltek egybe a göcseji tanítók folyó hó 8-án, hogy megtartsák tavaszi rendes közgyűlésüket. Azonnal hozzá is teltük, hogy reményen felül sikerült is az, mivel az egyszerű megemeberték (majd mit mondok!) magukat Göcsejnek ama világhírű utjai (a különben éppenséggel nem áldásos *százszáz* kegyelméből), melyekre vonatkozólag egyszerű az öreg „Zalai Közöny” egy nagy urról azt írta, hogy Göcsejen keresztül *sártengeren* utazott... s most olyan jó járhatók valának, hogy még a legszegényebb község — nyomorult begekkel rendelkező — forspontossa is elutadta *szállitani* (szállítani és röpi-teni — nem egy fogalom ám!) tanítóját a gyűlésre; amelynek lefolyása különben a következőleg történt: Kovács János helybeli tanítói tanítási gyakorlatot — tartott az érzelék ismertetéséről a besz. ért. gyakorlatokból, mely sikerültnek lett elbíralva. Azután Göntér E. jegyző felolvasta a multúles jegyzőkönyvét, mely hitelesítetteti. Elnök, Lóky József, ezután előterjesztéseket tett, melyek tudomásul vételek. Göntér E. felolvasta illy című értekezését: — *Videkünk viszonyaihoz mérten* kiként lehetne az iskolai szorgalmiútdó a nagyobb munkaidőben célszerűen beosztani? — melynek kapcsán konkrét javaslatot adott be, mi hosszúság-vita után, melyben a jelenlévők — majd mindenike élénk részt vett, — egyhangulag elfogadták. Majd a kebeli ügyek tárgyalattak le s néhány igen ügyes indítványát fogadták el Rozner Rezső kis szigeti tanítónak, aki ezután elszavolta (program szerint) a „Hamis tanu” című hangulatteljes költeményt, amellyel lelkesült elismerést és tapsot aratott; — s ezzel a gyűlés befejeződött. Az ősi ülés Kis-Szigetben szept. 25-én leend, amelyen előadók Rozner R., Kovács Béla (nagy-lengyeli tanító), Kenyeres K. és Kerschbaummáyer József lesznek. A gyűlés után a helybeli tanító asztalához társas-ebédhez ültek le: a jelen voltak, s pár orai kedélyes társalgás után derült hangulattal osztlak szét. — y.

— **A Thauz-féle** korcsmában mult vasárnap több paraszt suhane összeverekedett, a rendőrségnek azonban s került őket a dűtyival kibékíteni. — Sokkal veszélyesebb jellegű volt ugyanakkor Kis-Kanizsán Berke Cziké Lászlónak ipával: ör. Istef Józseffel történt összekocanása, mely közben ennek fia: ifj. Istef József atyjának segítségére botot ragadván, oly súlyos ütlegelt nért Berkére, hogy maig is betegen fekszik bele. Ügyük már a kir. törvszék kezében van.

— **Keszthely város képviselő testülete** f. hó 8-án id. Reichl V. v. bíró elnöke alatt gyűlést tartott, melyen — elők bejelentet Garger Vida, Farkas Miklós és Gótz Ferenc képviselők elhunytát. Emlékük jegyzőkönyvileg megörökített. Bogay Máté megyebizottsági tag, a törvényhatóság részéről a városi számvizsgáló gyűlésnek vezetésére kiküldött bizalmu férfiu Keszthely város pénztárának 1889. évről készített számadását összes mellékleteivel, a számvizsgáló bizottságnak erre vonatkozó jelentéseivel a gyűlés elé terjesztette. A számadások átvizsgálatán, a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a bevételek 78,991 frt 16 kr., a kiadások 78,817 frt 88 krral, a pénztári maradvány 1890. évről 173 frt 24 krajcár megállapított. Szabó János h. városi pénztárosnak a felmentvény megadott Bogay M. törv. hat. biz. tagnak tározásaiért köszönet szavaztatott. A számvizsgáló bizottság a tanács által kezelt alapok számadásainak átvizsgálásáról is jelentést tett. A kezelőknek a jelentés alapján a felmentvény megadott. A helyben államháztartás védelemre építést kéri a képviselő testülettől. Lovarda építését kéri a képviselő testülettől. Schradl János, Henz Antal és Laskay F. építésszek felkérték szabályszerű terv- és költségvetés készítésére. Az előjáróság meghatározta, hogy a költségvetés alapján a kincstár által fizetendő haszonbér összegre nézve illetékes helyen a tárgyalást azonnal indítsa meg s eljárásának eredményét a képviselőtestület elé terjeszse. A szepitő egyesület kerelmére a „Főter” „Andrássyter” elnevezést nyert. Ezután több indítvány tetetett. Lénárd Ernő a piac rendezése, dr. Daust F. apát a koldulás megszüntetése, Deinger J. igazgató lakbér-szabályzatok alkotása tárgyában. Az indítványok elfogadtattak s mind-egyikre külön-külön bizottság küldetett ki: véleményes jelentésüket elvárja a képvis. testület.

— **A bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon**, mely a mult héten nyílt meg, a keszt-

helyi m. kir. gazd. tanintézet és Festetics T. gróf keszthelyi uradalma is részt vesz, mint kiállító. A gazd. intézet 3 ad éves hallgatói 4 tanárral a jövő hóban Bécsbe utaznak a kiállítás tanulmányozása végett.

— **A balatonai gőzhajózás** május 15-én nyílt meg oly képen, hogy május hó 31-ig a hajó csak egyszer, még pedig a nappali órákban is csak Siófok és Balaton-Füred közl fog közlekedni úgy, hogy Siófokról délelőtt 11 óra 25 perc kor, Balatonfüredről pedig reggel 6 óra 45 perc kor indul. Junius 1-től 30-ig a hajó naponként egyszer Almádra is fog közlekedni a jelzett menetrend szerint.

— **A balatonai gőzhajózási** részvényirtasaság a napokban tartott gyűlésén elhatározta, hogy részvényitkéjét 80.000 frtról 120.000 frtra emeli. A mult évre egy-egy részvény után 10 frt, osztalékot ad. Az igazgatóság bejelentette, hogy újabban egy kisebb csavargózt bocsájtott a Balaton vizére s tekintettel a kormány és megyék által kitátsba helyezett szubvencióra, melyekkel a részv. társ. jövőben gyumbolittatik, két nagyobb közös beszerzéséről jónak látta gondoskodni. Felügyelő biz. tagoknak megválasztottak: Andrássy Géza és Sándor grófok, Jeny István, Károlyi I. gr. és Vaszary Kolozs főpap.

— **Jégeső.** Sümege és vidéké f. hó 13-án délben nagy jégeső vonult keresztül. Negyedórán igen sűrű, mogyoronagyasú jégzemek esetek, melyek több centimetryni vastagor borították a földet. A jégeső a gabonában, kerti veteményekben és szőlőben igen nagy károkat tett; s az e napon tartott országos vásárt is szétverte, több vásárosnak áruiaban érzékeny károkat okozva.

— **Keresztkötésben** történő postai küldeményekre a kereskedelmi miniszterium legújabb intézkedése folytán újabb és mérsékeltébb díj állapított meg s f. hó 15-étől kezdve a szt. korona területén: 10 grammig 1-kr., 50 gr. 2 kr., 150 gr. 3 kr., 250 gr. 5 kr., 500 gr. 10 kr., és 1000 grm 15 kr.

— **Az eddig Bécsben** létezett *Pasteur-Chamberland-féle* *oltóanyagot* (lépene és orbánc ellen) *termelő intézet* a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszterium meghagyása folytán f. évi április hó 1-je óta kizárólag Budapesten (Rudolfpart 7. sz. a.) létezik.

— **A megzavart emésztés** (székrekedés) komolyabb következményeket vonhat maga után, mint az e bajban szenvedők legtöbbje gondolja. Oly körtünetek s fájdalmak, mint: vér-torlódás, szédülési rohamok, lejtélás, szivdobogás, felfuadás, étvágytalanság, lankadság, stb. jelentkeznek, a nélkül, hogy az ember tudná az okát. Azonban, ha a gyógyszerárakban kapható, Brand Richard gyógyszerész-féle *valódi* svajci labdacsoq (egy doboz ára 70 kr.) használatával a megzavart emésztést rendbe hozzuk, az e bajból eredő körtüneteket is elenyészteljük. De mindig csakis a *fehér keresztel* vörös mezőben, a Brand Richard névaláírásával, mint védő-jeggyel ellátott dobozokat kell kérni.

Tollfuttában.

Valamikor (már bizony jó régen) „amerikai fényképeket” ígertem e rovat olvasóinak.

A „tisztesség adassék” elve úgy hozza magával, hogy a fényképezést a város központján, a városháznál kezdjük meg.

Legyen úgy!

Csakhogy jlt megint meg vagyunk kissé akadva. Rang szerint kétségtelenül az első emeleten kellene megkezdünk a polgármester ur szalonjával. De hát azután? — Ugrálni kellene hol a II. emeletre, hol a földszintre. Legjobb lesz tehát, ha megkezdjük a földszintet, azután úgy megyünk szép sorban fölfelé. Ezzel talán nem sértünk meg senkit! És tán a fényképek sem fognak általa veszíteni fényükből!

Legyen hát az első amerikai fénykép:

a kapitányi hivatal.

A kapitányi hivatal a békétlenkedő emberek *ambubusa*. Már ezt úgy tessék érteni, hogy az minden ügyes-bajos embernek való.

Aki nem fél meg az urval, az elmege panaszra a kapitánysághoz. Akinek rossz a felesége: a kapitányságnál keres rá orvossgot. Aggóddó hitelezők, lakbérleltő háziurak, becsületkereső nymp hák nyüzsgő tanyája ez. Egyik sem keresi: oda tartozik-e ügye, baja vagy nem? Az tartják, hogy a kapitányi hivatal mindenre jó. Mivel aztan olyan tengernyi sok az igazságkereső, igen érthető dollog, hogy olyan kevés igazságot bírnak naponként kiszolgáltatni onnan.

Ez a hivatal soha sincsen üresen. Itt mindig vannak „felek” belül is, meg a folyosón is, aminek neve a rendőri szótárban: *váróterem*. Telen rajta is van az üvegajtón hogy: „Az ajtó betendő.” Ez a váróterem a rendőri urak szalonja. Ott ideznek Saskuból a megidézett és megvárakoztatott bűmpákoknak. A rendőri folyosó a legcsalhatatlannabb aneroid barometrum arra nézve, hogy vannak-e női deliquensek. Ha a folyosó tele van rendőrrel, akkor vannak; ha a főkapitány urak, meg a többi tisztviselőnek csengenyűzsidőjra majd foszlányra szakad, míg egy rendőri „*tessek parancsolni*”-val előhandukol: akkor nympha-szegény a kapitányi hivatal. Mert hát itt a vádoltak naponta tarka-bakán váltakoznak, csak a bűz állandó. És itt sohasem kell átvitt értelemben venni, ha azt mondjuk, hogy a rendőrtisztviselő uraknak *kitűnő őrök* van. Ami természetesen magával hozza a vagy hát mondjuk úgy: föltételezi a jó gyomrot is.

Ezt az utóbbit egyik sem tagadhatná el. Egészségtől, élettől duzzadó alakok mindannyian. Egyéből nem duzzadnak már csak takarékosági szempontból sem. Megvannak békességben. Szeretik egymást még akkor is, ha nem látják egymást. A közönség is szereti őket sokszor éppen akkor, ha nem látja. Ismert alakok. Város és vidék ki tudja őket választani 100 ur közül. Bizonyára Brömmel is veszik, ha egyenkint bemutatjuk őket olyan fotográfiában, aminőben az idegennek nincs alkalmja őket látni.

Szakonyi József a főkapitány ur, egy jószágos, szelíd szív, de rengeteg tüdő. Tüdeje örök munkában van; a szíve mindig csendes. Hangja rejtőseget kell; a szívdobbanása megnyugtat. Azok közé a gyűlöletet nem ismerő szívek közé tartozik, akik csak a szájukkal haragszhatnak. Akárhivvel beszélik, mindig lármáz, mintha ember-éhes volna; végül mégis csak oda lyukad a dolog, hogy van benne egy organum, ami nagyobb tüdejénél — a szív. Nem hiszem, hogy a „miatyánkot” el bírná mondani capóni hangon. Azt is csak úgy kiabálna el az egek kárpója felé a jó Isten bizonyára inkább megbocátana neki azt a hangot, azt a modort, mint az emberek, akik kevesebb fáradsággal itélhetnek a szájról, mint a szívről; azért választják vele szemben is a könnyeb végít. És így sok ellensége van neki is, kit közelebről ismerve csak szeretni lehet. Tele van jóakarattal, igazságszeretettel. Szívét is, esztét is az igazságszeretet kormányozza. Mikor néha azt az igazságszeretet el kell tennie, akkor őt is elkapja a Szent Antal tüz. Ilyenkor szokta ajkára venni a szívét; ilyenkor lehet abba belepillantani. Csak-hogy ilyen szívetnyitó haragjában ritka ember előtt csattan beszédre az ajaka. Azért ismerik igazán, csak kevesen.

Tapasztalat dolgában egy élő könyv, mely kötetekre terjed. A közlemények sok helyzetet át-sodorták; sok körben megfordult; sokat látott, hallott; volt alkalmja megismerni az embereket bőségesen. Ritka ember-ismerettel is rendelkezik; de ezt (ami igen szép tőle) sem föl nem használja, sem nem kérkedik vele.

Halálos vétek, hogy nem írói talentum: ezt már sokszor mondtam Tapasztalatai: egy emberöltőre való munka-anyagot adnának neki. Azokat a tapasztalati ismereteket megszerezni szintén emberöltőnyi munka volna.

Meghiit körben élvezet őt hallgatni. Jóízű modorban szokta elmondani életének egy-egy epizódját, humorral fűszerezi töprengéseit, mikor a körülmények egy-egy kritikusabb helyzetbe sodorták.

— „Na Szatyi (ez az ő diákkori neve) a kirelejaszonját, mit csinálz most?” — Így szokta elbeszélni, megjelenítve a multat.

És a vége élete minden epizódjának az lett, hogy a Szatyi túljárt az ecclesia eszén.

Most ő a városházán az állami adminisztráció első főcséje: kinevezett tisztviselő. Egy főcsé a magyar közmondás szerint nem jelent még nyarat; de azzal a főkapitányunk nem sokat törődik. Az csak rá nézve előny, hogy megelőzhetné a nyarat, mely seregesen hozza majd az ő főcséketársait. Ő már a fészekben ül.

Azt hittem, de bizonyára maga is azt hitte, hogy majd ez a „kinevezés” rajta roppant sokat változtat. Semmit sem változtatott.

Most is éppen úgy respectálja a polgármester ur esztét mint előbb; most is épen olyan nagy a tüdeje és olyan nagy a szíve, mint előbb.

Azt ő különben világeletemben eléggé megmutatta, hogy a rendszer változhatik, de a tüdő és a szív nem.

Ezt a consequential lehet levonni változatos életörténetéből és jelenéből egyaránt.

Sokat, nagyon sokat lehet írni az ő jellemzésére, de én csak amerikai lenyelveket ígertem. Legyen elég tehát ennyi.

E fölött is eléggé fognak bámu'ni és elgondolkodnak rajta azok, akik őt csupán a „hivatalból” ismerik.

Közgazdaság

* A triestini általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) f. évi április hó 9-én Triestben tartott 58-ik közgyűlésén bejelentette az 1889. évi mérlegét.

A közgyűlésnek tett jó-e'nek értesülünk, hogy az életbiztosítási ágban a díjtartalék 2.060,993 frt 42 krral szaporodott és 1889. december 31-dikén 26,634,162 frt 01 krra emelkedett míg az 1889-ben újonnan kötött biztosítások összege 16.225.817 frt 85 krra r gott. miattal az 1889. december 31-dikén érvényben levő biztosítások tőke összege 116.904.648 frt 39 krra felszaporodott.

Az elemi biztosítási ágazat kban a díjtartalék 2.194,741 frt 21 krt tesz ki, míg az 1889. december 31-dikén a jövő évre érvényben maradó kötelezvények összege 2.514,53 frt 22 krra rág.

Az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 253,855 frt 74 krral szaporodott és 1889. december 31-én 1.194,453 frt 60 krra emelkedett, noha a ki-sorsolandó értékpapírok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkésített nyereség tartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.620,000 frttal, míg az ingatlanok tartalékalapja 1.389,480 frt 92 krra emelkedett.

Az 1889-ben kifizetett károk összege: 10,114,545 frt 47 krr. A társaság alapítása óta egész 1889. december 31-dikéig 227.371.940 frt 22 krrai tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139.041 káreset 4.236,921 frt 32 krrai kártérítéssel hazánkra esik.

Az összes biztosítéki alapok 2.398.399 frt 32 krról 40.785,238 frt 42 krra emeltekkel és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 651,438 frt 48 krr. lón kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany franknyit—265 franknyi jutalek esik.

Mint ismeretes, az Assicurazione Generali életbiztosított feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabályainak 43. §-a értelmében keresztül is vitte, hogy az életbiztosítási ág díjtartaléka a B) mérleg szerint egész külön kezelik és külön számlatitkik el, és hogy az alapitőke és a nyeresémtartalékok felét kizárólagosan az életbiztosítottak javára külön leköttette. 1889-ben nevezett intézet az életbiztosítási tárcája érdekében még egy igen nevezet és fontos lépést tett előre a mennyiben kijelentette, hogy az életbiztosítási ág különös érdekében a jégbiztosítást üzletköréből kizárja és azt, mint a baleset ellen való biztosításnál tette, egy külön e célra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a triestini általános biztosító társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztosításait a nevezett intézet ügynökei által helyezhetik el jól és megbízhatóan — mert a mint a baleset ellen való biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság által intéz-teti el, így úgy utalja a jégbiztosítást a szintén általa támogatott „Magyar jég- és vízöntözés részvény-társasághoz” elintézés végett. Minthogy, mint ismeretes, ezen két intézet mindegyike egy-egy teljesen befejezett millióra rugó alapitőke és az Assicurazione Generali jól kipurított ügynöki hálózata felett rendelkezik és azokonkivül az anyaintézet skóli-d elvei szerint kormányoz atik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztosítási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztosítékokat képesek nyújtani.

Szerkesztői üzenetek.

D. F. Budapest. A költeményeket megkaptuk. Legközelebb megkezdjük közlésüket ohaja szerint.
K. L. Tapolca. A tanulói cikkek, mihelyt a napirenden levő közlemények engedni fogják, helyet adunk.

Nyilttér.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 per Meter — glatt und gemustert (circa 2'00 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant). **Zürich.** Muster umgeheud. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Tudomásomra esett, hogy erdőőrök és fuvarosok oly fát ajánlanak vételre a pallini erdőigazgatóságtól, mely nem az én vágásomból származik.

Párt, mely nem közvetlen nálam vagy nem a Guzda, Meleg oldal vagy Bocska sűrű vágásból vásároltatik, sem minőség, sem mennyiség tekintetében elégséget magamra nem vállalok.

Bakkfa bécsi öle a házhöz állítva: II. oszt. 12 frt 60 kr., III. oszt. 11 frt 60 kr.

A faak 25% túlmértéke van. Nagyobb mennyiségű vételnél megfelelő árleségés.

Utasításokkal szolgál és megrendeléseket elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése N. Kanizsán, és a pallini- uradalmi erdőigazgatóság.

GÖTZE

Ein vorzügliches Clavier ist wegen plötzlicher Abreise billigst zu verkaufen. Auskunft erteilt Ph. Fischels Buchhandlung. 641

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
Társzerkesztő: **Szalay Sándor.**

HIRDETÉSEK:

1705 érk. 890. márc. 20.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkvi osztálya részéről közhírré téteik, hogy Kiss Anna végrehajtónak Takács István végrehajtást szenvedő m.-szerdahelyi lakos elleni 88 frt tőke, 35 frt 05 kr. per. 8 frt 45 kr. végrehajási kérelmi, 8 frt jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajási ügyében a fenn nevezett kir. trvszék területéhez tartozó a magyar-szerdahelyi 343. sz. tjkvben A I 1—10 sorsz. a foglalt Takács István tulajdonát képező 633 frtra becsült ingatlanok **1890 évi július hó 30-ik napján dé. e. 10 órakor**

Magyar Szerdahely községbirónál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladani fog.

Kikiáltási ár a fennebb kített lecsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldötti kezébe letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint fizetni. Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint tkkvi hatóságnál 1890. évi március hó 22. napján.

GR. HUGONAY
639 I—1 kirendelt kir. törvszéki bíró.

Minden dohányüzletben és diszáru-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

PARCERIA QUARTYMAN
CAWLEY és HENRY-TÖL
PARISBAN
1869-iki PÁRSI VILÁGÁLLÍTÁS EZÜST-ÉREM

Főraktár: KANTZE OTTÓ és társaság BÉCSBEN.

A LEGJOBB

BRÜNNI KELMÉK

az eredeti gyári árak szerint szállítatnak

SIEGEL-IMHOF

postó-gyárából
BRÜNNEN.

580 14—20

Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 8¹/₂ métert vagyis 4 róft tartalmaz.

Egy közönséges csomag ára	4.80
" finom	7.75
" finomabb	10.50
" legfinomabb	12.40

valódi gyapjából.

Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kam-garn, fölöttöknek való kelmék, vadászoknak és turistáknak daróc, salonnőtűnyőknek peruvienne és tosking szabályszerű egyenruhákna való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható csérnakelmék, valódi pique-mellény-kelmék stb.

Levegő a szűk jöngés és a minia arerial való szállítását elővállaltik.

Minták ingyen és bérmentve.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CREME**

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT

F. A. Sarg fia & Társa

cs. kir. udvari szállítók

Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerezészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Ström & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 40—52

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.]

KIADÁS.

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Újlet Vagyon', 'Bevételek', 'A tétel neve', and 'Kiadások'. It lists various insurance-related items and their financial values.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. - Életbiztosítási osztály. [1889.]

Secondary financial statement table for the life insurance department, similar in structure to the main table, detailing specific insurance types and their financial outcomes.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. deczem ber 31-én.

TEHER

Balance sheet table with columns for 'A tétel neve', 'A', 'B', 'Összesen' under both 'VAGYON' and 'TEHER' sections, listing assets and liabilities.

A sa. kir. azb. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Bárd Bruck Otto, Dr. Calabi E., Dr. Mauregato I., Bárd Horpugo János, Segré V. A vezérigazgató: Besso János.

Hungarischer Versicherungs-Verein, Budapest: az intézői sajtó házában Deröfya-utczán 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások a legnagyobb készséggel adhatnak és biztosítási ajánlatok a tűz-, jég-, élet- és szállítmánybiztosítási ágazatokban a leghatározottabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltenek.

A nagy-kanizsai főügynökség

Scherz és Engländer.

Ez a hivatal soha sincsen üresen. Itt mindig vannak „telek” belül is, meg a folyosón is, aminek neve a rendőri szótárban: *edroterem*. Télen rajta is van az üvegajtón hogy: „Az ajtó betendő.” Ez a váróterem a rendőr urak szalonja. Ott idéznek Sasakból a megidézett és megvárakoztatott nimpáknak. A rendőri folyosó a legcsalhatatlanabb aneroïd barometrum arra nézve, hogy vannak-e női deliquensek. Ha a folyosó tele van rendőrrel, akkor vannak; ha a főkapitány urnak, meg a többi tisztviselőnek csengelyűszőrhija majd loszlánygyaszad, míg egy rendőr a „*tessek pa-rancsolni*”-val előbandukol: akkor nympha-sze-gény a kapitányi hivatal. Mert hát itt a vádliot-tak naponta tarka-bakán váltakoznak, csak a bűz állandó. És itt sohasem kell átvitit értelemben venni, ha azt mondjuk, hogy a rendőrtisztviselő uraknak *kitűnő orruk* van. Ami természetesen magával hozza a vagy hát mondjuk úgy: fölté-telezi a jó gyomrot is.

Ezt az utóbbit egyik sem tagadhatná el. Egész-ségtől, élettől dúzadó alakok mindannyian. Egyéb-től nem dúzadnak már csak taktakéssági szem-pontból sem. Megvannak bekességben. Szeretik egymást még akkor is, ha nem látják egymást. A közönség is szereti őket sokszor éppen akkor, ha nem látja. Ismert alakok. Város és vidék ki tudja őket választani 100 ur közül. Bizonyára örömmel is veszik, ha egyenkint bemutatjuk őket olyan fotográfiában, aminőben az idegennek nincs alkalmja őket látni.

Szakonyi József a főkapitány ur, egy jószágos, szelíd szív, de rengeteg tudó. Tüdeje örök munká-ban van; a szíve mindig csendes. Hangja rejtéget-kelt; a szivdobbanása megnyugtató. Azok közé a gyűlöletet nem ismerő szívek közé tartozik, akik csak a szájukkal haraguznak. Akárhiv beszéi, mindig lármáz, mintha ember-éhes volna; végül mégis csak oda lyukad a dolog, hogy van benne egy organum, ami nagyobb tüdejénél — a sziv. Nem hiszem, hogy a „miatyánkot” el bírná mon-dani csapóni hangon. Azt is csak úgy kiabálna el az egek kárpitja felé s a jó Isten bizonyára inkább megbocátaná neki azt a hangot, azt a modort, mint az emberek, akik kevesebb fáradsággal íélhetnek a szájról, mint a szivről; azért választják vele szemben is a könnyeb végit. És így sok ellensége van neki is, kit közelebről ismerve csak szeretni lehet. Tele van jóakarattal, igazságszeretettel. Szívét is, esztét is az igazság-érzet koránnyozza. Mikor néha azt az igazság-érzetet el kell ténéznie, akkor őt is elkapja a Szent Antal tűz. Ilyenkor szokta ajkára venni a szivét; ilyenkor lehet abba belepillantani. Csak-hogy ilyen szivetnyitő haragjában ritka ember előtt csattan beszédre az ajaka. Azért ismerik igazán, csak kevesen.

Tapasztalat dolgában egy élő könyv, mely kö-tetekre terjed. A közlemények sok helyzetet át-sodorták; sok körben megfordult; sokat látott, hallott; volt alkalma megismerni az embereket bővegesen. Ritka ember-ismerettel rendelkezik; de ezt (ami igen szép tölve) sem föl nem használja, sem nem kérkedik vele.

Halálos vétek, hogy nem írói talentum: ezt már sokszor mondtam Tapasztalatai: egy emberöltőre való munka-anyagot adnának neki. Azokat a ta-pasztalati ismereteket megszerezni szintén ember-öltőnyi munka volna.

Meghitt körben élvezet őt hallgatni. Jóízű mo-dorban szokta elmondani életének—egy-egy epi-zódját, hümorral füazerezi töprengéseit, mikor a körülmények egy-egy kritikusabb helyzetbe so-dorták.

— „Na Szatyí (ez az ő diákkori neve) a ki-relejszonját, mit csinálsz most?” — Így szokta elbeszélni, megjelenítve a mulat.

Es a vége élete minden epizódjának az lett, hogy a Szatyí túljárt az ecclesia eszén.

Most ő a városházán az állami adminisztráció első főcskéje: kinevezett tisztviselő. Egy főcske a magyar közmondás szerint nem jelent még nya-rat; de azzal a mi főkapitányunk nem sokat tö-rődik. Az csak rá nézve előny, hogy megelőzhet-e a nyarat, mely seregesen hozza majd az ő főcs-keársait. Ő már a fészeken ül.

Azt hittem, de bizonyára maga is azt hitte, hogy majd ez a „*kínerezés*” rajta roppant sokat változtat. Semmit sem változtatott.

Most is éppen úgy respectálja a polgár-mester ur esztét mint előbb; most is épen olyan nagy a tüdeje és olyan nagy a szíve, mint előbb.

Azt ő különben világeletemben eléggé megmu-tatta, hogy a rendszer változhatik, de a tudó és a szív nem.

Ezt a consequentiat lehet levonni változatos életörténetéből és jelenéből egyaránt.

Sokat, nagyon sokat lehet írni az ő jellem-zésére, de én csak amerikai lenykepeket ígertem. Legyen elég tehát ennyi.

E föltét is eléggé fognak bámu'ni és e'gondol-kodnak rajta azok, akik őt csupán a „*hivatalból*” ismerik.

Közgazdaság

* **A triestini általános biztosító-társaság** (*Assicurazione Generale*) f. évi április hó 9-én Triestben tartott 58-ik közgyűlésén bejelentette az 1889. évi mérlegét.

A közgyűlésnek tett je'ne éssékből értesülünk, hogy az élet-biztosítási ágban a díjtartalék 2.060,993 frt 42 krral szapo-rodott és 1889. december 31-dikén 26.634,162 frt 01 krra emelkedett míg az 1889-ben újonnan kötött biztosítások ösz-szege 16.225.817 frt 85 krra r gott mialtal az 1889. decem-ber 31-dikén érvényben levő biztosítások tőke összege 116.904.648 frt 39 krra felszaporodott.

Az elemi biztosítási ágazat kban a díjtartalék 2.194.741 frt 21 krt tesz ki, míg az 1889. december 31-dikén a jövő évekre érvényben maradó kötelezővények összege 21.514.53 frt 22 krra rüg.

Az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére szol-gáló tartalékalap 253.855 frt 74 krral szaporodott és 1889 december 31-én 1.191.453 frt 60 krra emelkedett, noha a ki-sorsolando értékpapírok csak is névértékükkel lettek a mer-legbe felvéve.

A tőkésített nyereség tartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.62.000 frttal, míg az ingatlanok tartalékalapja 1.89.480 frt 92 krra emelkedett.

Az 1889-ben kifizetett károk összege: 10.114.545 frt 47 kr. A társaság alapítása óta egész 1889. december 31-dikéig 2.273.719.940 frt 22 krrai tekintélyes-összeget fizetett ki ka-rok fejében. Ezen összegeből 139.041 káreset 4.396.921 frt 32 krrai kárterítéssel hazaküldte esik.

Az összes biztosítási alapok 2.398.389 frt 32 krról 40.785.238 frt 42 krra emelkedtek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tízta nyereség fejében 651.438 frt 48 kr. lón kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany-frtnyi—265 franknyi jutalék esik.

Mint ismeretes, az Assicurazione Generale életbiztosított feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabá-lyának 43. §-a értelmében keresztül is vitte, hogy az élet biztosítási ág díjtartaléka a B) mérleg szerint egész külön kezelteik és külön számoltatik el, és hogy az alapitőke és a nyereségtartalékok felet-kizárólagosan az életbiztosítottak javára külön leköttöte. 1889-ben nevezett intézet az életbiz-tosítási tereje érdekében még egy igen ne ezetes és fontos lépést tett előre a mennyiben kijelentette, hogy az életbiz-tosítási ág különös érdekében a jégbiztosítást üzletköréből kizárja és azt, mint a baleset ellen való biztosításnál tette, egy külön e célra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a triestini általános biztosító társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztosításait a nevezett intézet ügynekei által helyezetik el jól és megbiz-hatóan mert a mint a baleset ellen való biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság által intéz-teti el, ép ugy utálja a jégbiztosításokat a szintén általa támogatott „Magyar jég- és vízöntőbiztosító részvény-társasághoz” elintézés végett. Minthogy mint ismeretes, ezen két intézet mindegyike egy-egy teljesen befizetett millióra rugó alapitőke és az Assicurazione Generale jól kipróbált ügyneki hálózata felett rendel-zik és azokivül az anyaintézet szol-íd elvei szerint kormányoz atik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztosítási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztosítékokat képesek nyújtani.

Szerkesztői üzenetek.

D. F. Budapest. A költeményeket megkaptuk. Leg-közlebb megkezdjük közlésüket-olaja szerint.

K. L. Tapolca. A tanügyi cikknek, milyet a napiren-den levő közlemények engedni fogják, helyet adunk.

Nyilttér.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 per Meter — glatt und gemustert (circa) 2:00 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant). **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Tudomásomra esett, hogy erdőörök és fuvarosok oly fat-ajánlank vételre a pallini erdőgazgatóságától, mely nem az én vágásomból származik.

Féret, mely nem közvetlen nálam vagy nem a Guzla, Me-leg oldal vagy Boeska sűrű vágásból vásároltatik, sem mi-nőség, sem mennyiség tekintetében előlésséget magamra nem vállalok.

Bükfika bécsi öle a házhoz állítva: II. oszt. 12 frt 60 kr., III. oszt. 11 frt 60 kr.

A fának 25° túlmértéke van. Nagyobb mennyiségű vétel-nél megfelelő ártengedés.

Utasításokkal szolgál és megrendeléseket elfogad Fischel Fülöp könyvkereskedése N-Kanizsán, és a pallini uradalmi erdőgazgatóság.

GÖTZE

erdszeti - mérnök.

Ein vorzügliches Clavier ist wegen plötzlicher Abreise billigst zu verkaufen. Auskunft ertheilt Ph. Fischels Buchhandlung. 641

Felelős szerkesztő és kiadó: **Varga Eajos.**
Társzszerkesztő: **Szalay Sándor.**

HIRDETÉSEK:

1705/érk. 890. márc. 20.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkvi osztálya részéről közhírre léteik, hogy Kiss Anna végre-hajlatónak Takách István végrehajtást szenvedő m.-szerdahelyi lakos elleni 88 frt 10ke, 35 frt 05 kr. per. 8 frt 45 kr. végrehajtási kérelmi, 8 frt jelenlegi s még telmerülendő költségek iránti vég-rehajlatási ügyében a fenn nevezett kir. trvszék területéhez tartozó a magyar-szerdahelyi 343. sz. tjkvben A I 1—10 sorsz. a foglalt Takács Ist-ván tulajdonát képező 633 frira becsült ingatlanok **1890 évi július hó 30-ik napján d. e. 10 órakor**

Magyar Szerdahelyi községbírónál Remete Géza telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitelt Lecár.
Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 % -at készpénzben vagy ovadékképes papirban a kikül-dött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételár három egyenlő részlet-ben, még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harma-dikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet-után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meg-határozott helyen és módzatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint likkvi hatóságánál 1890. évi március hó 22. napján.

GR. HUGONAY

639 1—1 kirendelt kir. törvszéki bíró.

Minden dohányüzletében és díszárú-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANCIA STÁRTNÁF
CRAWLEY és HENRY-TÖL
PARISBAN
1890-91 PÁRSI VILÁGÁLLÍTÁS EZÜST. ÉREK.

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társánál RÉGSEK.

A LEGJOBB

BRÜNNI KELMÉK

az eredeti gyári árak szerint szállítatnak

SIEGEL-IMHOF

postó-gyárból

580 14—20 **BRÜNNEN.**

Egy elegáns lavazsi vagy nyári öltözékhez elégséges egy csomag, mely 3 1/2 méter vagyis 4 rőföt tartalmaz.

Egy közönséges csomag ára	4.80
" finom	7.75
" finomabb	10.50
" legfinomabb	12.40

valódi gyapjuból.

Továbbá nagy választékban selymmel szövött kam-garn, fölöltőknek való kelmék, vadászoknak és tou-ristáknak daróc, salonöltönyöknek peruvienne és tosking szabályszerű egyenruhákna való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható csérnakelmék, valódi pique-mellény-kelmék stb.

Készesség a cikk jószág és a minta szerint való szállításhoz elvállalattik.

Minták ingyen és bérmentve.

Rövid használat után nélkülözhetetlen mint fogtiszító szer

A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CREME**
(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT F. A. Sarg fia & Társa
es. kir. udvari szállítók
Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerezészeknél 1 darab **35 kr.** N-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 40—52

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.]

KIADÁS.

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Bevételek', and 'Kiadások'. It lists various income and expense items with their respective values in forint and kupa.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. - Életbiztosítási osztály. [1889.]

Profit and loss statement for the life insurance department, detailing items like 'Díjtartalék a múlt évről', 'Tartalék 1889. decz. 31-én', and 'Kötvénydíjak'.

VAGYON

AS ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONÁLLÁSA 1889. DECZEMBER 31-ÉN.

TEHER

Balance sheet table showing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) as of December 31, 1889. It includes categories like 'Ingatlan birtok', 'Kölcsönök', and 'Alapítványok'.

A sa. kir. szék. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Dr. Bassani Richard, Basso M., Baró Bruck Otto, Dr. Calabi E., Dr. Mauregonato I., Baró Murgio József, Segré V. A vizelőttár: Basso József.

Magyarországi vezérigazgóság, Budapestben: az intézői szék házában Dorottya-utczán 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgóságnál kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és biztosítási ajánlatok a tűz-, jég-, élet- és szállítványbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközölhetnek.

A nagy-kanizsai főigazgóság

Scherz és Engländer.

Kronsteiner Károlynak
első os. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
Kitüntette aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bányászat és kohóüzemek, a legtöbb építészati irodák, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok gyártóipar és földművelésügyi vállalkozás és földművelésügyi vállalkozások és földművelésügyi vállalkozások részére. Ezen homlokzatrajz-szinek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használtatnak mindenemű épületek, különösen paloták, kastélyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönbön a lakhelyiségek festésénél.
Ezek 36 különféle mintában vannak meg különként 16 kr. ol felfelé, másben feloldhatók, és színletek száraz állapotban porrá törve szállíthatók és tisztaságuk tekintetében hasonlóak az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

611 8 10

9435/ni 1890.

Zalavármegye alispánjától.

Pályázat.

Zalavármegye területén üresedésbe jött, 400 frt évi fizetéssel, 100 frt uti, 100 frt lakpénz — és 4 frt 80 kr. irodai átalánnyal javadalmazott pacsai járási utbiztosi állomásra pályázat hirdettetik.

Ennek folytán az említett állomásra pályázni kívánók felhivatnak, hogy a katonai kötelezettség teljesítését, továbbá írás és nyelvismereteiket, szakképzettségüket, eddigi foglalkozásukat, valamint életkorukat és testalkatuk egészségességét igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **f. évi május hó 31-ig** a mennyiben szolgálatban vannak előljáró hatóságuk útján, különben pedig közvetlenül Zalavármegye főispánj a Svastits Benó ur Ö. Méltóságához intézve — alulirothoz mutassák be; megjegyeztetvén, hogy az említett állás betöltésénél a kiszolgált és igazolvánnyal ellátott altisztek az 1873. évi II-ik t. c. értelmében lehetőleg előnyben részesítettnek.

A végleges kinevezésnek egyik feltételét képezi az állami utmesterek részére előírt képességi vizsgának egy év alatti letétele.

Azon tárgyak iránt, melyekből ezen vizsga leteendő, a zalamegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál tájékozás szerezhető.

Zala-Egerszegén, 1890. május hó 9 én.

Csertán Károly s. k.
Zalavármegye alispánja.

643 1-1

Vasut-, posta- és távirda-állomás.	Pöstyén	Bpestől 3 1/2 óra Ruttkáról 3 Pozsonybol 2
	iszapfürdő.	

Az idény május 1-én nyitattik meg.

E hirves iszapfürdők mindenkor utólrhetetlenek bizonyultak a következő bajoknál: **köszvény, csúsz, rheuma, ischiasz, görvélkyör, izületi és csontlobok, nemli kórok.** Gyógymódok a következők: tükrör, kád- és iszapfürdők, masszázsok, villanyos kúrák. Elegans és olcsó lakások, kitűnő konyha, színház, hagversenyek, könyvtár, bér- és társasági minden-vonathoz. Az árak a legjutányosabbak. Prospektusok kívánatra ingyen. **A fürdőt egy új hazai vállalat vette bérbe 30 évre, mely nagy beruházásokkal törekedni fog azt kényelem szempontjából az európai fürdők színvonalára emelni.** Felvilágosítást készséggel nyújt a

pöstyén-fürdői főberlet PÖSTYÉNEN,
vagy a **budapesti képvislőség, Uj utca 1.**

637 2-4

Szives megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jönnek bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magánsemmélek bizonyítványai által kitüntetett készítmény.

DR. MILLER MOHNÖVÉNYNEDVE

meglepő hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyakásodás, kelékező gümökör, egyáltalában a légzési-szervek minden bántalmai ellen.

Tégelyben gyermekek- és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr. o. é.

Kapható **MARTON** és **HUBER** fűszerkereskedőnél Nagy-Kaniszában. 584 7-12

A Dreher Antal-féle kiviteli palacszkör
DIETRICH és GOTTSCHLIG
BUDAPEST
vagy **DREHER ANTA L** Kőbánya.
Csakis teljesen leülepedett, tehát tükörfiszta kiviteli sör szétküldése. folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisítlan volta mellett kezeség válattatik.
Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.
Árjegyzékek mindenféle ingyen és bérmentve.
(635 3-6)
Mintán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. ez Dreher-féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeimkét, melyen a **Dietrich és Gottschlig** név okvetlenül kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

A KI NEM TUDJA,
hogy a sok hirdetett gyógyszer körül melyik felelne meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon **Richter kiadóintézetétől** Lipcsében, a képekkel ellátott „**A Betegbarát**” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott haláliratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezen-meg-ereen elkerülték a haszontalan pénzkiadást, hanem még a **vágyva-vágyott gyógyulást** is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

518 14-15

Hofherr és Schrantz,
BUDAPEST,
V., váczki-körut 76.
gazdasági gépgyár és vasöntöde
ajánlják általánosan a legjobbak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlécces rendszer szabad.
gőzcséplőkészleteiket,
továbbá 2 1/2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcséplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „**Király-Drill**” és „**88-as Drill**”, egyetemes acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

631 4-20

Máriazelli gyomor cseppek
legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.
Utólrhetetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehellet, savanyu felbőgés, szél rekedés, (Kolik) gyomor burut, gyomor égés, gyomor homok és dára képződés, fulsigos alnyakásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklet, székrekedést, az étel s itallal turterhelit gyomrot tisztítja, elűzi a belférgéket, s gyógyít lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: **Brady Károly** gyógyszerész Krensiör (Morvaország).
Védjegy.
Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisítatnak, ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékel használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Krensiörben, tüzek H. könyvnyomdájában nyomtatottak.
A Keményzékés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúnak bizonyult labdacok is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vizyámi kell a fenti védjegyre s **Brady Károly, Krensiöri gyógyszerész** név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.
A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok nem titkos szerek, a gyógyható anyaguknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacok kaphatók Nagy-Kaniszában: **Prager Béla** és **Belus Lajos** gyógyszerésztárában, **Babócsán: Illás** gyógyszerésztárában, **Baros: Kohut Sándor** gyógyszerésztárában, **Marczali: Körös** Victor gyógyszerésztárában, **Ólnitz: Bölcz Béla** gyógyszerésztárában, **Szt. Gothárd: Tomcsányi Leop.** gyógyszerésztárában.
497 32-48

ZALA

Szerkesztőség:

Bathány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Íde intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármentes levelek csak ismert kezeletről fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fischer Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 — 50
Negyedévre 1 — 25

Hirdetések jutányosán számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

A színügypártolás városunkban.

II.

Legutóbbi vezércikkünket az állandó színház létesítésének gondolatával végeztük. Kifejeztük, hogy az itteni derék, lelkes előkelő fiatalok, a „jósné Doré” az aranyfiatalok, a legutóbbi színi saison alatt a színügypártolás terén oly példásan szép buzgalmat tanúsított, hogy ennek alapján töle reméljük most már (és pedig jó részben!) az állandó színház megvalósításának felkarolását is.

Annak bizonyításába bocsátkozunk, hogy az állandó színháznak itt roppant fontos missiója van, szükségtelen dolog. Ami culturalis missionkat — különösen Murakózzal szemben — országosan ismerik; azt is elismerték és hangoztatták az országos lapok, hogy e vidéken a nemzeti cultura terjesztésének emporiuma első sorban, sőt kizárólag városunk lehet. Maga Muraköz is várakozással néz felénk, — várja, hogy minő tényezőkkel járunk missiónk megvalósításához.

Kétségtelenül hatalmas tényező lesz az állandó színház is. Mert nagyon egyoldaltan gondolkoznak az, ki azt hinné, hogy az állandó színház kizárólag a város közönysége culturalis céljainak előmozdítására és élvezetére létesítenék. Ma már a vas-

utforgalmi összeköttetések olyan kedvezők a Baross minister zseniális gondolatának keresztülvitelével a díjtételek a mi várme gyénk területét domináló Déliviasuton is oly alacsonyak, hogy a legszegényebb embernek is legolcsóbb passió lesz a vaskocsint utazás.

Ebből azután világosan következik, hogy jun. 1-től fogva, mikor a Déliviasut újabb díjszabása életbe lép. — Nagy-Kanizsa a szomszédos városokkal még közelebbi viszonyba jut. Ha nekünk állandó színházunk lesz s abban — ami szintén természetes következmény — állandó és jó szintársulat működik, az itteni színügypártoló közönység egy derék vidék intelligenciájával fog növekedni és kiegészülni. Kedvező vasutforgalom és olcsó díjszabás mellett mindenkor számíthatunk Muraköz nagy részének intelligenciájára; számíthatunk Keszthely és Pacsa vidékére is.

Ismeretes, tudott dolog, hogy az ötvenes évek idejében a vidék intelligenciája tetemes költséggel is fölment Budapestre, ha ott egy-egy híressé vált darabot játszottak. Mért ne remélhetnők mi ugyanezt a mi vidékünk intelligenciájától ma-napság, mikor az utazás oly kényelmes és oly mesésen olcsó.

Nyképen az állandó színház szorosabb összeköttetésbe hozna bennünket a vidék

intelligenciájával s így valahányszor a nemzeti cultura érdekében egy-egy fölünk mindenkor jogosan elvart mozgalmat indítanánk, biztosan számíthatnánk annak támogatására is. Ezzel egyben mód nyújtának vidékünk genyryének is hazafias köteletségének teljesítésére s a kínálkozó körülményekkel szemben még lelkesebb buzgalom kifejtésére. Mert annak beismerése, hogy az egyes emporialis városok culturalis haladásának előmozdításához a vidék genyryének hazafias kötelesegből tömörülni kell, — már túlhaladott dolog.

Kétségtelen is, hogy mihelyt színházügyi bizottságunk a mozgalmat megindítja s azt a mi színügypártoló lelkes aranyfiatalokunk utján szélesebb körűvé teszi, — vidékünk intelligenciája: a földbirtokos osztály, a legösszintébb áldozatkészséggel fog csatlakozni.

Nagyon időszertű lesz a mozgalmat most megindítani, mikor a közvetlen tapasztalat reményre jogosíthat mindenkit a lelkes fölkarolást illetőleg. Aranyfiatalokunk ez idő szerint kétségtelenül oly elemekkel van saturálva, minők a magasabb célokért való lelkesüléshöz, mozgalom-indításhoz rendkívül szükségesek. Egy év alatt már óriási változás állhat be s oly társadalmi tényezőket veszthetünk, mik nélkül az úgy megint egy évtizedig a hátrattett kezű jószándék földzete alatt fog pihenni.

A „ZALA” tárcája.

Józsá.

Százaszor jobb így, hogyha némán
Tekintek csak szép szemedbe;
Tobbet mond a halgatag szem,
Tobbet mint egy vilg nyelve.

Attól tartok, hogy szavamra
Mint igézet eltűnny nyomba,
S itt hagyis engem rideg földön,
Kihált pusztán — haldokolva.

III.

Nem mondtam én soha, nem vettem ajkamra
Ezt a szót — szeretlek.
Oh, mert szívem hangos dobhanásiban
Rögen fölkelheted!

Hogy miért nem kérlek, hogy miért nem tallok,
Tudod azt is rögen:
Hisszen te is szeretet, szeretet szótlan mint én
Kincsem, mindenségem.

III.

Boldog az a szellő, körülcsókol téged;
Boldog az a sugár, ablakodra téved;
Boldog a porzem, mi sarud nyomán támad;
Boldog az arnyék is — vígan fut utánad.
Kicsike madárkád közelében repked,
Vidám csacogással süttögtöbe be termed . . .
Boldogok mindnyáján: én vagyok csak árva —
El vagy te entőlen mindörökké zárva.

IV.

Semmi se a régi többé . . .
Lelked beteg, szemed bagyadt;
Nincs ámtott hívője már
Kacér, hazug mosolyának.

Semmi se a régi többé . . .
Csakold hideg, hűlt szeretlemed,
Csak én vagyok továbbra is
Boldog, hívő, beteg gyermek!

V.

Ha kijősz majd a temetőbe
Keresni, edes, hantomat,
Mikor a hideg síron ezer
Csillagszemecské fölflakad:

Ne verd le gyöngyét a rózsának
Mint a szélben meg-megromog,
Hallgass a szellő fuvalmára,
Hogyha még szeretis engemet!

A virág szívem porán hajtott;
A szellő szálló sóhajom;
A harmatepp az én kím nem airt,
El nem zokogott végelámul!

Doktor Ferenc.

Borcsa néném.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

Apró kis emberke voltam még, mikor az én aranyos Borcsa néném, edes-nyám legfiatalabb testverje, olyan drágaiatos szép kisasszonyka volt, hogy én kisdéd eszemmel az angyalokat mind az ő mintájára képzeltem. Mikor szépséges fekete szemével rám mosolygott, mikor gömbölyű, puha meleg karjaival magához ölelt s forró ajkaival homlokomat érintette, olyan boldog voltam; azt képzeltem, hogy a legszebb égi angyal ölelget, csókolgat.

Valami nagyon merész nem is volt a fantáziám, mert a nagybajszú kapitány bácsi, aki mindennap látogató volt nálunk, fülem hallatára mondta, hogy Borcsa néném éppen olyan, mintha csak az angyalok karából csöppent volna ide a földre.

Ezt a kapitány bácsit is nagyon szerettem, habár kissé féltékeny voltam Borcsa nénémre. Nemcsak nagy bajuszáért irigykedtem rá, hanem azért is, hogy mikor ő hozzánk jött, miért mondta nekem mindig az én aranyos Borcsa néném: „Károlyka, eredj szépen a kertbe játszani.”

Egyszer annyira bántott ez az elküldés, hogy

viisszamentem megkérdezni: mért kell nekem Borcsa néném mellől eljönni, mikor a kapitány bácsi hozzánk jő? Iszen én rám sohasem haragudott, nem is haragszik a kapitány bácsi!

Szép, verőfényes nyári nap volt. Borcsa néném szobájának ajtaja éppen a kertre nyílt. Sűrű akácák árnyékolták be. Nyáron mindig nyitva tartotta, hogy egészséges, illatos lég áradjon be a szobába.

Nyitva volt most is.

Ahogy oda értem, láttam, hogy az én aranyos Borcsa néném éppen úgy tesz a kapitány bácsival is, mint velem szokott; sőt nyomban constatáltam, hogy annak nem is a homlokát, hanem a nagy-nagy bajusza alját csókolja és sokkal cuppanósabban, mint az én homlokomat.

Mikor engem észrevettek, megrezentek. Borcsa nénémek sohasem láttam olyan csunyan villogni azokat a nagy lelete szeméit, mint ekkor. Olyanok lettek azok, mint mikor szép mosolygó égre egyszerre tekte felhő hömpölyög.

Olyan erős hangon szólt, hogy szinte megrezentem:

„Mit akarsz? miért jöttél vissza?”

„Azt akartam megkérdezni aranyos nénémek, hogy miért küldesz engem mindig a kertbe, mikor a kapitány bácsi ide jön?”

Erre mind a ketten nevettek.

„Azért, te kis bohó — mondta Borcsa nénémek — hogy játszáj, mulass és keress valami ritkaszép virágot a kapitány bácsinak.

Nekem sem kellett egyéb.

Mindig fáj a fogam arra a pompás élvezetre, hogy a virág-ágyakát kedvem szerint megtaposam, meggázoljam.

Itt volt a kedvező pillanat. Borcsa néném megnyitotta előttem titkos vágyam paradicsomkertjét. Uccu! el virágkeresni.

Első és földolag a szükséges tőke megteremtése. Meg vagyunk győződve, hogy mihielyt lelkes fiatalságunk buzgalma folytán ez olyan nagy lesz, hogy színházépítésre lehet gondolni, — azonnal el lesz hátriva az akadály; meg lesz oldva a színház helyének kérdése is, amivel most állandó színházunk ügyének stagnációját tárgyaljuk.

Heti szemle.

A dombvár-zákányi vasut-vonalrészen jun. 1 étől megkezdí menetét a gyorsvonat. — Balaton vize ez időszert jóval alább áll a szokott mértéknel, mi úgy a gőzös-közlekedés mint a fürdőhelyeknek is csak hátrányára szolgál a somogyi részen. — Az olasz trónörököszt oroszországi útjában a cár nagy figyelemben részesíti. — *Natalia* exkirálynét már hivatalosan is kitagadta a szerb nemzet. — *Ohé Akron* amerikai várost a dühöngő ciklon majdnem teljesen megsemmisítette. — *Bulzu* község határában érdekes régi pénzekre akadtak. — *Mallicolo* szigeten a vad benlakók ötvenegy odatévedt hajóst megettek. — *Baross* miniszter a Párisban megjelenő L'Europe című magyarellenes hírlapot az ország területéről kitiltotta. — *Budapest*en egy új — magyarbarát — politikai szerb napilap jelenik meg. — *Mint Romából* írják, az államot egy pénzhamisító banda tízmillió líra erejéig megkárosította. — A párisi jogi fakultáson a jövő hónapban avatják tudorát az első egyetemi nőhallgatót. — A kolera ismét rémit Ázsia felől. — *Szegeden* trachoma-gyógyítási tanfolyam fog nyitattani. — *Marburgban* gróf Auersperg mauzóleumába be-törték. — *Renz Ernő*, az Európa szerzte ismert cirkusz-igazgató meghalt. — *Sáskairás* tárgyában a földmívelési miniszter szigorú ren-telét adott ki az Alföldre — *Horvát Boldizsár*, a nagy államterfő, szónoklatát saját alá rendezte. — *Alsó-Lendván* új épületet nyer a polgári iskola. — A király június 6-án ünnepélyesen megnyitja a delegációk ülészakát. — A görögnyelv tanításáról szóló törvényjavaslatot letárgyalta a képviselőház. A törvényjavaslat szövege szerint a görögnyelv helyett a görög irodalom magyar fordításban tanítandó. — *Baross G.* miniszter már képviselőház elé terjesztette az ipari munkák vasárnapi szüneteléséről szóló törvényjavaslatot. — *Stanley* júl hóban megnősül. — *Tomsk*

szibéria várost és környékét az árvíz és tüzvész majdnem teljesen elpusztította. — Az *Alföld* dunai hajó elsüllyedt s több ember ott veszett. — Az ország majdnem minden vidékéről jelentenek a mult napokból nagyobb viharokat. — *Pasteur* két segéde felfedezte a difteritisz baci-lusát. — *Egy aradi* lakós 24.000 frtot nyert a kis lutrin. — *Bpsten* a kanyaró, vörheny és ronc-selő toroklob még mindig annyira grasszá, hogy a tanév alig lesz befejezhető. — *Tekintélyes* egy-házi és világi férfiak kezleményezésével új ka-tholikus politikai napilap fog megjelenni. — A *kir.* tábla decentralizációjáról szóló törvényjavas-latot a főrendiház is változatlanul elfogadta. — A *cultusz* miniszter elkeresztelési rendelete ellen majdnem az egész katolikus papság tiltakozik. — A *somlói* várron nagy szőlősi része leomlott. — Az *Eiffel-toronyból* egy öngyilkos-jelölt le akarta vetni magát, de szándékában megakadá-lyozták. — *Dubodác* temesmegyei községben egy veszett kutya marása következtében 15 darab szarvasmarhán kitört a veszettség. — *Bpsten* Budavár bevételé negyvenedik évfordulóját a zafini kegyelettel megünnepeleék. — *Bécsben* egy fiatal leány párbajt vívott egy orvossal, a ki a barátját megsejtette. Az orvos megsebesült. — A *bécsi* kiállítás megnyitása után magyar részről a legnépszerűbb volt *Rohonczy* Gida ki-állítás.

Tanügy.

A népiskolai tanterv módosítása tekintettel az osztott és osztatlan népiskolára *)

(Folyt. és vége.)

En úgy tudom, hogy legtöbb falusi osztatlan népiskolában a hit és erkölestan tanítása a ta-nító buzgóságán fordul meg. Már ha a hitelemző urnak kedve volna is a magyarázathoz, képte-lenségek közé tartozik, hogy ugyanazon kívánt hittani órában azt a tanító be is emléttesse és ki is kérdezze.

Pana-zkodunk a mostani fiatal nemzedék val-lástalanságán! Azért kelene különösen az itju-ság neveléséről gondoskodni, s a vallásérzelmek ápolására főgondot fordítani. Nem elég, ha az értelmet sokféle ismeretekkel gazdagítjuk, ha uem a jellemet, a szívet nemesítsük vallásos erkölcsös tanításunkkal.

* Feljavaslatott a n.-kanizsai tanítóok f. hó 8-án tartott közgyűlésén.

Ha igazi vallásos nemzedéket akarunk nevelni, a lelketlő magolást szüntessük meg népisko-láinkban. Ne ragaszkodjunk szoros értelemben a katekizmushoz, tanítsuk meg a gyermeket a szükséges imádságra, értesítsük és szíveletessük meg velük azok értelmét. Melyik tanító nem tudja, hogy sok iskolában az imádság, a hittan tanítása géppel történik, s a száraz bemagolás mellett a szív és lélek nemesítéssel keveset tö-rődnek.

Mondom, ne a katekizmus száraz betűihez ragaszkodjunk, hanem tanítsuk meg a kis gyer-mekeket arra, mi jelentőségei vannak a hitágo-zatoknak, Isten 10, az Anyaszentegyház 5 pa-rancsainak és a Szentségeknek. Mi jelentőségei vannak a bűjtők, az ünnepek és más vallási szent-napoknak. A vallás oktatást egyházi ének-kei fűszerezze. A gyermekek időnkint vegye-nek részt az istentisztelet és a vallás gyakor-latokon.

A bibliai történetből az imádság szükséges-ségét Judit történetéből, a felebaráti szeretet megértését az igralmas samaritánus, a bűnbá-nást a bűnbánó Magdolna és tákozó fiúból, a szülők és öregek iránti tiszteletet Noe 3 fia, Héli gyermekei, Alsózon partitűzése és Elizeus történetéből vonassuk le. Az alsóbb osztályok-nál mellesz kell minden borzadalmas ijesztőt, pl. nem ide való Kain és Abel története, Krisz-tus keresztre feszítése.

Ami a reáliák tanítását illeti, a hivatalosan megállapított tanterv szerint az osztatlan nép-iskolában egy tanító 1/4 rész idővel, amíg az osztott népiskola tanítója hat annyi idővel ren-delkezik.

Az osztott, de különösen az osztatlan nép-iskolákban a reáliákat csoportosítani kell, vagyis, az egyes reáltárgyakat u. m. a földrajzot, törté-nelmet, természetrajzot és természettant nem elkülönítve, hanem alkalmas olvasmányok alap-ján együttesen tanítsuk; miért a tananyag ter-jedeleme kívánatosabb is teszi, hogy az ily nép-iskolákban a reál tárgyak tanításánál az osztályokat összevonjuk, t. i. a 3. osztályt a 4. osztálylyal, az 5. osztályt a hat. osztálylyal, s így az alsó osztály a felső osztály megfigyelése által a leendő előadásra előkészítettik, míg a felső osztály az alsó osztály foglalkozásánál-ismétel.

Különösen ajánlom e módot az olvasás és számtan tanításánál is.

A többi reál tárgyakat tekintve, a követke-zőket, mint legszükségesebbeket venném fel az ismertetendő köz.

A földrajznál a tanuló tanolja megismerni szülőföldét, hazáját, annak természeti és hely-rajzi fekvését, műveltségi s vallási állapotát és a népeleti viszonyokat. Magától értetődően, hogy az előadottakat a térképeni utazásokkal fűsze-rezzük.

A történelemből nem bemagolás útján, a há-boruk s a királyok rémséges surlódásait, a szá-raz évszámokat, hanem azon küzdelmeket kell a tanuló előtt feltüntetni, amelyeket jelesbeink az alkotmányosság, jogaink kiviteleben s meg-örzésében halhatatlan hirnével vívtak ki ma-guknak. Különösen kiemelendők jelesebb kirá-lyaink alkotásai és magyar vezéreink és hő-sőink dicső tettei.

A természetrajzból a hasznos és kártékony, házi s az egyes éghajlatokat jellegző állatokat, A konyha, táp, gyógy és mérges növényeket. Az erdei fákat, különösen a gyümölcsfák neve-lése és nemesítését. Az ásványországából, a min-dennapi élet fenntartására nélkülözhelesen leg-szükségesebbeket ismertessük; az állat és ásványtant a téli, a növénytant pedig mindig a nyári évszakban ismertessük.

A természetantból a súly, az emeltyű, lég-sulymérő. A hallérezék és hang-, a világosság. Különösen a mindennapi tünemények ismerte-tendők, pl. a szél, köd, harmat, dér, fűhő, eső, jégeső. A levegő, tüzi fecskendő, és bolygótűz. A meleg, hőmérséklet, és gőzgep.

Minden tantárgyak között különös gond for-dítandó a nyelvoktatásra. A népiskolában a nyelvoktatás célja, hogy a gyermekek érteleme-sen s helyesen tudjanak beszélni, írni s a nép-szerű iratokat megérteni.

Napjainkban a kis tanuló egész háttastarisz-nya könyvvel jár fel iskolába. Sok helyen be is szajkózzák a beszéd és mondatrészeket, igen jól ismerik a mondatok fajait, az ige eredését, ragozását, minden alakját, idejét, személy és számát jelesen etjegetik; de ha kilépnék az életbe s atyjuk vagy ismerősük egy bírói vagy árva-széki végzés, adókönyv, kötvény, jegyző vagy

Keresztül-kasul vagtattam a virággyakat. Mi-kor azután kedvemre meggazoltam az ártatlan virágokat, letéptem egy szépen nyílt kameliát s futottam vele a kapitány-bácsihoz. Ezt találtam a legrikább szépségű virágnak.

A kapitány bácsi éppen készülődött. Odafutottam hozzá és átadtam neki a virágot. — „Köszönöm, kedveském! — szól és meg-csókolta homlokomat.

Csak ezután láttam, hogy Borscsa nénem szemei vörvörösek a sirástól s hogy a kapitány bácsi is egy-egy könyvet morzsol szét szemeiben. Még a bajusza sem állott olyan irigylésreméltó hegyesen. Mikor kardját felkötötte, odament néniembőz, az általam neki adott kameliát kezébe adta s így szólt:

— „Legyen ez utolsó, bucsu-emlékem. Ha visz-szatérek, ez mondja meg, hogy nem feledtet.”

Azután megcsókolta Borscsa nénem kezét és el-távozott.

Az egészből nem értem meg akkor semmit.

A kapitány bácsi bent a papához, mamához is és azoktól is elbucszott. Mäskor távoztakor homlokot csókolott egyszer. Most egészen ölebe velt s össze-vissza-csókolott s azt mondta, hogy ő most igen-igen messze megy s én igen sokáig nem fogom látni. Azt mondta, hogy majd a há-boruból igazi kardot, meg igazi puskát hoz nekem.

Ennek az ígéretnak véghetetlenül örültem s uem tudtam megérteni, hogy miért sajnálkozik apám, anyám, miért sir Borscsa nénem olyan ke-servesen, mikor a kapitány bácsi olyan pompás helyre megy, ahonnan a jó gyermeknek igazi pus-kát, meg kardot lehet hozni.

Lementünk a kertbe sétálni.

Anyám elszörnyűködött a pusztitáson, amit az én hadjáratom okozott a virágok között.

Borscsa nénem állt pártouma.

— „Ne bánítsatok, a kapitány bácsinak keressét virágot!”

Erre anyám így szólt:

— „Látod fiám, ahova szegény jó kapitány bácsi megy, ott az embereket gazolják így le. Ott

az emberek halnak úgy meg, mint ezek a sze-gény virágok.”

Olyan nagy kedvem lett volna azokat a leg-azott virágokat megsíratni.

Borscsa nénem ettől fogva mindig szomorú volt. Mindig elzárkózott s már engem sem ölegetett, csókolgatott úgy, mint az előtt.

Egyzer vendégeink voltak s a háboruról be-széltek.

— Eszembe jutott nekem is a kapitány bácsi, oda futottam Borscsa nénemhez:

— „Aranyos néniem, most úgy se jön ide a kapitány bácsi; — csókolj meg engem olyan cuppanósan.”

A vendégek egymásra néztek, elkezdtek reite-nel'esen kacagni. Néniem nagyon elpirult és be-futott a mellékszobába.

Ártatlan együgyűséggel néztem szemre, fejre.

En istenem, hát mi van abban, ha valakit cup-panosan megcsókolunk!

Vártam, vártam a kapitány bácsit: mikor hozza már az igazi puskát, meg kardot?

Egyzer, (talán egy év múlva) jött valami kis apró apró dobozka s postán, Borscsa nénemnek címezve.

Nagy kíváncsisággal bontották föl.

A dobozokban semmi sem volt, csupán egy szép, lényes karika-gyűrű.

Mind elsápadtak.

Borscsa néni elajlott.

Apám fogcsikorgatva mondta:

— „A gazember!”

Borscsa néni sokáig beteg volt; de meggyógyult. Hanem azon a két szépséges nagy fekete szem-en ott maradt két fekete felhő. Nem lett azok-ból többé soha mosolygó ég.

Sokszor láttam, hogy imakönyvből elővett egy hervadt, elaszott, szintelen kameliát és nézte, nézte órákig.

Utóljára maga is olyan lett szegény, mint az a hervadt kamelia-szál.

szolgabírói rendelet felolvasásával lepi meg őket, megszűnt minden tudományuk.

A tanuló a kívántakon nem képes eligazodni, nem tud olvasni.

Ha egyszerű levél megírására kérték fel, a végzett tanuló nem tudja gondolatait papírra rakni, katonai bátyjának egy egyszerű levelet vagy a levél borítékra a címet nem tudja felírni.

Azért a száraz magolásól ovakodjunk, mert a magolás élcsiti ugyan az emlékező tehetőséget, de az értelem nélküli magolás a szellemet és az értelmi erőt tönkre teszi, azért ne annyira a nyelvtan, mint inkább a helyes írásra fektessük a főszólyt. *Neveljünk ne az iskolának, hanem az életnek!*

Nagyon kívánatos azért, hogy legyen minden tanítónak idegen kézirat gyűjteménye, levelek borítékkal, polgári ügyiratok sat. Két hetenkint csak egy órán át gyakorolja a tanító nagyobb osztálybeli tanítványait ilyesek elolvasása, megértése s lemosolásában s a gyermek könyvtárak alapján a tanulókkal kedveltesse meg a szép-olvasást, a tanító felügyelete alatt gyakorolják egymás között a levélváltást, úgy az iskolából kilépésekor bármely idegen kézirat nem lesz a tanuló előtt ismeretlen, örömmel fogja azt bár kiinek is felolvasni s tartalmát akár meg is magyarázni.

Mint fennebb mondtam, nagy szükség sürgeti, hogy legyen az osztott és legyen az osztatlan falusi népiskolának is külön tankönyve, égető szükségünk van oly tankönyvre, mely alkalmas legyen a szép-olvasás gyakoroltatására, hogy támogassa a nyelvoktatást, nyújtson anyagot a reálitanításra és hogy a szív nemesítésre is anyagot szolgáltatson.

Az osztatlan népiskola évfolyamait a következők építhetjük csoportosítani.

Az első évfolyam képezné az I. osztályt, mely osztály számára az ABC és olvasókönyv, a hangok, betűk ismeretén kívül adna anyagot találos mesék, játékok, dajkarimek és gyermekdalokból.

A második évfolyam a II. osztályt képezné, ez osztály számára irt olvasókönyv tartalmazzon elbeszéléseket, leírásokat a beszéd- és értelemgyakorlat köréből, fűszerezve mesék, gyermek-játékok és apró versekkel.

A harmadik és negyedik évfolyam képezné a III. osztályt; mely osztály számára irt tankönyv foglalna magában erkölcsi elbeszéléseket, rajzokat a magyar nemzet történetéből, a család, a társadalom és kormányzásról. Lakóhelyünk ismeretén kívül a földrajzból hazánk földje, fekvése és nevezetességeiről. A természet és a tünevények köréből. Az egészségügyről. Adomák. Tréfás kérdések, találos mesék és költeményeket.

Az ötödik és hatodik évfolyam a IV. osztályt. Ez osztály számára irassék egy külön olvasókönyv, mely tartalmazzon szív és lélek nemesítő elbeszéléseket, példákat és leírásokat. A magyar nép életét, a magyar nemzet történetéből. Élet-rajzokat a mezőgazdasági, ipar és kereskedelem, a művészet és az irodalmi élet köréből. A társadalmi és állami élet s annak kormányzása. Hazánk földje, Európa s a világörsekek ismertetéséből. A természet három országából rajzokat. A természettan és vegytan köréből részleteket. Egészségtan Történeti és életbölcselemiadomákat. Gyermek játéka, találos mesék, betűk és számrajtvenyek és költeményeket.

Tisztelet kártársak! Megbiztatásomnak iparkodtam eleget tenni, nincs más ó ajtásom és mondani valóm, mint az: Ha a magas intéző körök Magyarország munkáit, a néptanítókat megajándékozzák a tanügyi szent-háromság egy-ségét képező „tanterv módosítás”, a „nyugdíj-ügy” és a „fizetés szabályozásával”, úgy Magyarország néptanítóit teljes megnyugvással nézhetnek jövőjük elé, s az ígért földere való bejuthatásnak szob hajnalát láthatják maguk előtt, s ekkor hivatásuk buzgó teljesítése a Kárpáttól Adriáig fogja visszhangozni azt, hogy „a tanítónak nem a bér, hanem az önére-zet a jutalma.”

Magyar-Szerdahely, 1890. máj. 8.

Sáringér Károly
tanító.

A zala-egerszegi tanítói járáskör tavaszi közgyűléséből a következő határozati javaslatokat ajánlja a IV-ik egyetemes gyűlésnek elfogadás végett: Az egyetemes gyűlés vegye át az Eötvös alap kezelését, melyet egy, kebeléből kiküldendő bizottság által fogaratosít, azonban a bizottságnak csak olyanok lehetnének tagjai, akik egyuttal az Eötvös-alapnak alapító, rendes vagy pártoló tagjai, a befolyó évi jövedelem-

nek csak 1/3 része tőkésítették, míg a másik 2/3 rész tanítók gyermekeinek ösztöndíjára, vagy szegény, elagott, munkaképtelen tanítók, illetve azok özvegyeinek segélyezésére fordították oly-kép, hogy az ösztöndíjakra az évenkint fölhasználható résznek 2/3-át, segélyezésre pedig 1/3-át essék. Az állami szakzerű tanfelügyelet szervezéséről, tekintettel a néptanítók előléptetésére: Minden vármegyében legyen egy tanfelügyelő, aki szakember legyen s közigazgatási ügyekben végrehajtó hatalommal bírjon; minden járásban legyenek járási tanfelügyelők a gyakorlati tanítás terén kitűnt tanítókból; akik a járáskukba tartozó iskolák szellemi vezetését közvetlenül gyakorolják; a tanítóképezdek a főtanfelügyelő felügyeletére bizatnának; a járási tanfelügyelők fokozatos előléptetésben részesüljenek. A jelenleg felekezeti, községi, állami iskolák megszüntetettvén, helyökbé egységes magyar nemzeti iskola állíttatnék az állam által s a működő tanítók fizetésüket az állampenzárból kápnák; az iskolaszékek intézménye továbbra is fenntartatnék olykép azonban, hogy hatásköre csak az iskola dologi ügyeinek vezetésére irányulna.

Tavaszi mulatság. A zala-egerszegi polgári fiú-, polgári leány és középkereskedelmi iskola tanuló ifjúsága június hó 1-én a „Kaszaházi kertben” tekeversenyyel egybekötött jótékony célú tavaszi táncmulatságot tart az ifjúsági segélyegyesület javára.

Alispáni jelentés.

(Folytatás és vége.)

A közmunka ügy és utépítészetre néve tisztelettel jelentem, hogy a múlt évi decemberi közgyűlés által megállapított közmunka-beosztás és költségelőirányzat szerinti munkálatoknak togaratosítása megkezdett, s a fedanyag előállítás iránt az intézkedés a vármegye összes kö- és kavicsbányáiban lehetőleg megtétele, úgy, hogy a szükséges mennyiség folyó évi május havi kihordása készletben legyen.

A megyei utak újból felmértek, a hidak és kilométer oszlopok újból számozattak, s az utakaparók beosztása és székhelyeinek megállapítása

szintén újból fogaratosított, szóval a rendszeres utkezeléshez szükséges adminisztratív és külső intézkedések nagy része már végrehajta van.

A községi közmunka leszoigalása körül, kivált némely vidékeken, kielégítő eredmény érteit el. Vasutógy tekintetében említésre méltó, hogy az Ukk-Szent-Ivan-Zala-Egerszeg-Csáktornyai vasut építése nagy gyorsasággal halad előre, az összes földmunkák, nemkülönbön az összes lahidak és kőátérsekek nagy része már teljesen elkészült, s az egész vonal megnyitása az ősi hónapok elejére várható.

A közmunka váltáságból a központi-számvevői nyilvántartás szerint a folyó évre előirt, s részben előző évi hátralékul lenmaradt tartozások törlesztésére befizeltetett folyó évi március-hó végéig az utépítészi alapha összesen 55,431-irt 20 kr., maradt tehát még befizetendő 95,011-irt 31 kr.

A vármegye erdészeti ügyeit illetőleg mély tisztelettel jelentem, hogy az állami kezelésbe átvett erdők törvényszerű tartamosságának biztosítása és az erdőörvény egyéb rendelkezéseinek végrehajtása iránti intézkedések részint már megtétek, részint azok kivételé folyamatban van.

Tisztelettel jelentem továbbá, hogy az erdők nyilvántartásáról vezetett törzskönyvben feltétlen erdőtalajnak minősített erdőkre vonatkozó törvényes intézkedések sikeresebb végrehajtása érdekében s főleg azért, mert a vármegye területén a feltétlen erdőtalaj kijelölve nincs, s így ezek sem a hatóság, sem a felek által nem ismeretnek, következképk a rendszeres helyszínen való meghatározás és kijelölés nélkül nem is ellenőrizhető, de mert a magán erdőbirtokosok rendszeres Üzemterv készítésére nem is kötelezhető, a tek. közigazgatási bizottság erdészeti albizottsága a nagyméltóság földművelésügyi m. k. miniszteriumhoz feliratot intézett az iránt, hogy a vármegye területén lévő feltétlen erdőtalaj kijelölése iránt mielőbb intézkedni kezessenkedjék.

Ez alkalommal van szerencsém Zalavármegye erdőségeinek 1889. évi állapotáról szóló évi jelentés hivatalos másolatát alatt bemutatni.

A vármegye különböző alapjainak mikénti állásáról az alábbi kimutatás ad kellő felvilágosítást.

	1889. év szeptember hó 1-ével volt a hátralék		Ebből 1889. szept. hó 1-től 1890. apr. 17-ig befizetett		Befizetetlenül maradt		Előirt tartozás 1890. évre	
	irt	kr.	irt	kr.	irt	kr.	irt	kr.
Katona beszállásolási	36761	65 1/2	24530	14	12231	51	31216	25
Betegápolási	33919	37	19651	50	14267	87	23163	61
Erdészeti	7954	09 1/2	5096	14	2857	95 1/2	9026	60
Megeyi nyugdíj	4684	21	2701	82 1/2	1982	38 1/2	—	—
Községi és körjegyzői nyugdíj	13263	50	4180	49 1/2	9083	— 1/2	9770	23

A vármegye törzsvagyona áll részint földterhelmentési és takarékpénztári, részint pedig magán kötvényekben gyűmölcsözőleg elhelyezett 22,800-irt 02 kr. tőke és ezután esedékessé vált 500-irt 52 kr. kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtétele s így ezen befolyandó kamat összegét együtt a megyei törzsvagyon tőke állaga jelenleg 23,300-irt 54 krt tesz ki. A vármegye házi- és árvapenzáranak törvény

által rendelt havi vizsgálatait az illető bizottsággal teljesítvén, az arról szóló hivatalos jegyzői könyveket van szencsém bemutatni.

Mind ezek után van szerencsém a vármegye-közigazgatási összes központi és járási hivataloknak, valamint a vármegyei árvaszékeknek ügyforgalmi kimutatását a múlt évi szeptember hó 1-től folyó évi március hó végéig terjedő időszakra a következőkben előterjeszteni úgy mint:

A hivatal megnevezése	1889. évi augusztus hó 31-én hátralék volt	1889. évi szeptember hó 1-től 1890. márc. 31-ig befolyt	Összesen	Elintéztetett	1889. évi március hó végével elintézetlen maradt
Alispáni hivatalnál	743	19703	20446	19155	1291
Megeyi árvaszéknél	2052	17917	19969	17683	2286
Megeyi számvevősegnél	57	3357	3414	2877	537
Nagy Kanizsa város tanácsánál	63	6814	6877	6816	61
Zala Egerszeg város tanácsánál	25	3376	3401	3340	61
Tapolecai jár. szolgabíró	56	5472	5528	5494	34
Sümegei	8	2689	2697	2686	11
Szl. Gróthi	2	2398	2399	2384	6
Keszthelyi	9	3224	3233	3222	11
Kanizsai	6	3791	3797	3789	8
Pacsai	—	2385	2385	2385	—
Z. egerszegi	60	3089	3149	3108	41
Novai	29	2554	2583	2555	28
A. Lendvai	7	3661	3668	3653	15
Letenyei	16	2706	2722	2710	12
Perlaki	76	2332	2408	2319	89
Csáktornyai	117	4382	4499	4409	90,
Összesen:	3326	91840	95166	90585	4581

Kalendáriumok

— **Kilenczesség.** Az igazságügyminiszter dr. *Seasitté Géza* törv. joggyakorlatot a nagy-kanizsai törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Uj plebánus.** A törmeniki plebániát a vespéremi püspök ur ő méltósága *Pap Imre* halápi adminisztrátornak adományozta.

— **Helyreigantás.** A n.-kanizsai tanítói járáskör f. hó 8-án tartott közgyűléséből több megyei lap által hibásan közöltetett, hogy a járáskör Sáringer Károlyon kívül Hajgató Sándor és Hofmann Mór által fogja magát a IV-ik egyetemes tanító-gyűlésen képviseltesni. — Utóbbiak éppen az indítvány folytán szóba sem jöhettek volna, miután az most kizárólag a vidékekre irányult, fölfevén, hogy a városi tanítástestületek különben is fognak kebelükből 2-3 tagot felküldeni. — Ez a való, mit ezennel helyre igaztunk.

— **Országos vásárunknak** mult hétfőn kivételesen — ugyancsak szép idő kedvezett, de most meg a vásár nem igen volt rá érdemes; ellekintve mégis a marhavásári, mely elég élénknek mondható. — Vasári tolvaj is ezáltal csak kettő mutatkozott, kiket sikerült a rendőrségnek nyomban nyakon csipni.

— **Gyászhiresh.** A jótékonyaságáról és ritka vendégszeretéről széles körben ismert alsó-domborui Hirschler családot súlyos vesztés érte alsó-domborui Hirschler Antal elhunytával. A részvét mindenfelől élénken nyilvánult. Az elhunyt ravatalára igen sok jóbarát és ismerős küldött részvét koszorút. A május 20-án végbenmet temetést Etl István, murakereszturi apát végezte segédlettel. A vidékbeli község tanítói gyászadalokat énekeltek. Az alsó-domborui, vidoveci és kottorui túzóltó-egyletek testületileg vettek azon részt. A család által kibocsátott gyászjelentés ez: „Alulírottak fájdalommal megtört szívvel jelentik forrón szeretett fivérük, illetve sógoruk Hirschler Antal es. k. nyug. földmívelésiügyi miniszteri számtalast urnak. a koronás arany érdemkereszt birtokosának stb. életének 47-ik évében, folyó hó 18-án délután 12 órakor, hossz-asz szenvedés és a halotti szentségnek átjatos felvétele után történt gyászol elhunytát. Alsó-Domborui, 1890. május 18-án. Alsó-Domborui Zalán Lipót János, Alsó-Domborui Hirschler Miksa, Hirschler Jakab, Hirschler Henrik, Hirschler Ödön, fivérei. Lóke Terecz szül. Hirschler, Szegő Fanny szül. Hirschler, nővérei. Alsó-Domborui Zalán Hermin szül. Königsberger, Hirschler Adél szül. Pressburger, Hirschler Ilona szül. Freund sógorain. Lóke Samu, Szegő Gyula sógorai.” — Nagy csapás érte — írja tapolcai rendes tudósítók — városunk egyik legelőkelőbb családját. Dr. Esső Gyula ügyvéd életének 40-ik évében szívszéllhűdés következtében meghalt. Egy idő óta vesebajban szenvedett. E hó 17-én Bécsbe akart menni, hogy magát megvizsgálta. Vidáman indult el hazulról, nem sejtve, hogy utolsó utazása kelt. Győrött érte a halál. Mire kérésbeesett neje öreg-atyjának kíséretében oda érkezett, szeretett férjének csak holt tetemét ölelhette. A mélyen sujtott özvegy drága halottját haza hozta és itt f. hó 20-án eltemette. A temetési szertartást Konkoly Ambrus esperes-kanonok fényes segédlettel végezte. A temetésnél a járás és közigazgatási bíróság, a közigyűzőség, az ügyvédi kar, az iparos testület, a városi tanács, a kaszinó és mindkét felekezeti beláthatlan sokasága, ugyszintén vidékről is nagyszámú közönség vett részt. Dr. Esső Gyula rendkívül szorgalma, páratlan igazságszeretete, barátságos bánásmódja és egyeneslelkűsége oly köztisztelést vívott ki magának, hogy nemcsak családja, hanem egész városunk és vidéke gyászolja benne a ritka embert és hű barátot, miről a számos gyászlobogó, mely a házfedeleken lengett, tanuskodott 1890-ban nyitotta meg ügyvédi irodáját. A következő évben nőtt vette a széplelkű Cséby Ilka urhölgyet a köztisztletben álló Cséby Antal egyetlen leányát, kivel körül-belül 9 évig boldog házasságban élt. A közügyekben, mint városi képviselő, megyei bizottsági tag, a tapolcai takarékpénztár részvénytársaságának jogtanácsosa, a balaton-melléki takarékpénztár igazgatósági tagja és a kerület árvaszéki gondnoka szakadatlanul élénk részt vett. Béke hamvaira!

— **Zenevizsga.** A nagy-kanizsai kereskedelmi és elemi iskola kebelében alakult zenetanfolyam növendékei f. hó 18-án a kereskedelmi iskola tanügytermében nagyszámú közönség előtt tettek tanúságot előmenetelükről. A változatos és élvezetős műsort Sterneck Zsigmond zenetanár nagy

szakértelemmel állította össze, a fiatal zenészek pedig dicséretesen játszották azt végig. Örömmel észleltük ez alkalommal is, hogy Sterneck zenetanár kitűnő oktatási módszere által tényleg a szép iránti érzéket kívánja a zenge kebelében ébresztetni; ő nem producálhat homlok lármas városi zenét, hanem klasszikus darabokból ügyes kézzel kivesszi tanítványai tehetségének megfelelő részt, kik ezzel, mint láttuk, szeretettel foglalkoznak és szerencsésen megismerkedtek. A jelenlét közönség zeneéiről része méltányolva, mily nehéz feladatot oldottak meg sikeresen tanár és tanítványok egyaránt, tetszésének és elismerésének zúgó tapsvihar által adott kifejezést minden egyes piece után.

— **Házasság.** Ifj. Országh Sándor budapesti udv. orgona-gyáros f. hó 20-án lépett házassági irigyre *Kiss Margit* kisasszonnyal Keszthelyen. Az ilju párt Kriszt Jenő segédlelkész esküdte, melynek végeztével igen szép beszédet intézett az új párhoz.

— **Jegeső.** F. hó 21-én a Somogy felől d. u. 4-5 óra közt jövő zivataros felhő — fájdalom — jeget is hozott magával, mit a városban alig lehetett ugyan észrevenni, de utjában Bagola és Szent-Györgyvári szőlőhegyek s mezők egy részét erősen elverte. — Szomorú állapotok!

— **Lapunk** mult számában említettük, hogy Kis-Kanizsán ifj. Istef József — atya védelmében — sógorát: Berke Cike Lászlót egy olmos bóttal súlyosan megsebesítette. Mint újabbban értesülünk, a szerencsétlen ember ennek következtében f. hó 21-én kiszendvedt.

— **Meghívó.** A sormási önkéntes tűzoltó-testület zene alapja javára 1890. évi május hó 26-án a községi erdőben saját és egy cigányzenekar közreműködésével tavaszi mulatságot rendez. Belépti díj 40 krajcár. Kezdeté d. u. 3 órakor. Felülfizetések közönséget fogadhatnak. A törekvő, derék tűzoltó-testületnek eddig minden majlisa szépen sikerült, mit méltán meg is érdemel. Azért szívesen ajánljuk.

— **Juniális.** A nagy-kanizsai VII. kerület (kis-kanizsai) tanstestület folyó évi június hó 1-én a kis-kanizsai „nyires” erdőben jó zenekar közreműködése mellett jótékonycélú zártkörű tavaszi táncmulatságot: juniálist rendez, melylyel egybekapcsolva tartatik az ovoda zárulnappelye is. Beléptidij: személtjegy 50 krajcár, családijegy 1 frt. Kezdeté délután 3 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak és hirdaplaj nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: a rendezőségénel és a vigalom alkalmával: helyszínen a pénztárnál. A tiszta jövedelem egészen a kis-kanizsai ovoda javára fordítatik. Jó ételek és italok pontos kiszolgáltatásáról Halász Lajos a nagy-kanizsai „Bárány vendéglő” igen jó hírnevének örövendő vendéglőse fog gondoskodni. Kedvezően idő esetén a táncvigalom június 8-án fog megtartatni. — Kocsik a „Zöldta” előtti léren lesznek, melyek személyenkint 20 krajvával fogják a közönséget a helyszíre szállítani. Az ut a kis-kanizsai homokomáromi utca (templom melletti) végétől zászlókkal fog jelezetni.

— **Járásköri gyűlés.** A keszthelyi járási tanítókör f. évi tavaszi közgyűlését június 12-én tartja meg Keszthelyen. Tárjau lesznek az orsz. egyet. tanító-gyűlés tételei, továbbá Vörös J. és Linter J. fognak értekezni vagy gyakorlati tanítást tartani.

— **Küldöttség.** A z.-egerszegi iparossegédek önk. egyt. zászló-szentelési ünnepélyén a keszthelyi ipartestület 4 tagból álló küldöttséget menseszt. Ennek tagjai: Nagy István, Buchberger Gusztáv, Kenyeres József és Illés Mihály.

— **A keszthelyi iparos-ifjuság** segélypénztára és önk. egyt., mely az ipartestület kebelében alakult, f. hó 18-án tartott gyűlést, melyen a megerősített alapsz szerint megválasztott alelnökké Kenyeres József, ellenőrré Parragi József, gazdává Szily Ignác, könyvtárnokká Ullmann Jakab, továbbá 12 tagu választmány. Az ifjuság ugyanakkor a bejelentett bizottságba 12 rendes és 6 póttagot választott.

— **Hangverseny és tánc.** A keszthelyi gazd. tanintézet hallgatói f. hó 17-én táncol egybekötött hangversenyt rendeztek, mely úgy a műsorozat összeállítására mint a kivétel tekintetében általában igen sikerültnak mondható. Dicséretet érdemel első sorban a hallgatók kebeléből alakult zenekar játéka, mely a „Gazdász induló”, Magyar népdalok-1, A serenada keringő, „Egyveleg” saját karmesterük, Ellenbogen Samutól, és a Rákócy induló játszottá ritka szép praecizitással és gyakorlatossággal. Különös tetszést aratott Szemere Márton gondonka játéka, ki Benyovszki operából adott egy részletet, Dulánszky Nándor és

Hackl István kíséretében; továbbá a Somogyi Károly, Dulánszky Nándor, Hackl István, Szemere Márton, által előadott „Bihari keringő”. — Nagy tetszés közt szavaltá Szeep László Gabányi: „Deperat ur” c. monológiát. Várady Géza „Örült-je és Körtendy Lajos solo-cimbalom játéka szintén sikerült részei voltak a programmnak. A hangversenyi sikerült táncmulatság követte, mely sikerültség és jó kedv tekintetében semmi kívánnivalótól nem hagyott hátra. Jelen voltak: Bogay Irén, (Sármellek), Bíró Ilonka, Csaszák Klementin, Grohman nővérek (Sármellek), Kelemen Irén (P. Kölyked), Körtendy nővérek (Boglár), Saary Pirooska, Stefanis Pepsa, Révai Olga, Rors Matild, Reuschl Etl, Tantossy Paula (Kátozd), Vértessy Jolán, Gizi és Luja, továbbá: Bogay Janosné, Bíró Józsefné, Grohmanné, Kelemené, Füg Dénese és Füg N.-né, Körtendyné, Saary Vincéné, Steffanis Ferencné, Oltay Quidóné, Tantossy Sándorné, Rors Lászlóné, Vermesné, Chernel Olivérné, Reischl Vencelné stb.

— **Népvándorlasi régiségeket** talált Rácsay Viktor professor, ki a Balatonvidék ó-kori emlékeinek felkutatásával van megbízva, — a tihanyi földvár egyik sáncának áttörése alkalmával. Voltak ott hamvredkek, emteri csontok, különböző edények köből, agyagból bronztal disztive. Mindezek szénrét között a sánc 8-10 lábnyi mélységében voltak.

— **Csodaborju** hire járta be legutóbb N.-Sz. Miklóst. Ennek a csodának két jeje, hat lába és két farka volt a világra jöttekor. oty kifejlődött volt, mint egy kélhónapos borju. Kevés ideig élt csak. Felboncoltatván, kitűnt, hogy egy mája, két gymra és két lépe volt.

— **Bécal gazdasági kiállítás.** A május 14-étől 18-ig tartott bécsi nemzetközi baromfi-kiállításon a magyar kiállítók a következő díjakat nyerték: Diszokmányt a baromfi-nyesztők Orsz. egylete, ezüst serleget Raksányi Anna, Pilis. Kiállítási nagy ezüst érmet Ördödy Lajosné, Majláth Gizella, Budapest. Egyleti ezüst érmet Hazi szarvasaink szerkesztősege Budapest, dr. Dirner Budapest. Oszálydíjakat nyertek a tyúkosportnál Raksányi Anna 2. elsőt, Wagner Ilermina Budapest 1. másodikat, Perényi Dénes Budapest 1. elsőt, a kacskánál Raksányi Anna 1. elsőt, Ördödy Lajosné 1. másodikat és 1. harmadikat, budapesti állatkert 1. elsőt, a ludaknál Ördödyné és Raksányi Anna egy-egy elsőt, Györfy Aladár Debrecen 1. másodikat, budapesti állatkert és Balogh G., Debrecen 1+1. harmadikat; pulykáknál: Raksányi Anna 1. első osztályu díjat; disszarnyosoknál gr. Eszterházy Károly, Sz. Ábraham háza 1. elsőt, Raksányi Anna 1. elsőt és 1. másodikat; egyleti bronzérmet Ördödyné; — a galambok csoportjában: kiállítási érmet Gasparen Géza, Budapest; egyleti érmet ugyanaz és Györfy Aladár; bronzér. Osetzky J. O. Budapest; osztálydíjakat: 1. elsőt Gasparec Géza, Jókuthy Sándor Budapest, Kovács Ferenc Debrecen. Perényi Dénes, Schwarz Soma, Békés-Caba 1-1. elsőt, Hadler H. Budapest 1. másodikat, 2. harmadikat, Györfy Aladár 1. másodikat, 1. harmadikat, Domayer Károly, Bpest 1. másodikat, Dicsőré oklevelet nyertek: Ördödyné 2-öt, dr. Dirner 2-öt, Domayer Károly 2-öt, Huschek Janos, Bács Almas, Bokonyi Péter Debrecen; Hincs Gabor Budapest, Körneyi Gracian Békés-Caba; végre Raksányi tengeri nyulert.

— **Halászat.** A halatoni halászatnak éppen nem szolgál előnyére a megállapított üzemetv, írják a „Somogyi”-nak, mert ebben ki van mondva, hogy 2000 hold vízterületen 150 öles hálóval szabad csak halászni s egy méteres vízben a háló fel kell szedni. Ez az intézkedés a zalai partokon a halászok előnyére, de a somogyiaknak annál nagyobb hátrányára szolgál. A halatlaj minimális méreteinek meghatározása is hátrányos, mert ebben meghagyatik, hogy sülőlógas 35, ponty 30, harcsa 30, keszeg 35, ón 30, garda 20, compó 30, kárász 15, piros szárnyú 15, domajko 20 cmeter legyen. Általában helytelen, hogy a vízterület terjedelmének megfelelő hálók használata nincs megengedve.

— **Galambok összejátsza.** A belügyminiszter rendelettel intézett valamenyi törvényhatósághoz, melyben utalva a galamboknál haboru esetén való használhatóságára, elrendeli a galambok összejátszát.

— **Ipar-és kereskedelmi alap.** A kereskedelmi miniszter ujonnan létesítendő vagy már létező hazai ipari és kereskedelmi vállalatok segélyezésére külön alapot rendelt. Az erre vonatkozó kiadott szabályzat szerint a segélyezés olykép történik, hogy a kereskedelemügyi miniszter a vállalatnál mint részvényes, illetve mint szövetkezeti vagy mint kültag működik közre,

kölcsönt engedélyez vagy határozott visszafizetési kötelezettség és idő kikötése, vagy az üzlet eredményéhez kötött visszafizetési kötelezettség mellett, mindkét esetben kamatra vagy kamat nélkül, évi vagy egyszerűminderkorra szóló segélyösszeget nyújt, végül gépeket, szerelvényeket és berendezéseket szerez be és azokat használatára engedi át bizonyos időre, esetleg tulajdonába bocsátja. Az alap vagyonát képezik a kereskedelmi miniszter költségvetésének terhére e címen kiutalványozott összegek, büntetés és bírságpénzek, visszatartott bántépénzek és biztosítékok.

— Rendkívül érdekes kirándulás. A bécs-berlin-hamburgi kirándulás ötven tagú rendező bizottsága már véglegesen megállapította az utazás programját. E szerint a kirándulás tizenegy napig tart. Julius 10-én indulnak Budapestről külön vonattal, Bécsben két napot, Berlinben három, Hamburgban két napot töltenek. Egy nap esik Potsdamra, a többi idő utazásra. Megjegyzendő lévén, hogy éjjeli utazás nem lesz. Hamburgban, a 11-ik napon véget ér a kirándulás. A kik akarnak innét átmehetnek a közeli Helgolandba vagy más tengeri fürdőbe. Részt vehetnek a rendezőség által szervezendő dán és svédországi folytatásul s igen olcsó kirándulásban, vagy vissza fordulva utaznak haza Dresden, Prágán, Brünön keresztül, kitérőt téve Karlsbadba s Marienbadba. A jegy mástól hónapig lesz érvényes. A kirándulás részvételi díja 85 frt., melyben másodosztályú utazás Budapestről Hamburgig és vissza, továbbá 11 napi első rangú hoteli lakás van érve. A kirándulás zártkörű, csakis meghívottak vehetnek részt. Kik meghívóra igényt tartanak, azert szerkesztőségünkön is fordulhatnak. Részletes felvilágosítás különben Dolinay Gyulánál szerezhető (Budapest, Kecskeméti-u. 13.) A kiránduláson nők és családtagok is vehetnek részt. A résztvevők száma korlátolt, miért is célszerű a díjat mielőbb beszoigáltatni. A kirándulók utazás Bécsben mint Berlinben és Hamburgban ünneplésen fogadják. Mindenütt külön fogadó és kalauzáló bizottságok alakultak. Sőt a kik Stokholmbig elmennek, ott is szép fogadatra fognak találni, sikerült a rendező-bizottságnak e távoli ponton is tekintélyes összeköttetéseket szerezni. Bécsben Spiegel Edgar hírneves napilap szerkesztője s a Concordia írói kör elnöke áll a mozgalom élén. Itt rendszeres kalauzálás mellett megtekinthető a kirándulók a gazdasági kiállítás és a város nevezetességeit. Lesz ünneplési fogadtatás is. Berlinben az ottani magyar egyet. és Lindau Pál hírneves német író által szervezett német fogadó-bizottság munkálkodnak vállaltva, hogy a berlini időzés minél tanulságosabb és minél kellemesebb legyen. Hamburgban pedig az ottani osztrák-magyar egyet. működik a kirándulók érdekében. Szóval az ötven tagú rendezőbizottság minden intézkedést megtett, hogy a kirándulás fényesen sikerüljön, mihez nagy mértékben fog hozzájárulni azon körülmény is, hogy a rendezőség egyik tagja már előzetesen kint töltött három hetet, s Berlinben mindeneket elintéztet és előkészített. Az ötven tagú rendezőbizottságban vannak képviselők minden pártból, vannak hírlapírók a budapesti összes nagy lapoktól, továbbá tanárok, miniszteri tisztviselők, ügyvédek s egyéb előkelő állású férfiak egészítik ki a bizottságot, garantált nyújtja a kirándulás magas színvonaláért. Kik részt akarnak venni ez igen érdekes zártkörű kiránduláson és meghívóra igényt tartanak, de tévedésből nem kaptak, annak közléséért, mint fent jeleztük, szerkesztőségünkön is fordulhatnak; a budapesti rendezőbizottság által, módunkban áll külön meghívókat küldetni.

— Utazás Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiába. Mint már röviden említettük, a m. á. v. menetjegy-irodája július 2-án kirándulást tervez Berlinbe, Hamburgba, Svéd és Norvégiába még pedig úgy, hogy a résztvevők tetszés szerint vehetnek részt az utazásban. Csak Berlinig és vissza esetleg Hamburgig és vissza, vagy pedig részt vesznek az egész utazásban a Nord Capig és vissza, akik az egész utat megkívánják tenni, azok jegyzékeiket csakis teljes ellátással otthon válthatják meg, míg azok, a kik csak Berlinig vagy Hamburgig utaznak, válthatnak jegyet ellátás nélkül is tetszés szerint. Megjegyzendő, hogy ez az utazás távolról sem téveszthető össze azzal az utazással, melyet egy magánoskötől álló társaság szintén ez irányban vállalkozik rendezni. A menetjegy-iroda régi jó hírneve, melyet sértetlenül fenntartani természetes kötelessége és feladata, kezességéről, hogy az utazók minden igénynek megfelelőleg el lesznek látva úgy az utazás alatt, mint egyes városokban. Az utazás különben úgy van tervezve, hogy

a csak Berlinig vagy Hamburgig menő turisták, akik ez alkalmat felkarják használni, a német és belga tengerparti fürdők meglátogatására vagy azok valamelyikébe hosszabb időzésre erre a legkedvezőbb körülmények között találjanak módot. A berlini utazásnak különben vonzó erőt adnak azok a nagy mérvű ünneplések, melyeket ép ez időben rendez a németországi lövész egyesület, melyre a magyar lövészek is kaptak nagyon szíves meghívást, melylyel több egyesület élni is szándékozik. A menetjegy-iroda, mint, hogy a jegyek 60 napig érvényesek, rendelkezésre áll abban is, hogy a turisták Berlinből vagy Hamburgból válthassanak már itt Budapesten vasuti jegyeket az összes tengerparti fürdőig és vissza, sőt gondoskodik arról, hogy az illető fürdő valamelyik előkelő szállójában megszállhassanak, lakás és étkezőjegyüket a menetjegy-irodában előre váltva természetesen sokkal jónyosabban, mint azt a helyszínen tehetnék. Minderről legközelebb fog megjelenni a részletes program, de jelentkezések előre is elfogadhatók. Az utazás árai: Budapestről Berlinig tartózkodás 3 nap és vissza ellátás nélkül I. oszt. 66.- II. oszt. 52 frt. ellátással I. oszt. 96.- II. oszt. 74 frt. Budapestről Hamburgig tartozk. Berlin 3 nap Hamburg 1 nap és vissza ellátás nélkül I. oszt. 80.- II. oszt. 60 frt. ellátással: I. oszt. 119.- II. oszt. 85 frt. Budapestről a Nordcapig és vissza (32 nap) I. oszt. 660 frt. II. oszt. 550 frt.

— A Newyorki „Germania” életbiztosító társaság az Egyesült-Államok társaságának egyik legtekintélyesebbike, immár Magyarországon is megkezdte működését. Nevezett társaság 1860-ban lett New Yorkban alapítva és gyorsan felvirágozván, már három év előtt Ausztriában is nyert működési engedélyt. A newyorki „Germania” üzleti eredményeit a következő számok igazolják. Az 1889. év végén 226.319.585 márkára szóló 30.302 kötvénye volt érvényben, azokból Európára 91.341.281 márkára szóló 16.645 kötvény esett. A társaság vagyon, mely kizárólag elsőbbségekben, vagy a legszolidabb állampapírokban van elhelyezve 63.010.347 márkára rug s ebből 6.000.000 Európában nyert elhelyezést. A díjtartalék a biztosított összegek 35%-ának felel meg és a biztosított összegek 28,2%-a tényleg rendelkezésre áll. A társaság díjtáblázatai és biztosítási módozatai kitűnnek méltányos voltak és különös előnyeik által. A magyarországi vezérképviselőség vezetésével Müller D. Lajos ur lett meghívva és irodái Budapesten VII. ker. Gyár-utca-13. sz. alatt vannak.

— A hol étvagyhiány, rossz szájjal, iszap nyelv, bőlgöcs, s a gyomor tájékon nyomás által jelentkeznek az emésztési zavarok (székrekedés), a gyógyszerárakban 70 kr. kapható *valódi*, Brandt *Richard* gyógyszerész-tele svájci labdacso használat, azonnal javulást eszközöl.

— Egy kétszámú sem szoríthatja ki a híres Dr. Rosa életbalsamot, mert hírneve a gyomorbetegségek minden eseteiben elért kitűnő hatásán alapul s ebben a tekintetben mindig felülmulhatlan marad. Dr. Rosa életbalsama *Fragner B.* gyógyszerárából Prágában minden gyógyszerárban kapható.

Irodalom és Művészet.

Fenyvessy Ferenc orsz. képviselőtől új könyv jelent meg: „A görög nyelv tanításának kérdése Magyarországon” cím alatt, mely actualis jelentőséggel bír, a mennyiben meg e hóban fog dönteni a kérdés felett a képviselőház. Fenyvessy műve három részre oszlik. Az elsőben a legapróbb leltiismeretességgel tárgyalja a kérdés egész hazai történelmét, közlővén benne minden illetékes helyen mondottakat; a második rész a törvényjavaslat előkészítéséről szól, s különösen az enquireről, melynek ultra-orthodox tagjait „Marphuriers és Pancrace” című fejtegetésben maró gunnyal ostromozza. Végül a harmadik részben, mely a kérdés fejtegetését tartalmazza, a külföldi szakirodalom gondos felhasználásával foglalkozik behatóan és szakszerűen az egész kérdéssel. Fenyvessy könyve kétségkívül élénk érdeklődésben fog részesülni, annyival is inkább, mert — mint előszavában mondja — tájékozatlán kíván szolgálni, nehogy a művelt közönség és köztük a fiak jövőjéért aggódo szülők megijedjenek egyes tudósok véskiáltásaitól. Ez érdekes mű a Pallas nyomdából, a Révai-Testvérek bizományában, csinos alakban került ki és 1 frtért minden könyvtárusnál kapható.

Stanley könyvét, melynek magyar kiadására kizárólag a Budapesti Hírlap és Ráth Mór van jogosítva, érdeklődéssel várja az egész mű-

vett magyar közönség. Egyes hírlapok és könyvkiadók ezt az érdeklődést akarván kizsákmányolni, egy idő óta különböző kiadványokat hoznak forgalomba; mi több, egyikük azt sem átalította, hogy Stanley még sajtó alatt levő nagy művének címét bitorolja. A legsötétebb Afrikában cím alatt indította meg a maga értéketlen közleményeit. Mindezek a könyvek, közlemények alkalmasak arra, hogy szándékosan vagy anélkül — azt a téves hitet keltsék a közönségben, mintha ez Stanley várva-várt nagy könyve, vagy pedig annak hiteles kivonata volna. Már pedig egyebektől eltekintve — lehetetlen ez annál az egyszerű oknál fogva, mert Stanley könyve: A legsötétebb Afrikában, azzal a szerződéssel kikötésével bocsátott az összes kiadók rendelkezésére, hogy a munka közlése bármely nyelven csak akkor kezdhető, a mikor a pecsét alatt levő eredeti angol ívek Londonban a könyvpiacra bocsátatnak. — Jelenhetnek meg tehát Budapesten, illetve Magyarországon könyvek és hírlapi közlemények, amelyek Stanleyre vonatkoznak, de a híres utazó által írott nagy mű csakis a Budapesti Hírlapnál és Ráth Mórál jelenhetik meg, május végén, vagy június elején. — Ezt szem előtt kell tartani mindazoknak, kik a világhírű utazási mű iránt érdeklődnek, nehogy tévezzetessenek és pénzüket értéketlen lércsejényekre adják.

Tollfuttában.

A rendőr-főkapitány uron kívül még 3 rendőrtisztviselő működik a kapitányi hivatalban.

Ezek közül az idősebb alkaptány: *Farkas Ferenc*, a „szépnem” kapitánya. A szolgálókkal perparvakodó ténsszasszonyok állandó patronusa. Ámbar a cseledügy ujjában nem az ő ressortjába tartozik, azért legtöbbször csak őt keresik meg hivatalban, és hivatalon kívül egyaránt. Sokszor a keresett igazságon kívül egy-egy keresetlen bókot is szolgáltat nekik a maga módja szerint. Erre is kvalifikálva van, mert 10 esztendeig huszárkodott. Ámbar Szakonyi főkapitány mindent elhisz felőle a világon, csak azt nem, hogy lovon is ül valaha. Ma már nem is valami nyeregbe való ember; de ez 10 évi huszárkodás után nem csoda. Egyébként tudva, hogy legutóbbi huszárszeit már mint manipulans őrmester töltötte s hogy azóta a néptölkelői hadnagyságból is ősbították: be kell látnunk, hogy a főkapitány scepticismusának van alapja.

Mi nem vonjuk kétségbe, hogy csakugyan volt huszár és volt manipulans, de ebből az utóbbi mesterségből véghetetlen keveset sajátított el; nem igen ért a manipulációkhoz.

Katonai pontosságából annyi megöröklődött benne, hogy a hivatalban délelőtt, delután szigorú betartással megiszik egy egy krigli vizet. Kedélyes hivatalnok, akit roppant nem érez kikölkenteni a flegmájából is, meg a stílusából is. Éppen olyan makacs a türelme, mint amilyen türelmes a stílus. Ámbar nagy gyönyörűséget okoz neki, ha itt-ott egy-egy bombát elűthet a prókátorok stílusá szerint.

Collegái sokat adnak a tollára; ő a kapitány-ság tolla. Journalistikai érdemei is vannak. Az öreg „Zala Közlöny”-ben már cikkjei is jelentek meg. Nem régiben egy majori sertés kivégzéséről emlékezett meg könyvtakasztól humorral, ami különben aléle familiaris ujságban nem tartozik a ritka események sorába. Jól föleresztett rendőri híreinek mindegyikén erősen megérik az egészséges huszár-humor. Különben is nagyon békes természetű ember, dacára, hogy valamikor tanulta a hatvágást. Sebet az életben nem oszt, nem is kap: Egyetlen egy sebhelyet hordoz; azt is retirálás közben kapta, mikor az osztrák hadseregnek segített Königráztól Pozsonyig retirálni. E mellett megresztált.

Hivatalon kívül, a nyilvános életben anekdotáiról nevezetes. Anekdoták dolgában élőkönnyű, mely most már vaskos kötetekre terjed. Ha valaki el nem hízne, hogy huszár volt, ezek az anekdoták meggyőzik bizonyára. Na és talán még az a külső ismertető jele is elég meggyőző, hogy most állandóan sántít. A tréfalkozó emberek azt mondják, hogy a lovaglásban sántult meg és sehogyssem akarják elhinni neki, hogy tyukszene van. A tréfalán különben őszinte barátja. Kedélyesség dolgában irigylesremelő ember: „A jó humort szebbiben hordozza; csak terített asztal kell hozzá, ahol elővegye. Nem is öregszik. Éveinek számát a legbelső szebbiben hordozza, hogy véletlenül el ne felejtse; mert emeletet nem szokta. Más tekintetben nyíkszívű a határtalanságig, különösen a saját dolgait illetőleg. Azok közé a ritka

egyének közé tartozik, kik előtt a gyűlölet teljesen ismeretlen érzelmek s akik csak szeretni tudnak. Nem hiszem, hogy a városban egyetlen elensége is volna. Mindenkinék megbocsátást mindent s neki is mindent megbocsátanak; mert hát: *Kalap ist Htt.*

A másik alkapitány: *Bay György*, komoly, erélyes ember, táradhatlan nyomozó. Társaságban állandóan szórakozott; mert akkor is szakadatlanul nyomoz. Polytonosan a betörések lopások kovályognak agyában s folytosan azon töri a fejét: hogyan lehetne tuljárni a tolvajok eszén. Különös passió, mely igen természetes: nyomot hagy minden emberen; rajta is. Zarkozott; szavait mérlegeli; tiz gondolat közül legfőbb csak egyet mond ki; azt is csak úgy, ha muszáj. Száz ember közül 99 habozás nélkül megesszűdnék, hogy nincs szive s csak egy akadna talán, aki bizonyosságot tehetne az ellenkezőről. Magam is ilyen egy vagyok.

Hivatalban és hivatalon kívül igen kimért, megközelíthetlen, hideg ember; azok közül az emberek közül való, kiknek közelebb meg kánikulában is fázni szoktunk. Epésárga arcán még a mosoly is fagyasztó, sarcasticus. Innét van talán, hogy barátja alig van s ellensége annál több. Ez már az erős kinyomatu lelkek sorsa. Ha mindenki úgy látta volna elismulni azt a komor arcot, mint én; ha úgy belenezéltetett volna ritkán megnyitló szivebe, mint én: ma igen sok barátja volna s ellensége talán egy se.

A rendőrbiztos: *Raffay István*, vaióságos csendbuztosi alak. Az is volt. Hatalmas élő reliquia a régi vármegyéből, mikor még nem ütött be a zsandár-világ. A csendbuztosságból jutott a rendőrbuztosságra. Megmaradt a fizetés is, a tisztesség is a régi lokon, csak a régi jó világ mult el. Ezt nem tudja elfelejteni. Nem is csoda. Csendbuztos korában idejét jó részben a romlatlan kedélyű, egészséges gondolkozásu, őszinte, patriar-chalis falusi gentryk körében töltötte; úgy szólván azokkal forrotti egybe élete, sorsa, s noát egy levegőjét illetőleg éppen nem irigylendő irodába utalva, poros akták között kell elkörmölgetnie az időt. Bizony ez olyan óriási változás, mely megmagyarázza azt a lelki változást is, melyen ő keresztülment. Az egykor jókedvű, barátságos, jóívű csendbuztosból lett komor bureaucata, ki nek a hivatalos óráinál csak a pipaszára (a longissimája) hosszabb. Régi jó világából talán csak az egyetlen pipa maradt meg emlékü annak, hogy akkor igen kevés emberrel cserélt volna... pipát.

Sic est vita!

Közgazdaság.

A szőlőtöke nyári kezelése. Hogy kellő mennyiségű és minőségű szőlőfürt teremjen a szőlőföldeken és hogy a jövő évi termést erős és egészséges termővesszők fejlesztésére már most biztosítsuk, a lombzat fejlődését bekurtitással, rácozóással, válogatással stbvel szabályozzuk. Az első ily munkát a válogatás, melynek célja a szőlőtöke mindazon hajtásait eltávolítani, melyek nem hogy hasznahajtók, sőt ellenkezőleg károsak, mert fejlődésük a töke más szükségese részei kifejlődésének rovására történik. Az ugynevezett fattyuhajtások, melyek sem termést nem mutatnak, s mint agarhajtás teljesen fölöslegesek, többl eltávolíttatnak, még pedig lehető korán, hogy minél kevésbé gyöngitsek a tökét. Sok helyütt a Rajna vidékén a szemeket távolítják el, a mint azok duzzadni kezdenek, de még a gyapjutarakó rajtuk van. Hogy ezt eszközölhessük, iszernünk kell a termő rügyeket, mi igen nagy gyakorlatot kíván, a még ekkor is nem minden vincellér fogja eltalálni. Leghelyesebb a biztosabb tehát maguknak a hajtásoknak a letörése lehető korán, így aztán a lombzat fejlődése normális lesz, a virágzások kevésbé fog elrugni a tápanyaggal bőven ellátott töke. Ugyancsak eltávolítandók a

gyök és az öreg fából előtörő vízajtások, melyek a legritkább esetben mutatnak termést, meghagyjuk az utóbbi, ha új tökelejt akarunk képezni, vagy egy elszáradt szőlővesszőt pótolni. Ilyen esetben meg kell a hajtás hagyunk még akkor is, ha az termést nem mutatna. Ha a termővesszőn kettős hajtások képződnek, úgy a gyengébbet kitörjük a nélkül, hogy a rajta mutatkozó termést tekintetbe vennők, mert két cukordus szőlőfürt többet ér, mint négy aprószemű. A termőhajtások a fürt felett a negyedik levélnél bekurtíttatnak, s az így előtörő fattyuhajtásokat a levelek hónaljából eltávolítjuk. Sokan ezen hajtásokat csak bekurtítják, hogy így az erős lombteljődéssel a gyökérfélesztést is hatáatosan befolyásolják. Soha sem szabad azonban a termővessző legalsó hajtását eltávolítani, mert ezek válnak hivatva a jövő évben termést szolgáltatni. Az ugar- és tartalékajtások nem kurtíttatnak be, vagy a könnyebb kezelés és szabadabb áttekintés céljából csak a karó felett, valamint a fattyuhajtások sem távolíttatnak el tőből, hanem hogy a vessző kiérését előmozdítsuk a dus lombzat által, csak bekurtítjuk a második levél felett. Néhol a hónalj két alsó levelét is lecsipik a válogatásnál. Ennek előnye, hogy ez által a többi levelek kifejlődését mozdítjuk elő s így közvetve a fürtöt is; továbbá, hogy az ily levelek rendszeren elsatnyulnak, s első téskézt képezik a szőlőre nézve káros gombáknak, hátránya volna pedig az, hogy így kevesbitve a töke lombzatát, eltávolítjuk a cukorképző szerveket, mi esetleg a szőlőfürt cukortartalmát befolyásolhatja károsan. Tehát csöbörből vödörbe; leghelyesebb lesz, ha a válogatást úgy szabályozzuk egész szabadon, hogy ezáltal sem a töke erejét és fáját ne fogyaszszuk fölöslegesen, se a nap a fűrtökre károsan ne hasson s így egyuttal a talaj is kelts beárnyékoltságban részesüljön. Minél sürribben állanak a sorok s azokban a tökek, annál több lombot távolítjuk el, míg ellenkezőleg kevesebbet.

Nyilttér.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 p. Meter (ca. 450 versch. Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 565

Felölös szerkesztő és kiadó: **Varga Lajos.**
Társzerkesztő: **Szalay Sándor.**

191/890 tkv. jan. 22. 3269.890. tkv.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság mint telkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **Zakal Gyula** ügyvéd, letenyei lakos végrehajtónak **Lukács István** csehi lakos végrehajtást szenvedő elleni 10000 frt 95 kr. töke, ennek 1889. évi február hó 1-től járó 6% kamatai, 25 frt 43 kr. per, 3 frt 90 kr. végrehajtás kérelmi, 6 frt 55 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagy kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. jbiróság) területén fekvő a csehi-9 sztykvbén A 11-9 sor sz. és ezen épült 11 népsors. házból a 88. 145. 181. 248. 253-374. 382. és 396. hrsz. a. felvett ingatlanokból ifj. **Lukács István** illető 1/3 részére vaiaimint az ezen ingatlanhoz tartozó erdő és legelő illetőségnek ugyanazt illető részére 328 frt becsárban Csehi községbirtó házával

1890. é máj. hó 31-én d. e. 10 órakor **Zakal Gyula** ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen a C. 17 sor 4856 tkv. 888 ik sz. a. **Hosszu Miklós** csehi lakos javára az életfogytiglani lakás, élelem, ruházat, betegségbeni ápolás és holtá utáni eltemettetésből álló szolgalmi jog épségben hagyása mellett eladtni fog.

Kelt Letenyén, a kir. jbiróság mint telkvi könyvi hatóságnál 1890. évi január hó 23-ik napján. **FILIPICS**
617 1—1 kirendelt kir. járás bír.

Vasut-, posta- és távirtele-állomás.	Pöstyén	Bpestől 3 1/2 óra Ruttikáról 3 " Pozsonyól 2 "
iszapfűrdő.		

Az idény május 1-én nyilttatik meg.

E hírneves iszapfűrdők mindenkor utolérhetetlenek bizonyultak a következő bajoknál: **köszvény, csúsz, rheuma, ischiasz, görvélkór, izületi a csontlobok, nemli kórok.** Gyógymódok a következők: tükör, kád- és iszapfűrdők, massage s villanyos kurák. Elegans s olcsó lakások. Kiténő konyha, színház, hagszerynek, könyvtár, bér- és farsalkocsi minden vonathoz. Az árak a legutjánosabbak. Prospektusok kívánatra ingyen. **A fűrdőt egy új hazai vállalat vette bérbe 30 évre, mely nagy beruházásokkal törekedni fog azt kényelem szempontjából az európai fűrdők színvonálára emelni.** Felvilágosítást készséggel nyújt a **pöstyén-fűrdői főberlet PÖSTYÉNBEN,** vagy a **budapesti képvilóság, Uj utca 1.** 637 3—4

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény-Társaság Budapestben.

Gyár és irodák: **VI. külső váczli-ut 1696 99. sz.** Városi iroda és raktár: **VI. Podmaniczky-utca 14. szám.**

a) ajánlja a cséplést idényre kiténő szerkesztű

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait, és vaskeretű gőzcséplő-gépeit. továbbá 586 7—18

járgánycséplő-készületeit, gabonatisztító-rostait (Baker- és Vidats-rendszer) és konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó arató-gépek, eredeti amerikai fűkaszáló-gépek szénagyűjtők, stb.

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

szab. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék üvezetékkel, ered. Schlick- és Vidats-féle egyseu-ekék, talajmirtelő eszközök-borondék és rögtörők.

szab. Schlick-féle „**HALADÁS**” sor baveitő-gépek a szörvavető gépek. — Takarmánykészítő-gépek. — darálók, morzsolók, őrlőmalomok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. — Előnyös fizetési feltételek.

Arjegyzekek-kívánatra ingyen és bérmentve.

HIRSCHL SAMU

PARTHIE ÁRUHÁZA

a Zöldfakert és kir. törvényszék átellenében

csödtömegekből.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a sziszeki Reich Albert csödtömegehez tartozó **női- és férfi divatúru üzletet megvettem**, melyeken hajlandó vagyok rövid idő alatt tudadni.

Eladási idő f. hó 28. szerdán d. e. 10 órától.

12900 meter női szövetek, terző, selymek, bársony, női és férfi ingek minden áruban. A legfinomabb férfi ingek 70 kr., női ingek 60 krtól feljebb.

HIRSCHL SAMU csödtömege elárúsító.

648 1—1

Arczról a szőrt stb.

eltávolítja mindenkorra az általam készített epilatoir, és megemléstíti az arcbor megrongálása nélkül a szőrgyökereket. **1 palack utánvét mellett 5 frt.**

Fischer Robert vegytani tudor,

Bécs, Graben 1. Habsburgergasse 4.

Raktár Török József és a „Nagy Krisztoph”-hoz címzett gyógyszertárban Budapest, 610. u. 4.

A KI NEM TUDJA,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik felel meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipoében, a kópekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálaíratok bizonyítják, hogy a művecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezren-meg-egren elkerülték a haszontalan pénzkidrást, hanem még a **vágyva-vágyott gyógyulást is hamar megtalálták.** A könyv ingyen küldetik meg.

518 16-15

Minden dohányozásában és díszárú-ban.

A legjobb szivarka-papír a valódi

LE HOUBLON

FRANCIA GYÁRTMÁNY
CAWLEY és HENRY-TŐL
PARISBAN
1866-iki PÁRSI VILÁGKIÁLLÍTÁS ÉZSŐT-ÉRE

Főraktár: KANITZ OTTÓ és társai BÉCSBEN.

629 9-24

A LEGJOBB

BRÜNNI KELMÉK

az eredeti gyári árak szerint szállítanak

SIEGEL-IMHOF

posztó-gyárából

BRÜNNBEN.

Egy elegáns tavaszi vagy nyári öltözkéhez elégséges egy csomag, mely 3 1/2 métert vagyis 4 rőföt tartalmaz.

Egy közönséges csomag ára	4.80
„ finom	7.75
„ finomabb	10.50
„ legfinomabb	12.4

valódi gyapjuból.

Továbbá nagy választékban selyemmel szövött kamgarn, fölöttöknek való kelmék, vadászoknak és turistáknak daróc, salontönyöknek peruvienne és tosking szabályszerű egyenruhákna való posztók, férfiaknak és gyermekeknek mosható cetrnakelmék, valódi piqé-mellény-kelmék stb.

Levegő a szilk jóságja és a mintá-iserint való szállítási-erivállalattik.

Minták ingyen és bérmentve.

HIRDETMÉNY.

A Méltóságos Esztergomi Főkáptalan tulajdonát képező somogy-szobbi koresma épületek a hozzájuk tartozó beltelekkel együtt

f. évi június hó 22-én

nyilvános árverés útján eladni fognak, mely eladásra nézve utólagos felbontás kikötése mellett zárt ajánlatok is fogadtnak el.

A venni szándékozók az árverési feltételeket somogy-szobbi kasznári hivatalban megtekinthetik.

Az uradalmi tisztség.

646 1-3

A Dreher Antal-féle kiviteli palaczkászor

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy DREHER ANTA L Kőbánya

Csakis teljesen leülepedett, tehát tökéletes kiviteli sör széküldése, folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisítlan-volta mellett kezeség vállalattik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

(635 4-6)

Megrendelési cím

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. ez. Dreher-féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeinket, melyen a **Dietrich és Gottschlig** név okvetlenül kell hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Figyelmeztetés!

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

KALODONT

A fogak szépsége

GLYCERIN-FOG-CREME

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

F. A. Sarg fia & Társa

cs. kir. udvari szállítók

Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerészeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarcz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Marton; Marton és Huber uraknál. 448 41-52

Gyors és biztos segítség pyomorbajok s azok következményei ellen.

— Az egészség fenntartására, az életnedvek a ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb a leghatározottabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyszerfűvekből a leggondosabban van készíve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbűtöges, vértúlás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen határozottan bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbízható háziserévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismerő íratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalzsam” minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, ezéles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a készítő **FRAGNER B.**

Udjegy. főraktárban, gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában 205—III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár

ezen életbalzsamból.

531 13-26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hályanyilatkozattal ellismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tepedésénél s az emlő megkeményedésénél szülőkör, kelevényél, vérdaganatoknál, genyes faksadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, cikeményedéseknél, felpuffadásoknál mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, cikeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kisereli és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Miután a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánozzak, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készíve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9. nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLSÍ BALZSAM a legbizonyítottabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

A legjobb cigaretta papír.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a „Les dernières Cartouches” (Páris, 65. Boulevard) cigarettapapír Braunstein Frères gyárából. (Eztől a legkényesebb és legkínosabb levard. Ezelmanns,) a legelőkelőbb és legkínosabb. A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmések alávetettek, úgy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai német egyetemen és mind ezen összehasonlító vegyelmések mindenkori azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb. Valódi csak azon papír, melynek etiquettejé mellélt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, amennyi az etiquettején feljegyezve van. A gyár Braunstein Frères cs. kir. udvari szállítók alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tart. Cigaretta-papírjai és cigarettahüvelyei elárusítására. 539 12-26

Kronsteiner Károlynak
 első cs. és k. kiváltságosan szabadalmazott
OMLOKZATRAJZ-SZINEK GYÁRA
 Bécsben, Hauptstrasse 120, saját házában.
 Kitüntetve aranyérmekkel.

Főhercegi és hercegi jószágigazgatóságok, cs. és k. katonahatóságok, összes vasutak, ipar, bánya és kohóüzemek, a legtöbb építőtársulatok, építési-vállalkozók és építőmesterek valamint sok gyártólajdonosok és földbirtokokok szállítói. Ezen homlokzatrajz-szinek 1860-ik évtől fogva vannak kereskedelmi forgalomban és előszeretettel használatnak mindennemű épületek, különösen paloták, kastélyok, templomok, tanodák, nyilvános intézetek úgy nemkülönbön a lakhelyiségek festésénél.
 Ezek 36 különféle mintában vannak meg kőnként 10 krtól felfelé, mászben feloldhatók, és színületek száraz állapotban porrá törve szállíthatnak és tisztaságuk tekintetében hasonlók az olajfestéshez. Mintajegyek valamint használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

611 9-10

Hofherr és Schrantz,

BUDAPEST,
 V., yáczai-körút 76.

gazdasági gépgyár és vasöntöde

631 5-30

ajánlják általánosan a legjobbak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlécezes rendszer szabad.

gőzcséplőkészleteiket,

továbbá 2^{1/2}, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcséplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „Király-Drill“ és „88-as Drill“, egyetemes aczél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utólérhetlen hatás az étvgytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehellet, savanyu felbőgös, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor alrontásától származik) gyomorgörorsöt, kemény széklet, aszkerekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kifizattlja, elűzi a belférgeket, s gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr, kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszerháza Kressier (Mórva ország).

Máriazelli Labdacsock.
 Ovás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Kressierben, Guszák H. könyvnyomdájában nyomtatott. A keményszekelés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásúnak bizonyult labdacsock is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kressieri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A penz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsock nem titkos szerek, s gyogyható anyagoknak összetételé minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsock kaphatók Nagy-Kaniszán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerházaiban. Babócsán: Ilias gyógyszerházaiban. Barca: Kohut Sándor gyógyszerházaiban. Marczali: Körös Victor gyógyszerházaiban. Ólnitz: Bölcz Béla gyógyszerházaiban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerházaiban. 497 38-43

A körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt minden férgek ellen legjobb szernek bizonyult

„Zacherlin“

ára ismét leszállítatott.

A valódi palackoknak ZACHERL J. névvel kell ellátva lenniök, és árak mostantól fogva :
 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Kapható Nagy-Kaniszán Rosenfeld A.	Kapható Nagy-Kaniszán Prezmayer és Deutsch	Kapható Csáktornyán Straßa testvérek	Kapható Keszthelyen Wünsch F.
Strem és Klein	Armuth Náthán	Gránecz	Schleifer A.
Schwarz és Tauber	Marton és Huber és	Heinrich Miksa és	Oszmann Pál
Neu és Klein	ifj. Rosenberg Miksa.	Göncz özv. gyógyász.	Márton Mór és
Fesselhofer József	Alsó-Lendván Fuchs Nándor	Csurgon Hafner Albert	Pacsán Schleifer M. G. kereskedésében.